

Iznaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za mo-
rešstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 51.
Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi
št. 2034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2423Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštne čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 27. junija.

Čudna ironija usode je hotela, da se vrši letošnje praznovanje Vidovega dne tako rekoč v zaglušni predvolitveni agitaciji. Simbolika Vidovega dne, ki je pred vojno in tekmo svetovne vihrave živela svoje potencirano življenje v naših omladinskih pokolenjih in v srcu srbijskih seljakov-vojnikov, je prešla po ustanovitvi naše države v sestavo ogroditeljne Vidovdanske ustave. Kar je nekoč tuje razdružilo, to naj bi se razvilo v nov tip slovenskega človeka, v Jugoslovena sedanosti in bodočnosti. Vsi Srbi, Hrvati in Slovenci naj bi imeli v tej močvirni ideji svoj največji ideal, ki ni samo kašpot poedinca, marveč predvsem kašpot za celokupni narod, za celo državo. Narodi žive od velikih idej, od idej, za katere so voljni se boriti do skrajnosti, do popolne zmage. Na vzhodu, na severu, na zapadu so bili Rusi, Poljaki in Čehi, ki so ustvarili vsak svoj tip slovenskega človeka, vsak svoj tip bodočega Slovana. Tudi Slovenci, Srbi in Hrvati naj bi v bratski ljubavi in vsak po svojih najboljših močeh v svoji novi državi ustvarili novega človeka, novega Slovana, močnega v materialni in duševni kulturi, predvsem pa s svojimi posebnimi etničnimi in nacionalnimi znaki. To je bila globoka vera, ki je gnala omladince prečasnih krajev v borbo proti Avstriji, to je in ostane ideal vseh onih, ki praznujejo Vidov dan z dušo in s srcem in ki jim ta svetli praznik ni samo beseda in prazen zvok, marveč simbolika vsega našega nacionalnega in državnega življenja.

Logično bi bilo in tako smo vsi pričakovali, da se bo naš državni in nacionalni razvoj po sprejetju Vidovdanske ustave razvil v pravcu Vidovdanskega ideala in da bodo zlasti naše politične stranke opustile vse, kar nas je ločilo in razdruževalo v preteklosti ter se oklenili z večjimi ali manjšimi diferencami gospodarskega in socialnega značaja tega, kar bi nas moralo združiti in jačati. Razvoj je nanesel drugače. Večino naših strank razjeda bacil hlepenja po oblasti za vsako ceno. Po sprejetju Vidovdanske ustave je zatemnela ideja Vidovdanske državne politike in večina naših strank je prišla oznanjati vse močnejše parlamentarne, plemenske in verske bloke brez idejne podlage. Preko blokov smo srečno prijadrali v omotičen vihar razpaljenih strankarskih in osebnih strasti. Danes se nahajamo v polni volilni borbi in imamo vpričo našega največjega praznika priložnost, da presojamo stranke in voditelje po simboliki Vidovega dne. Koliko oddaljenost od naše državne in prave nacionalne politike in koliko zaslepljenosti nam pokaže tak pregled!

V kaleidoskopu naših strank zavzema Samostojna demokratska stranka po programu in stremiljnih izjemno stališče. Po sprejetju Vidovdanske ustave, ki je v dobri meri njena zasluga, je stranka strmooglavlila z idejo nacionalnega bloka federalistične in avtonomistične pokrete ter spreobrnila najnevarnejše nasprotnike jugoslovenskega državnega in nacionalnega reda. Po tej veliki bitki, ki je končala v nacionalnem oziru z zgodovinsko trajnim uspehom, toda v strankarskem oziru s precejšnjim minusom, stopa stranka ponovno na plan in osvaja vso napredno omladino v Jugoslaviji.

Kdo naj zameri Beogradu, ako je v kaosu povojnega kamarištva in parlamentarne partizanstva izgubil pravo smernico, se idejno izneveril principom Vidovega dne in jugoslovensko idejo prepeljal iz politične arene in jo nadomestil z navadnim političnim kramarstvom za mandate in ministrske portfelje. Prepričani smo, da bo prišlo iztrenjevanje, da bo prišla preorientacija.

Dotlej pa bo treba vztrajati na braniku onega, kar nam je najsvetejše, s ponosom in z zadovoljstvom opazujemo, kako se poglobljajo organizacije s kulturnimi jugoslovenskimi programi, kako se pojačava predvsem naše jugoslovensko Sokolstvo. Mi v Ljubljani imamo še posebej razloga, da se radujemo takega pokreta naših prvih kulturnih in nacionalističnih organizacij. Jutri bo otvorjen na Taboru sokolski hram, kakršnega ne premore cela država. Tu notri se bodo vzgajale generacije, ki nam prinesejo ustvarjatelje naših današnjih idealov.

Takrat bo zopet oživila prava vidovdanska ideja in se z večjo spoštljivostjo in večjo radostjo bomo praznovali Vidov praznik.

Zagreb brez komisarja

Zagreb, 28. junija. n. Ker je bilo mestno zastopstvo zagrebsko razpuščeno, je veliki župan pozval banskega svetnika dr. Antona Goglia, da prevzame mesto komisarja. Davi pa je dr. Goglia prišel iz Rožanske Slatine k velikemu županu in izjavil, da se temu pozivu ne more odzvati, ker je bolan. Novinarji so zvečer vprašali velikega župana, kaj bo ukrenil; odgovoril je, da bo moral poiskati pač drugo osebo, ne ve še, kdo naj bi to bil.

Srdita borba za kandidate

Nedelja volilnih zborovanj. — Kandidate ministrov in drugih prvakov vladne koalicije. — Odpor proti srbijskim kandidatom v prečasnih krajih. — Razcepljenost med radikali

Beograd, 27. junija p. Vse politično življenje je sedaj že osredotočeno na volilno borbo in vsi politični dogodki so samo volilnega značaja. Včeraj je bilo po vsej državi nad 100 volilnih zborovanj in konferenc, na kojih so večinoma razpravljali o kandidaturah.

Skupščinski predsednik Marko Trifković je bil včeraj izvoljen za nosilca pašičevske liste v Somboru. Minister Svetislav Stanković kandidira v Novem Sadu kot protikandidat proti bivšemu ministru dr. Slavku Miletiću. Bivši finančni minister dr. Milan Stojadinović bo nosilec radikalne liste v Črni gori.

Včeraj je bila vložena že tudi prva kandidatna lista, in sicer demokratska lista dr. Ivana Ribarja v Osijeku. Velji Vukičeviću so spiliški radikali ponudili kandidaturu v splitskem okrožju. Dr. Slavko Miletić bo kandidiral razen v Novem Sadu tudi v južnem Banatu. Minister dr. Andrić je sreski kandidat na radikalni listi za mesto Sarajevo. Davidović kandidira v Vranju, v mestu Beogradu in v beograjskem okrožju. Radikal dr. Ljuba Popović je sreski kandidat v Stari Pazovi. Demokrat dr. Šećerov je nosilec demokratske liste v gornjem Banatu. Minister dr. Ninko Perić kandidira v Šabcu, razen tega pa tudi v južni Srbiji.

Radikalni člani vlade kandidirajo dalje: Velji Vukičević v Skoplju, dr. Obradović v Tetovu, minister pošte Kocić v Kumanovu, Dimitrije Popović v Stipu, general Milosavljević v Bitolju

Strah bosanskih radikalov pred Pribičevićem

S policijo in žandarmerijo mu razganjajo shode. — Razočarani bosanski seljak zapuška radikale in se zateka k SDS. — Pribečevićeva protestna brzojavka ministrskemu predsedniku

Sarajevo, 27. junija. r. V soboto jutraj je Svetozar Pribečević prisel v Sarajevo, kjer je sprejel novinarje, katere je opozoril na nazadovanje radikalov v Bosni in Hercegovini. Že zadnje oblasti volitve so to nazadovanje jasno pokazale, sedanje skupščinske ga bodo še bolj. »Ako režim je nadaljeval Pribečević ne bi prevzel pokroviteljstva nad radikali in ako bi se vlada ne mešala v volitve, bi bili radikali v tukajšnjih kraljih docela izbrisani. Ne vem, ako bi bila dva radikala izvoljena v celi Bosni. K temu so mnogi doprinesli sedanjí voditelji radikalov v Bosni, ki so svojo politiko istovetili z vsako oblastjo in z vsakim režimom. Zato se poskušajo radikali obdržati z nasiljem. Tako n. pr. je bilo v Travniku kjer sem imel konferenco, od policijske oblasti prepovedano nad 100 prijateljem, da prisostvujejo moji konferenci. Zgodilo se je to na podlagi neklih starih predpisov, ki pa danes niso več veljavni, ker je ustava preglasila, da so volitve svobodne in da se naj zajemlj popolna zborovalna svoboda, zlasti za časa volitev. Na tej konferenci sem izjavil, da bodo za taka dejanja, ako se pravčasno ne zajemlj popolna zborovalna svoboda, pred narodom in pred zgodovino odgovorni demokrati. Oni so stopili v vladu s parolo svobodnih volitev. Sedaj vidimo, da se policijske oblasti ne obnašajo nič bolje kakor so delale pod radikalskimi homogenimi režimi.

Sarajevo, 27. junija r. Za prihod Svetozarja Pribečevića je zavladalo v celem sarajevskem srezu, kakor tudi v ostali Bosni ogromno zanimanje. Zvedelo se je že naprej da bodo radikali poizkušali s pomočjo policijske oblasti motiti nekovo turnejo, ker je postal zadnje čase neobičajno popularen med bosanskimi seljaki in s tem nevaran nasprotnik radikalov.

Včeraj dopoldne je odšel Pribečević v spremstvu nosilca liste SDS za sarajevsko

kot protikandidat pašičevcu Cirkoviću, finančni minister dr. Bogdan Marković v Kavadaru, minister pravde Subotić kot protikandidat proti Trifkoviću v Somboru. Bivši zunanji minister dr. Ninčić bo kandidiral v Vel. Bečkereku. V predsedništvu vlade so se danes ves dan zlagali razni kandidati in taki, ki bi radi postali kandidati in z vladno pomočjo nato tudi poslanci. Ministrski predsednik Velji Vukičević je imel z njimi toliko posla, da do drugega dela sploh ni prišel, odklanjati pa se jih ne upa, ker se boji, da bi sicer nastopili pri volitvah proti njemu.

Osijek, 27. junija r. Na včerajšnji okrožni konferenci radikalne stranke je bil za nosilca liste izvoljen Djuro Janković. Dosedanji nosilec in znan pašičevac dr. Momčilo Ivković je ostal v manjšini. Mestni odbor NRS v Osijeku je v soboto s 23 proti 2 glasovom sklenil, da bo nosilec liste dr. Momčilo Ivković. Seja je bila vilmarna in je na njej došlo do razračunavanja s palicami. Ko je Djuro Janković doznal za rezultat tega glasovanja, je odpoval z avtomobilom po vsem volilnem okrožju in sklical vse člane okrožnega odbora na konferenco. Ta ga je res izvolila za nosilca liste s 58 prot 26 glasovom.

Osiješki radikali pa niso zadovoljni s to kandidaturo, ker je Janković Srbijanec. Zato je treba računati, da bodo radikali v osiješkem okraju nastopili z dvema ali celo s tremi listami.

okrožje, Milana Čukovića v Poču. Ko je hotel Pribečević govoriti, ga je prekinil policijski pisar Rašić, ki je izjavil, da mora shod razpisati, ker ne more jamčiti za red in mir. Pribečević je protestiral proti razpustu, v tem pa je že nastopila žandarmerija z nasilenimi bodali ter razgnala prisotne. Pristaši SDS so se nato podali v dvorano največjega hotela, kjer se je vršila konferenca v prisotnosti več sto ljudi.

Tekom konference je Pribečević prejel brzojavno obvestilo o strahovitih nasiljih, ki jih vrši policija nad njegovimi pristaši v Goraždi. Pribečević je odposlal predsedniku vlade takoj naslednji brzojavni protest:

»Današnji moj shod v Foči je razpuštil odposlanec oblasti. V Goraždi, kjer sem hotel danes govoriti, je srečki poglavar zapel cel odbor SDS, ki je kitič govorniško tribuno za moj shod. Protestiram proti nasilju ki ga vrše oblasti pod vašo vlado in je obnašajo kot organi vaše stranke in ne kot organi naroda in države. Zahtevam, da jamčite za svobodo volitev in za svobodo zborovanj.

Popoldne je Pribečević odpoval v Goraždo. Pred pritiskom narodnega ogorčenja je moral srečki poglavar izpuštili dopolne zatvorjene člane organizacije SDS. Kmalu po otvoritvi shoda se je pojavila policija in shod kratkoma razpuštila, češ da ne more jamčiti za mir. Pristaši SDS so se morali udati oboroženi sil in so se napotili v Čitalnico, kjer je bila nato ožja konferenca. Na sestanku je govoril Pribečević, da se take stvari dogajajo samo še v Albaniji. Radikal so sedaj uvideli, da se jim majo tla in zato ne izbirajo sredstev. V svoji rodni državi sem dočakal, kar se mi pod Avstrijo ni nikoli pripetilo, da so bili ljudje zaprti, ker so okrasili govorniško tribuno raz katero sem imel govoriti.

Fašistične skomine po naši Dalmaciji

Milan, 27. junija. o. Včeraj se je vršila svečana posvetitev zastave italijanskih nacionalističnih udruženj »Adriatico nostro» (Naš Jadrani). Uradni govornik fašistični poslanec in bivši poljedelski minister De Capitani je govoril o Splitu in Dalmaciji, naglašajoč, da je dolžnost italijanskega naroda, skrbno gojiti in negovati jadransko misel in to predvsem sedaj, ko fašistična vlada dokazuje, da razume najvišje državne potrebe. Govornik je zaključil svoj govor z naslednjimi besedami:

Vsak Italijan mora danes molčati in ubogati, jutri slediti kralju in nepremagljivemu duceju do ciljev, ki jih bosta ona pokazala za veličino in srečo italijanskega naroda.

Tudi drugi govorniki so razpravljali o jadranskem problemu in o italijanstvu Dalmacije. Solški skrbnik Tuffi je objubil, da bo preskrbel, da se bo tudi v šolah gojila jadranska misel in razvijala jadranska zvestava. Zborovalci so se razšli živahno vzklikajoč »italijanstvu ponosno in neukročeno Dalmaciji.«

Vseslovanska sokolska manifestacija v Ljubljani

Mogočen uvod v slavnostne sokolske dni. — Pozdravni večer slovanskim Sokolom na Taboru. — Manifestacije za vseslovansko in sokolsko idejo

Ljubljana, 27. junija

V impozantni dvorani nove sokolske trdnjave na Taboru je noč, na predvečer Vidovega dne, prvič odjeknila mogočna vsesokolska in vseslovanska beseda. Pozdravni večer, ki ga je priredil svojim slovanskim gostom naš Sokol, krepko zastopan po delegatih iz vseh delov Jugoslavije in ramo ob ramo z našo narodno vojsko, je bil iskrena manifestacija sokolskega pobratimstva Čehoslovakov, Poljakov, Rusov in Jugoslovenov.

Starosta Poljske sokolske zveze grof Adam Zamojski je, burno aklamiran, kot prvi govornik med gosti v nabito polni dvorani povdarjal, da bo ljubljanski zlet nova vez med slovanskimi narodi. V znak bratstva je med viharim oduševljenjem podaril našemu Sokolskemu statutu bronastega orla kot dar poljskega Sokolstva, našim vodilnim sokolskim delavcem pa pripel odlikovanje Poljske sokolske zveze.

Starosta Ruske sokolske zveze br. dr. Dimitrij Vergun povdarja, da Rusi pla-

čejo nad Sočo in Korotanom kot nad svojo domovino; vsaj so izpili slovansko bol do dna. Vendar ne obupavaio, ker bo Rusijo zopet ustvarila sokolska ideja. On upa, da bo lahko pozdravil v belem domu v Moskvi brata Zamojskega, Bolgare, Lužičane in vse Slované v novi eri, ko bo zmazalo človečanstvo. Govoru je sledil vihar aplavz brez konca. Podstarosta ČOS br. Mašek pozdravlja jugoslovenske znanke, ki so jamstvo, da bo čehoslovski in jugoslovenski Sokol s svojimi srci napravil koridor med obema državama ter dosegel končno zmago. Gromoviti klici so dali duška odobravanju po govoru brata Čeha.

V imenu občine je pozdravil domače in slovanske Sokole magistratni direktor dr. Zarnik, združeni ljubljanski pevski zbori in vojska godba pa so s svojimi nastopi še bolj podžigali navdušenje, ki je prikipelo do vrhunca, ko je zaorila ogromna dvorana večno lepe himne »Hej Slovani!«, ki jo je na poziv br. Zamojskega zapelo vse občinstvo.

Hrupna seja praške zbornice

Ob priliki debate o upravni reformi so komunisti, nemški socialni demokrati in nemški nacionalci vprizorili velik trušč

Praga, 27. junija. s. V poslanski zbornici je prišlo danes do velikih nemirov. Prišlo se je posvetovalje o upravni reformi, po kateri naj bi se razdelitev v okraje določila tako, da ostane razdelitev po deželah, in sicer naj bi ostale štiri enote: Češka, Moravska s Slezijo, Slovaška in Podkarpatska Rusija.

Ko je poročevalec dr. Kramář stopil na govorniški oder, so začeli komunisti, nemški socialni demokrati in nemški nacionalci kričati in razgrajati. Nemški socialni demokrati so vpili: »Dr. Kramář hoče ubiti avtonomijo!« Med neprestanim nemirni je predsednik objavljal, da se za vsakega člana parlamentarnih klubov določa čas govora 10 minut. Nemški socialni demokrati in nemški nacionalci so zahtevali, da se čas govora ne omeji. Njihov predlog je bil zavrnjen in predlog za štetje glasov

sploh ni prišel do glasovanja, ker ni imel potrebne oblike, sprejet pa je bil predlog predsednika.

Ves čas je trajal silen hrup, ki je narasel posebno takrat, ko je hotel govoriti dr. Kramář. Predsednik je zvonil, dr. Kramář je parkrat hotel govoriti, ni mu pa uspelo drugače, kakor da je svoj poldrugo uro trajajoči govor diktil stenografom. Ves čas je trajal nepopisni trušč in hrušč, tako da ni bilo mogoče slediti razpravi.

Ko je dr. Kramář za pustil govorniški oder in so mu člani večine čestitali, je pri izhodu prišlo med komunisti in med nekaterimi meščanskimi poslanci do velikega pretepa. Nemir je trajal tudi še takrat, ko je prvi protigovornik Nemec Keibel govoril. Šele po dolgem času je nastal mir, tako da je poslanec Keibel mogel nadaljevati.

Boljšanje odnošajev z Bolgarijo

Beograd, 27. junija p. Semkaj je dospel naš sofijski poslanik Ljuba Nešić, ki ostane par dni tukaj po svojih privatnih poslih. Novinarjem je izjavil, da se naši odnošaji do Bolgarije navzlic vsem obstoječim težavam od dne do dne boljajo. Z zadovoljstvom je poslanik ugotovil, da so se bolgarska javnost in uradni krogi v vseh naših sporih z Italijo in Albanijo obnašali do naše države zelo korektno. Na vprašanje novinarjev, kaj je z vestmi, da je bolgarska vlada odklonila ponudeno zvezo z Italijo proti nam, je Nešić izjavil, da je na tem sicer nekaj resnice, da pa so bile tozadevne vesti v listih vendar pretirane.

Razmerje med Nemčijo in Italijo

Berlin, 27. junija. s. Na današnji seji državnega zbora se je vršila razprava o nemško - italijanski prijateljski in razsodiščni pogodbi. Poslanec Breitscheid (soc. dem.) je izjavil, da je treba mnogo fantazije, če kdo označuje to pogodbo za instrument novega nemškega imperijalizma. O kakem preokretu Nemčije v protirusko fronto ne more biti govora. Z Rusijo sklenjeni pogodbi v Rapallu in Berlinu sta mnogo bolj izbrnki kot pogodba z Italijo. Poslanec Rheinbaben (nemška ljudska stranka) je naglašal, da je v prvi vrsti potrebno doseči z vsemi vele-silami prijateljske odnošaje, torej tudi z Italijo.

Amerika proti angleškemu predlogom v razorožitvenem problemu

Washington, 27. junija. (lo.) Poloficijska nota izjavlja, da Amerika ne more sprejeti angleških razorožitvenih pomorskih predlogov, ako ne temelje na absolutni enakopravnosti Anglije in Amerike pri vseh vrstah vojne brodov. Nota izreka zažudenje in graja stališče Anglije, ki hoče spremeniti načela washingtonske konference, ki so bili izrecno odobreni po angleškem pooblaščen-cu lordu Balfourju na washingtonski konferenci leta 1921.

London, 27. junija. (la.) Kakor se izve, se posvetojuje ameriški in japonska delegacija glede stališča, katerega naj zavzamejo napram angleškim razorožitvenim predlogom. Angleški krogi žele, da bi konferenca čim preje končala s pozitivnim uspehom, kar bi v veliki meri olajšalo delo pripravljalnega odbora za razorožitveno konferenco, ki se sestane v Zenevi meseca novembra.

Boj proti Zinovjevu in Trockemu

Moskva, 27. junija. s. Dolgo pričakovani udarec proti vodstvu opozicije, ki so ga pripravili številni protestni sklepi stranknih organizacij, delavskih zbornic itd., je bil sedaj izveden. Kontrolna komisija komunistične stranke je sklenila predlagati plenumu centralnega odbora, ki se bo predvidoma sestel sredi julija, naj prihodnji kongres stranke izključi Zinovjeva in Trockega iz centralnega odbora. Gotovo je, da bo plenum na ta predlog pristal.

Valutna politika angleške vlade

London, 27. junija. (lo.) Predmet današnje debate v spodnji zbornici je bila vladna valutna politika. Zakladni minister Churchill je v svojih izjavah očrtal trd vlade za dosego zlatega standarda in stabilizacije angleške valute in njene mednarodne vrednosti. Vlada je trajno stremela za tem, da preneha valovanje cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Ni bilo važnejšega dela za dobrobit naroda, kot trud vlade, da se spravi cene dela in potrebščin v sklad z efektivno vrednostjo denarja. Valovanje cen je bilo v prvih povojnih letih znatno, vendar je ta pojav gospodarskega življenja, odkar je bil dosežen zlati standard, mnogo izgubil na svoji intenzivnosti. Cene življenjskih potrebščin so se v zadnjem času izdalec znižale in obstoj posameznih privatnih gospodinjstev je znatno olajšan.

Nadalje se je dotaknil zakladni minister vprašanja angleških bančnih dogovorov in priznal, da je dvig zlata iz Angleške banke po Francoski banki v prvem trenutku imel precejšnje posledice za angleški denarni trg. Navsezadnje, je dejal minister, so posledice teh dogodkov stvar angleških in francoskih bančnikov. Zadnje čase se je sodelovanje Francoske in Angleške narodne banke znatno ojačilo. V tem trenutku potujeta guvernerja Angleške in Francoske narodne banke v Ameriko, kjer se sestane z guvernerjem ameriške »Federal Res. Bank«.

Z isto ladjo potuje tudi guverner Nemške banke Schacht. Na ta način se sestanejo prvič po vojni največje finančne avtoritete Nemčije, Anglije, Francije in Amerike. »Za sedaj ne moremo«, je zaključil minister, »govoriti o rezultatih teh pogovorov in niti o nadah, katere tozadevno gojimo.«

Padeč lire

Dunaj, 27. junija. s. Po kratkem dvigu je doživela lira danes dopoldne občuten padec. Kupčije pa so bile kljub precejšnemu padcu razmeroma mirne, tako da je vzrok tega padca najbrže realizacija dobička.

Primorsko pismo

K odstranjevanju slovenskih napkov. —
Fašistični skrbniki našega naroda. —
Legionari otroški vrtec. — Tudi cerkev asimilira
— Tujski promet

c. d. V Trstu, koncem junija.

Ker se je tržaška »Edinost« v nekim dopisu s Krasa deset dni po dogodku, spomnila onega znamenitega sklepa trgovcev in obrtnikov iz sežanske, površne in štorske občine, s katerim so bili obsojeni na smrt, oziroma na prebarvanje vsi slovenski napisi v teh treh občinah, je dalo to povod fašističnemu »Popolu di Trieste«, da je napisal nekoliko zelo lepih besed na naslov tržaškega slovenskega lista in vseh tistih, ki so toliko predrzni, da se upajo vtikati v fašistično skrbstvo nad našim narodom na Primorskem.

Dopisnik »Edinosti« je bil namreč silno ponižen in skromen. Narodne stvari, ki je bila prizadeta z onim sklepom, se niti od daleč ni doteknil. Omenil je le, da se je med zborovalci čul glas: »Ali je tako postopanje zakonito?« in potožil, da je to sedaj že druga izprememba napisov in da bodo prizadeti trgovci in obrtniki imeli zopet nove stroške. Najprej so morali izpremeniti samoslovenske napise v dvojezične, sedaj pa pa bo zopet treba brisati slovenski napis, in ker bi ne bila ravno v okras javnega kraja takšna premazana napisna tabla, bo pač treba napraviti popolnoma nove napise, kar je zvezano z velikimi izdatki. Dopisnik se končno sklicuje na vojaško oblast, da je prav te dni dala nabiti po Krasu neke razglase, ki pa so bili dvojezični, italijanski in slovenski, s čimer je bilo ljudstvu zelo ustreženo, ker tako vsaj ve, kaj zahteva vojaška oblast od njega. In tako pravi dopisnik, je prav povedo, tudi v trgovskih reklamah.

Uredništvo »Edinosti« je pospremlilo ta skromni dopis z ravno tako skromno pripombo, da so v smislu zakona še vedno dovoljeni dvojezični napisi pod pogojem, da je italijanski napis na prvem mestu in v vsaj tako velikih črkah kakor slovenski, in da potemtakem nihče ne more siliti nikogar da bi s takega dvojezičnega napisa odstranil slovensko besedilo.

Uredništvo »Edinosti« je sicer prezrlo še tretji, tudi zelo važen pogoj, namreč da je treba za slovenski del napisa plačati dvojno pristojbino ali ta opustitev ni bila povod »Popolu«, da se je razkoračil, temveč je že samo dejstvo, da se je sploh nekdo drznil obregnuti se ob oni tako skrbno pripravljene, spretno, skoraj da zborovalci niti niso vedeli, zakaj pravzaprav gre, predlagani in enako tudi izglasovani sklep, ki je prinesel sežanskim fašističnim priganjem, pred vsem pa seveda onemu »poročniku« Graziliju, ki vedri in oblači v vsem sežanskem okraju, in njegovi desni roki, renegatu Jožetu Grbcu, slavo in priznanje, da sta bila onadva prva, ki sta dosegla ta za političan čenje našega Primorja tako važni sklep. Tujec, ki pojde skozi Sežano, bo prepričan, da se nahaja nekje tam doli v italijanskih Abrucih, ne pa na slovenskem Krasu, ko bodo od vseh strani zijali vani italijanski napisi!

»Popolo« seveda trdi sedaj, da je bilo na onem sestanku rečeno, da sklep ni obvezen, dasiravno je bil sprejet soglasno, ali ker se ga spomnila »Edinost«, jo je moral hitro denuncirati kot »glasilce SHS« in se ponorčevati, da morda to »glasilce SHS« pričakuje, da bodo voditelji fašističnih organizacij morda pritiskali na slovenske trgovce in obrtnike, naj pustijo slovenske napise. »Ali so ali niso razumeli, da so se na Krasu razmere izpremenile in da je naravnost smešno, če se še hočejo oni kazati kot varuhi ljudstva?« vprašuje »Popolo« in zaključuje, da naj se ljudje, ki nimajo dedno pomanjkanje smisla za vsako umetnost, ne brigajo za lepoto krajev in naj ne skrbijo zaradi pristojbin, ki jih plačujejo obratovalci, ker so pač drugi, ki se dejanski in z vso pravico brigajo za blagostanje drugorodnega prebivalstva.

Pa res! Kaj se vendar briga »Edinost« za slovenske napise in pristojbine. Fašisti edini imajo pravico za to in ker so dali izglasovati oni sklep, so o tem skrbeli tudi za blagostanje drugorodnih obrtnikov in trgovcev, ki bodo za samoitalijanski napis plačali samo tretjino pristojbine, ki so jo doslej plačevali za dvojezičnega! S tem je dokazano, da je edino fašizem poklican, da čuva kakor angel varuh nad drugorodnim primorskim prebivalstvom, da ga s svojo kugo ne okuži take »glasilce SHS«.

Na Krasu so torej sedaj na dnevnem redu slovenski napisi, to se pravi, odstranitev slovenskih napisov. Na reški strani od St. Petra doli proti Reki, pa so začeli z »Leginimi otroškimi vrtemi. Prvi kraj, ki ga osrečijo z njim, bo Trnovc.

Ta otroški vrtec bi se bil mora otvoriti že minulega meseca maja, pa so stvar prenesli, češ ker so šolske počitnice pred duri, na mesec oktober. Knez Schönburg-Waldenbur je dobral »Legi« stavbišče za zgradbo poslopja, ženski odbor v Trstu je daroval 1000 lir, prispevala je občina pod »poteštatom«, ki ima zelo priključivo Ognibene (vse dobro) in tako bo imelo Trnovo svoj italijanski otroški vrtec, ki je, kakor pravi vodstvo »Legi Nazionala«, zelo važen, ker se nahaja v važnem kmetskem središču in si bo znal brez dvoma v kratkem pridobiti naklonjenost prebivalstva, kakor so si jo pridobili vsi ostali »Legini« otroški vrtec v obsejnem ozemlju. Trnovemu bodo seveda sledili še tudi drugi važnejši kraji tja doli proti Reki.

Politalijančevanje, asimilacija na vseh koncih in krajih. Pomagati je začela tudi že cerkev in ravno tržaški »Popolo« ugotavlja z velikim zadoščenjem, da se je cerkev v Primorju vsaj že tu pa tam v svojih obredih odrekla neitalijanskim, iz Avstrije in Nemčije semkaj presajenim običajem in uvedla pristno italijanske. Prav posebno

veliko pa je »Popolo« zadoščenje zato, ker te pristno italijanske običaje uvaja sam tržaški — škof, dr. Fogar. Tako je n. pr. odpravil pri procesiji na sv. Rešnjega telesa dan običaj četverih evangelijskih, češ, ker je tuj, in ga nadomestil s pristno italijanskim krušnim blagoslovom. Politalijančevanje, asimilacija bo tako gotovo veliko bolj uspevala, ker se vrši s škofovo pomočjo in njegovim blagoslovom.

Vsekakor pa bi bilo nujno potrebno, da bi se vsaj nekoliko tega blagoslova obrnilo tudi še v kake druge namene kakor n. pr. za tujski promet, ki ga letos nikakor ne bo bita in zato tržaški italijanski listi posvečajo vsaki družbi, ki pride čez mejo, že cele slavospeve. Lahko si mislite potem, kako šele polnijo svoje predale s poročili o zadovoljnosti in navdušenju tujcev zaradi italijanske gostoljubnosti, če se zgodi, da pride odhod kaka večja izletniška družba, ki seveda potem raste po številu od dne do dne, da bi končno skoraj mogla pokriti vso Italijo, kakor kobilice Egipt, če bi ostala kaj dalje časa tu. Tako so včeraj ali predvčerajšnjim javljali, da pride v Opatijo 500

češkoslovaških izletnikov in da je izlet priredila karlovarška »Urania«.

Danes se čita v listih, da je bilo teh izletnikov v postojniški jami že 700. Če pojde tako naprej, jih odide iz Opatije, kjer menda ostanejo teden dni, že 700 + 7 × 200 = 2100. In kako hvalijo italijansko uslužnost, češ, da so jim v Postojni, za kar so že vnaprej prosili, tako hitro pregledali potne liste, da so že kmalu popoldne mogli odpotovati v Opatijo. Ali naj bi jih bili mrevzarli tamkaj kakor mrevzarji, če so jim zljubi, oni par potnikov v rednih vlakih? Poročilo v »Piccolo della Sera« pa vendar pripominja, da niso ugodili njihovi želji, da bi jih bila spremljala s kolodvora do jame postojnska godba, dasiravno so jo izletniki hoteli sami plačati. »Bilo bi dobro«, pravi list, »da bi se zopet uvedel ta stari običaj in bi se zadovoljilo takim nedolžnim željam tujcev, ki poleg vsega plačajo in prinašajo nebrezpomembne dobiček.«

Če bi bil list še dostavljal: c. . . in posebnost, ko moremo naštet, kako imajo prav njihovi nemški rojaki, ki izdajajo parolo: »Nicht nach Italien!«.

Češki Nemci so se pač že takoj, ko so prestopili mejo, mogli prepričati, kako imajo prav njihovi nemški rojaki, ki izdajajo parolo: »Nicht nach Italien!«.

Sijajna zmaga SDS v Laškem

Propadanje klerikalnih glasov pri občinskih volitvah tudi v litijem okraju. — Porast naprednih glasov in mandatov

Laško, 27. junija. Z vso silo so klerikalci navallili letos na našo občino. Po celjskem receptu so se združili z radikali in nemškutarji, da bi tako potisnili na kolena to postojanko, ki se jim tako junaško brani. Na pomoč so poklicali v Celju izkušnega dr. Godniča, strokovnjaka v snovanju kompromisov. Kakor se pravi, je radikal dr. Flego baš v ta namen sprejel doktorja Godniča kot koncipienta. Varala sta se oba. Nobenega sredstva se klerikalci in njih sodrugi niso ustrašili in dr. Godnič je grmel po zaupnih sestankih in javnih shodih proti demokratom. Govoril je o Slavenski banki, hujškal proti Okrajni hranilnici in izigral Okrajni zastop. Pa vse ni nič zaleglo. Danes so se vršile volitve. Volilnih upravičencev je bilo 278, glasovalo jih je 249, torej 89,60 odst. Oni, ki niso volili, so se večinoma izselili. SDS, ki je imela prvo skrinjico, je dobila 183 glasov, »Združena lista« klerikalcev, radikalov in nemškutarjev pa 66 glasov, tako da je dobila SDS od 17 odborniških mest 13, nasprotniki pa 4. Zanimivo je primerjanje s prejšnjimi volilnimi rezultati: Pri občinskih volitvah l. 1924. je volilo 217 upravičencev, SDS je dobila 131 glasov, »Gospodarska stranka« (radikali in nemškutarji) 47, klerikalci pa 39 in so dobili SDS 10 odb. mest, »Gospodarska lista« 4.

Po občinskih volitvah v litijem okraju

Litija, 27. junija. Včeraj so se vršile na našem strežju volitve, ki so prinesle nove občinske odbore za novo upravno dobo prihodnjih treh let.

Ze iz vloženih kandidatih list je bilo razvideti, da pridejo pri občinskih volitvah v poštev osebnosti med domačini. Največje osebnosti pa so prišle do vrhuna ravno pri SLS. Iz njihove stranke je bilo ponekile vloženih celo več list v Šmartnem 3. v mnogih krajih pa le število klerikalnih skrinjic še bolj naraslo. Rekord pa je dosegla Polica s svojimi 8 vloženimi klerikalnimi listami.

Omeniti je treba v svrhu umevanja, da je litijski srez (ki sestoji iz litijskega in višnjegorskega sodnega okraja) v večini klerikalni. Kakor pa je razvidno iz pravkar dovršenih občinskih volitev, napredna misel zavzema čim dalje širši razmah ter prodira že tudi na deželo.

Litija.

Litija daje vedno nesrečna politična geometrija popolnoma napačen izraz. V litijski občini so včlanjene vasi, ki so po večini klerikalne, in ta masa nasprotnih volitev utopi napredne glasove. Izid občinskih volitev v Litiji: SDD 33 glasov in 2 mandata, Nepolitična stranka 58 glasov in 2 mandata, SLS 369 glasov ter 13 mandatov.

Prva in druga lista sta proti Lebingeru. Kakor je videti, je tudi tu napredek! Do sedaj je bil v občinskem odboru le Kunster Franc, ki je zastopal napredno »dejo«, včeraj pa je dobil še 3 napredne tovariše. Izvoljeni so torej Fran Kunster st., železničar Okrogar, Simončič Franc in Segula Rudolf. Klerikalcev je bilo izvoljenih 13.

V Šmartnem

Je uspeh prav lep! Dosedanji zastopnik na prednjem je bil Nase Fincinger. V nedeljo pa je Šmartno dobilo drugo lice. Na prednjaki so dobili 178 glasov in s tem 9 odbornikov. Kot zastopniki Šmarčanov bodo sedeli v odboru sami naki člani možje Izgoršek, Razboršek, Fincinger in njih tovariši.

Dosedanji klerikalni zastopnik Hošnik je najbrže odklenkalo, ker ga klerikalci tudi ne marajo. Da ni prišel pri nedeljskih volitvah niti sam dekan Rihar v odbor, je pač najlepša slika boja v Šmartnem. In dekan Rihar je imel do sedaj v občinskem odboru glavno besedo.

Vse klerikalne liste v Šmartnem so dobile skupno 16 odbornikov, nasproti pa jim stoji krepka naša opozicija.

Vače

so obdržale napredno postojanko. Od devetih odbornikov so dobile napredne stranke 5 odbornikov, klerikalna pa 4. Od naprednih so prišli v odbor dosedanji župan Jaka Kimovec in Žarnik. Demokratska lista je bila vezana s 4. Psto Matetovo, ki je dobila v odbor nosilca lista Mateta. Samostojneži pa so dobili 2 odbornika. Tako je tudi Vačam zagotovljen napreden župan.

klerikalci pa 3. SDS je napredovala tedaj za 52 glasov in 3 mesta, nasprotniki pa nazadovale za 20 glasov in za 3 mesta. Pri zadnjih občinskih volitvah letos je imela SDS 165 glasov, klerikalci 58. Od teh volitev je SDS pridobila 18 glasov, klerikalci 8, to pa le s pomočjo radikalov in nemškutarjev, tako da so klerikalci v istini tudi sedaj zelo nazadovale. Demokratskim, naprednim in narodnim Laščanom je k temu krasnemu uspehu iskreno čestitati.

Zahvala

Tržani! Zopet ste junaško odbili mračni naval. Na tleh leže naši združeni protinikovi, potlačeni in potrti, nad našim lepim trgovim pa vihra trobojica in oznanja širom domovine, da je kremeniti, napredni značaj laškega volilca njegova največja krepot. Ob tem Vašem značaju, volilci, se zlomi sovražna sila. In tako mora ostati!

Volilci! Zahvale Vam nočemo izrekat, saj ste storili le svojo dolžnost. Izrekamo Vam pa pohvalo, da ste v taki meri pokazali svojo discipliniranost in svojo brezpriporo odločnost. Pred takimi volilci, kakršni ste Vi Laščani, mora vsakdo spoštljivo kloniti glavo. Čast in slava Vam!

Za volilni odbor SDS: Predsednik: dr. Fran Roš, župan.

Zagorje.

Pri nedeljskih občinskih volitvah v Zagorju, katerih se je udeležilo 75 odstotkov volilcev, so dobile liste:

Narodnega delavstva 106 glasov in 3 mandate.
Narodno gospodarska 91 glasov, 3 mandate.
Socialistična 105 glasov, 3 mandate.
Komunistična 319 glasov, 11 mandatov.
Klerikalna 46 glasov, 1 mandat.
Krščanski socialisti 112 glasov, 4 mandate.

Porast komunističnih glasov je pripisoval teroristične agitacije, katere so se tudi žene udeležile. Agitiralo se je od hiše do hiše ter volilce kar siloma prignalo na volišče. Surovo prerekanje po cestah s socialisti je zvalilo mnogo pozornosti volilcev. Padli so občutno klerikalci; akoravno so razvili hudo osebno agitacijo proti gerentstvu in napovedovali v časopisu svojo zmago, so nazadovale od zadnjih občinskih volitev za 30 glasov. »Madež«, katerega so nameravali s temi volitvami izbrisati, kakor je »Slovenec« pisal (ker je napredna fronta pri obl. volitvah dobila več glasov), se je še povečal. Kljub abstinenčni narodnih volilcev so narodne liste dobile 197 glasov, če bi storili vsi svojo dolžnost, bi imeli sigurno 2 mandata več. Predsedniki gotovih inteligentov ter razne kritike naj bi se razjasnile pred forumom, kamor spadajo, ne pa izvajati abstinenčno volilno dolžnost, kar gotovo ni v korist splošnemu naprednemu delovanju.

Tudi somborski občinski svet razpuščen

Beograd, 27. junija. V vrsti vladnega terorja pri volitvah je nočjo dospela vest iz Sombora, da je tam mestno zastopstvo razpuščen.

Dr. Stresemann v Oslu

Oslu, 27. junija. (be.) Danes dopolne je dospel semkaj v spremstvu svoje soproge in ministerjalnega uradnika nemški zunanji minister dr. Stresemann. Na kolodvoru so ga sprejeli in pozdravili predsednik Novega komiteja univerzitetni profesor Stang, norveški ministri predsednik Lykke in zastopniki mestne občine z županom na čelu.

K pobežu Leona Daudeta

Pariz, 27. junija. (pa.) Na tako originalen način oproščene poslanca Leona Daudeta policija še vedno ni našla. Vrše se preiskave po vsej Franciji in meje so močno zastražene. Opozicijsko časopisje pridno izrablja ta dogodek za agitacijo proti vladi in meni, da se je vlada s tem dogodkom pošteno osmešila. (Glej tudi poročilo med »Življenjem in svetom«.)

Potres na Krimu

Moskva, 27. junija. S. Včeraj popoldne so čutili v Sevastopolu in drugih mestih na Krimu pet sekund trajajoče potresne sunki, ki jih je spremljalo močno podzemsko bobnenje. Na mnogih poslopih so porušili zidovi, na več krajih so se utrgale zemeljske plasti. Potres, ki je divjal skoraj po vsem otoku, izvira najbrže iz vulkanskih sprememb na dnu Črnega morja.

Kdo je kriv zdravniške stavke?

Nesrečni člen 328. klerikalnega fin. zakona za l. 1927/28, ki uvaja centralistični birokratizem v drugi stopnji

Od sobote naprej so slovenske bolnice tako rekoč brez zdravnikov. V obeh ljubljanskih državnih bolnicah stavka nič manj kot 15 zdravnikov. Razumljivo je, da je obrat slovenskih bolnic na ta način skrajno ogrožen in da pomeni sedanja zdravniška stavka brezprimeren škandal za državno upravo. Stavka naših zdravnikov je z vsakega stališča upravičena. Od ljudi, ki so potrpeli od 1. aprila pa do 25. junija brez plače in brez imenovanja ter živeli na račun svojcev ač pa z dolgov, se pač ne more zahtevati, da poginejo od idealizma. Zato je sprejeta spomenica zdravnikov volonterjev ljubljanskih bolnic, ki so jo objavili listi, javnost nadvse prijazno in s popolnim odobravanjem.

Pa Slovenijo je bilo s tekočim državnim proračunom sistemiziranih 42 mest sekundarnih zdravnikov, od teh je bilo zasedenih komaj petina. Vseled malomarnosti in brezbrčnosti centralnih uradov je na ta način Slovenija doživela škandal, da se sistemizirana mesta kratko malo ne zasedejo in da so zato morali zdravniki pripraviti, odnosno pomožni zdravniki iz slovenskih bolnic na ceste. Te malomarnosti centralnih uradov v Beogradu po 9 letih državnega urejevanja ne moremo razumeti, toda še manj opravičiti. V prvih letih skupnega življenja, v razburkanih socialnih in upravnih časih splošne organizacije se je dalo marsikaj potrpeti, danes pa ni mogoče več oprostiti, da se dogajajo tako neobnovljive neregularnosti, kakor je nenehovanje in nezasedanje že v državnem proračunu, torej zakonito sistemiziranih mest v državnih bolnicah. Javno zdravstvo je panoga, ki zahteva skrajno ekspeditivnost poslovanja.

Mesta pomožnih zdravnikov so se doslej sistemizirala za eno proračunsko dobo in je lani v smislu finančnega zakona ta ime-

novanja izvrševal minister narod. zdravja. Z letošnjim državnim proračunom, oziroma s finančnim zakonom za l. 1927-28, ki ga je zavrila kot znano SLS v družbi s skratičnimi Uzmovčevimi radikali, pa je bil ta postopek postavljen na glavo, to se pravi, centralistični birokratizem je bil poslabšan na drugo potenco. Kar je prej pristojalo gosposnemu ministru, to se je sedaj kompliciralo na ta način, da se je preneslo v kompetenco ministrskega sveta!

Cl. 328 fin. zak. za l. 1927-28 namreč uklanja vsako nadaljnj sprejemanje novih uradnikov in civilnih uslužbencev v državno službo. Kljub temu se sme sprejeti s pisnim odlokom ministrskega sveta v državno službo nove uradniki in uslužbenec, če je nujno in neodložno treba, po pisnem obrazložitvi te potrebe na predlog resorcnega ministra in po soglasju ministra za finance.

SLS je prejšnja leta, in sicer ravno tista leta, ko je ves ves stokal pod udarci napol revolucionarnih dogodkov povojnega časa in ko so se polagali novi administrativni temelji naše mlade države, udarjala s centralizmom na veliki boben in proglašala vse za izdajce, ki so bili potrpežljivi. Javnost je pričakovala, da bo SLS, ki je bila letos na vladi, odpravila vsaj tiste člene fin. zakona, ki favorizirajo birokratizem in neenakopravnost. Kakor pri drugih poslih, kjer so se pričakovala pozitivna dejanja, tako birokratične in centralistične člene in odredbe, da uvažajo povsem nemogoče centralistični birokratizem. Min. svet naj sklepa o nastanitvi in imenovanju vsakega posameznega sekundarnega zdravnika po vsej državi!

Tako je z direktnim sodelovanjem SLS in z njeno popolno odgovornostjo prišlo do sedanjega zdravstvenega škandala v Sloveniji!

Razvoj Zedinjenih držav

Politične beležke

Škofov list in resnica

O zboru zaupnikov SLS v Ljubljani, ki se je vršil 24. junija, poroča »Slovenec«, da so bili vsi sklepi enoglasni. V resnici pa je bil izvoljen dr. Jerič z večino za načelnika proti oficijelnemu kandidatu dr. Adlešiču, ki je dobil le 6 glasov. Ravatelj Jeglič je izostal.

«Mi in samo mi»

Kakor znano, so se klerikalni učitelji »Slovske zveze« pridružili UJU, kar je SLS zelo pohvalila, češ, da v stanovskih zadevah ne sme biti politike. Zdaj je oblastni odbor imenoval v šolski odbor ljubljanske oblasti 14 zastopnikov — same klerikalce za zastopnika osnovno-šolskega učiteljskega in istem odboru pa sta imenovana dva klerikalca in noben naprednjak. Oba ta klerikalca sta od nekaj v prvih vrstah Slovske zveze.

Francosko-nemški trgovinski provizorij

Pariz, 27. junija. (pa.) Potek včerajšnjih francosko-nemških trgovinskih pogajanj je omogočil podaljšanje provizorne trgovinske pogodbe, ki zapade v četrtek.

Berlin, 27. junija. (be.) Kakor poročajo današnji listi, so dospeli iz Pariza novi predlogi glede podaljšanja trgovinskega provizorija. Ni izključeno, da bodo ti predlogi tvorili podlago za nadaljna pogajanja glede sklepanja končnoveljane trgovinske pogodbe. Danes je dospel iz Pariza tudi predsednik nemške delegacije ministerjalni ravnatelj dr. Posse, da poroča vladi o poteku dosedanjih pogajanj.

Zahteve francoskih socialistov

Pariz, 27. junija. (pa.) Danes je vsedrжавni svet socialistične stranke končal svoja dela in odobril z veliko večino resolucijo, ki se bavi z izpreminjalnimi predlogi komisije senata glede volilne reforme in z zakonom, katerega je odobrila zbornica glede organizacije naroda v primeru vojne. Resolucija se drži strogo socialističnih načel in zahteva med drugim revizijo kapitalističnih podjetij, prepoved vojnih dobičkov in delovanje parlamenta na podlagi enakih pravic vseh Francozov. Končno se resolucija izjavlja proti militarizaciji žentstva in se izreka za svobodo delovanja delavskih organizacij.

Chamberlin in Levine v Varšavi

Varšava, 27. junija. s. Oceanska letalca Chamberlin in Levine, ki sta danes odletela iz Marijanskih Lazen, sta popoldne pristala v Varšavi.

Nove smrtno obsojbe v Rusiji

Moskva, 27. junija. (be.) V Kijevu je izredno sodišče obsodilo deset obsojencev zaradi protiboljševiške propagande na smrt. Smrtna kazen je bila izvršena takoj po razglasitvi obsodbe. Vsi obsojenci so bili na mestu ustreljeni.

Zopet političen atentat v Moskvi

Moskva, 27. junija. S. Predsednik oddelka vojnega sodišča Urolov je bil v sodnem posloju ranjen od strela iz revolverja. Oseba, ki je streljala, je bila aretirana, vendar še ni identificirana.

Modernizacija Turčije

Angora, 27. junija. (be.) Parlament je sprejel novi civilnopravni red, ki se v glavnem naslanja na določbe švicarskega civilnopravnega reda. Za turške razmere po meni sprejem tega zakona veljanski napredek v pravosodstvu, ki se s tem vedno bolj modernizira.

Samostojnost Transjordanije?

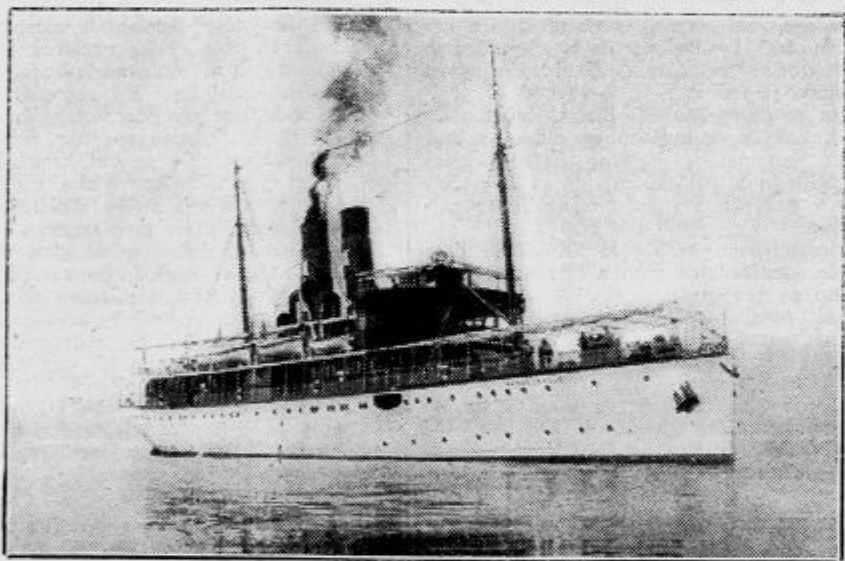
London, 27. junija. s. »Daily Express« poroča iz Jeruzalema, da bo postala Transjordanija samostojna z lastno državno ustavo. Angleški vrhovni komisar v Palestini Plumer bo poleg svojega mesta zasedel tudi mesto angleškega poslanika pri transjordanem emirju Abduli.

Naši kraji in ljudje

„Jadranska Plovidba“ na Sušaku

Eno največjih naših parobrodskih podjetij je »Jadranska Plovidba«, delniška družba na Sušaku. Ta družba je nastala po svetovni vojni. Radi spremenjenih prometnih razmer na Jadranskem morju je prevzela tudi plovniki park raznih drugih preje obstoječih pomorskih parobrodskih podjetij in sicer je prevzela paronlovni park od »Ungaro Croate« s sedežem na Reki, od »Hrvatskega parobrodarskega društva« v Senju, »Dalmatije«, »Avstro-hrvatskega parobrodarskega društva« v Aleksandrovu in od »Obalne Plovidbe« v Dubrovniku. Ta paronlovni park je prevzela od imenovanih družb v

tora odhajajo vsak torek in soboto ob 3.45 in prihajajo na Sušak vsako sredo oz. nedeljo ob 11.15; Sušak - Pag, Sušak - Rab - Olib, Sušak - Rab (brza proga) Senj - Sušak, Sušak - Metković, Sušak - Senj - Kotor, Sušak - Kotor, Sušak - Pag - Obrovac, Sušak - Aleksandrovo, Sušak - Bakar, Sušak - Vrbnik, Šibenik - Rab, Šibenik - Pag - Obrovac, Šibenik - Olib, Olib - Preko, Sali - Preko, Tiesno - Šibenik, Šibenik - Sali, Šibenik - Žirje, Rogoznica - Šibenik, Skradin - Šibenik, Komiza - Vis - Split, Split - Jelsa - Metković, Makarska - Sumartin - Split, Vrboska - Split, Split - Metković (brza proga),

Parobrod »Karagjorgje«

»Karagjorgje« je eden največjih pa tudi najlepših in najudobnejših parnikov »Jadranske Plovidbe«. »Karagjorgje« je zlasti znan od lanskega leta, ko se je na tem parniku privedla prva jugoslovenska ekskurzija pod našo zastavo po Sredozemskem morju.

svrhu, da bi tako pojačana čim boljše mogla opravljati prometno službo na Jadranu, zlasti pa na njegovem vzhodnem delu, ki po večini pripada naši državi.

»Jadranska Plovidba« je danes največje parobrodno podjetje za obalno plovidbo na Jadranu in poseduje plovniki park, ki obsega iz 63 parobrodov razne velikosti in raznega tipa z 23.356 tonami. Delniška glavnica podjetja znaša 12 milijonov dinarjev v zlatu in je razdeljena na 120.000 delnic. Največji parnik je »Dubrovnik« s 1882 tonami, drugi največji parnik je »Žiga Kopajtich« s 1391 tonami, tretji pa »Karagjorgje« s 1204 tonami. Vse ladje »Jadranske Plovidbe« nosijo narodna imena. Navajamo izmed njih samo nekatere n. pr.: Beograd, Jadran, Kosovo, Slovenac, Soča, Srbini, Triglav, Sava, Vardar, Slava, Hrvatska, Topola, Split, Sušak, Šibenik, Velebit, Učka, Zagreb itd.

Kako je Jadrska Plovidba rešila svojo nalogo, je najbolj razvidno iz njenega plovidbenega reda. Družba vzdržuje 42 rednih prog, ki so deloma potniške in na katerih so v prometu luksuzni in udobni parobrodi. Poleg potniških prog vzdržuje tudi potniško-tovorne in končno še proge, določene samo za tovarni promet.

Svojo službo na domači obali je razdelila v cone, a izhodne luke so ji Sušak, Šibenik, Split in Gruž. Vsa tudi najmanjši kraj na domačem obrežju ima svojo redno parobrodno zvezo. Razum gori navedenih izhodnih pristanišč je treba omeniti še Trst, od koder vozijo parniki vsak teden na Sušak in v Dalmacijo. Te proge služijo v prvi vrsti naši uvozni trgovini.

Razum prometa na Jadranskem morju opravlja »Jadranska Plovidba« tudi redno službo iz jadranskih pristanišč v Albanijo in Grško. Te proge končujejo v Patrasu in v Solunu.

Ladje Jadranske Plovidbe vzdržujejo promet na teh-le progah: brza proga Sušak - Kotor (s Sušaka odhajajo parobrodi vsako nedeljo in četrtek ob 14.45 in prihajajo v Kotor v ponedeljek ob 23.15; iz Ko-

Split - Brač - Metković, Velarluka - Metković - Split - Gruž - Ulcinj, Velarluka - Hvar, Solta - Split - Ston - Gruž, Trpanj - Metković, Trpanj - Makarska, Cavtat - Dubrovnik, Metković - Trst, Sušak - Patras, Sušak - Trst - Pirej - Solun in Sušak - Jonski otoki.

Jadranska Plovidba je vseskozi solidno podjetje, s katerim tuje parobrodne družbe ne morejo tekmovati. Promet je izbornor organiziran, tako da zadostuje vsem potrebam. Kdor hoče potovati po morju, naj se poslužuje domačih parnikov in naj ne nosi denarja v inozemstvo, ki je nam po večini sovražno. Pot s parobrodom s Sušaka v Kotor spada med najlepše vožnje na svetu in vendar je med nami malo ljudi, ki bi bili že navržili ta izlet. Zato poznajo našo riviero. Žal, bolj tuji kakor domačini. Zeleli bi, da se naše potujoče občinstvo tudi v tem oziru preorientira.

Brez konkurence

so naši lastni izdelki pomagalskih oblik in površnikov
JOS. ROHNA Aleksandrova c. 3

Zdraviliški dom s parkom v Rogaske Slatini

V zadnjih tednih smo priobčili več zanimivih poročil iz znamenitega našega zdravilišča Rogaske Slatine, ki je v poletni sezoni sestajališče naše najboljšje družbe. Danes priobčujemo sliko Zdraviliškega doma v Rogaske Slatini s prekrasnim parkom pred njim.

Ljubljanska splošna bolnica in novi finančni zakon

Finančni zakon za budžeto leto 27-28 po katerem se ne smejo nastavljal, razen z dovoljenjem ministrskega sveta, novi državni nameščenci, je dovedel razmere v ljubljanski splošni bolnici do absurda. Po neki drugi ministerjalni odredbi so bili namreč odpušteni asistenti s tistim dnem, ko so dovršili svojo dveletno specializacijo, in reducirani vsi stažisti. Tako se je zgodilo, da je ostal n. pr. oddelek za notranje bolezni brez nastavljenih in honoriranih zdravnikov.

Notranji oddelek, katerega sprejemna številka je nastala do danes preko 1500 bolnikov, ki imajo torej najmanj 10 pacientov dnevnega prometa, oddelek, katerega stanje šteje dnevno 150 in več bolnikov, so vodili vedno primarij, dva stalno nameščena asistenta in do pred tremi meseci plačani nastavljeni zdravniški-stažisti, ki jih je bilo vedno določeno število (štiri do šest). Prav nikomur ni preostajalo časa, nobenemu manjkalo dela. Kdo tudi ve, koliko dela je na dan s 150 bolniki!

To ogromno in odgovorno delo so opravljali zadnji čas z vsjo požrvalnostjo in dobro voljo samo trije neplačani zdravniški volonterji. Čakali so pol leta na rešitev svojih prošni, oziroma dočakali njih negativno rešitev; čakali so v nedogled, kajdi Beograd ni rešil, kratkoma ni odgovoril; pričakovali so, da se jim nakažejo prazne zdravniške sobe, da se jim dovoli hrana. Zaman! Delo je teklo nemoteno naprej brez resne škode za paciente. Seveda vsled tega pri obilnem številu bolnikov ni bilo časa, da bi se na oddeku uporabljale komplicirane, finejšje in zamudnejše preiskovalne metode, ki so izraz modernega in visokega nivoja zavoda, kakršni naj bi bil drž. spl. bolnica v Ljubljani. Delo v laboratoriju je bilo n. pr. prepuščeno sestram. To delo je bilo reducirano na najobčnejše preiskave, ki jih danes zmore že vsak povprečen zavod. Röntgen je govoril svojo tehtno besedo. Zdravniki sami niso mogli izčrpati in izkoristiti bolezenskih primerov v svojo lastno izpopolnitev, kje je bilo časa, da se posamezni bolniki približe preučitvijo, da se prečita literatura o njih, da se sledi razpravam v medicinskih revijah, da se sploh ne govori o kakem samostojnem znanstvenem delu.

Kdor je po trudopolnem delu v okuženem ozračju fizično izčrpan, kdor nima časa niti za lasten odih, ta izgubi interese na delu; kdor pa je poleg tega še lačen, temu se interes spremeni v mržnjo. To je današnja slika našega najodličnejšega zdravstvenega zavoda.

Kakšne bodo postale razmere na oddelku sedaj, ko je ostal kot rezultat nevdržnih razmer samo primarij, si lahko mislimo. Odklanja se sprejem bolnikov, ki prihajajo iz daljnih krajev, odklanja se vse, razen najnujnejših slučajev; odpustili so vse paciente, ki niso neobhodno potrebni stalne navzočnosti zdravnika, ki jim ne gre za golo življenje. Primarij poleg tega primoran odklanja vsvo odgovornost za dogodke in delo na oddelku v njegovi odsojnosti.

Dal Bog, da bi nihče ne poplačal malomarnosti v upravi državnih bolnic z nepopravljivo škodo na svojem zdravju, vsaj ne s svojim življenjem! Zdravnik

Sokolski dnevi v Ljubljani

Ljubljana in z njo vse jugoslovensko Sokolstvo slavi letos za Vidovo velike praznike. Sokolski dnevi s V. pokrajinskim zletom so posvečeni predvsem otvoritvi novega sokolskega doma na Taboru, ki naj postane torišče sokolskega dela za Ljubljano in Slovenijo.

Narodna, sokolska Ljubljana se tega pomembnega praznika v polni meri zaveda. Ni je skoraj hiše, ki bi ne bila okrašena z zastavami in narodna Ljubljana je včeraj navdušeno sprejemala številne goste, ki so prihitali od blizu in daleč, da skupno z nami slave zmago sokolske misli in sokolskega dela. Sokolski dom na Taboru, ki bo ob tej priliki slovesno odprt, je mogočen dokaz življenske sile Sokolstva.

Prihod zunanjih gostov

Ze v nedeljo popoldne in včeraj v prvih dopoldanskih urah so se pojavili na ljubljanskih ulicah prvi sokolski gostje. Skoraj vsak vlak je pripeljal večjo ali manjšo delegacijo sokolskih žup iz vseh krajev naše države, zlasti iz Srbije, Vojvodine in Hrvatske. Posebno številno so zastopani bratje iz juga, tako iz Niša, Kragujevca, Kruševca, Beograda, Zemuna itd. Tudi iz kršne Bosne in Hercegovine je prihitalo lepo število Sokolov in Sokolic, da skupno z nami proslave ta, za celokupno Sokolstvo pomembni dogodek. S popoldanskim brzovlakom pa so prispele delegacije češkoslovaškega in poljskega Sokola. A zvečer so po ulicah odmevale koračnice sokolskih fanfar z novimi številnimi gosti iz raznih krajev države.

Sprejem Čehov v Mariboru

Ze na skrajni severni meji Slovenije je bil prireditelj gostom iz obeh severo-slovaških držav priskrben sprejem. Do St. Ilje jim je pohitel nasproti v imenu JSS br. Jos. Turk, v Mariboru pa jih je pričakovalo narodno občinstvo z mariborskim Sokolom. S popoldanskim brzovlakom se je pripeljala delegacija ČOS, v kateri je 18 odličnih voditeljev češkega Sokola in dve sestri. Odlične goste je pozdravil v imenu mariborskega Sokola, ki se je zbral v lepem številu v krojih in v civilu z zastavo, br. Struna, v imenu starešinstva JSS pa br. dr. Boštjančič. Sprejema se je udeležila v častnem številu tudi JČlga. S češkoslovaškimi Sokoli je prisel tudi vodja ruskega Sokola br. dr. Vergun iz Prage.

Vlak je stal v Mariboru okrog pol ure in se je v tem času razvil prijateljski razgovor. JČlga je obdarovala goste z domačimi čestnjami, mlade Sokolice pa so poklonile bratom s severa krasne šopke. Ko je vlak odhajal, je zvrnil na peronu mogočen »Na zdar«, mnogi mariborski Sokoli pa so se pridružili gostom in skupno z njimi odpotovali že danes v Ljubljano dočim gre glavna delegacija mariborskega Sokola še jutri.

Sprejem v Ljubljani

Kljub temu, da na kolodvoru ni bil predviden oficijelni sprejem, ker se je vršil zvečer na Taboru na čast zunanjim gostom poseben pozdravni večer, se je zbralo na kolodvoru mnogo narodnega občinstva, da kar najpripravlnejše sprejme brate s severa, ki so v Ljubljani že od svojih prejšnjih posetov dobro znani. Na peronu je pričakovala goste četa Sokolov v kroju z godbo Sokola I. in starešinstvo JSS s starostjo br. Gangl in tajnikom br. dr. Fuchsom na čelu. Navzoč je bil tudi starosta Sokola I. br. dr. Pestotnik kot gospodar sokolskega doma na Taboru kateremu velja v glavnem ta poset. Med občinstvom smo opazili tudi načelnika poljske sokolske zveze iz Poznania, zastopnike reške in zagrebske župe, ki so že med prvimi gosti prihitali v Ljubljano, nadalje atašeja češkoslovaškega konzulata dr. Siebera, predsednika ČL prof. Vadrnala, zastopnika JČlge ravnatelja Pustoslavski in dr. Gregorina ter številne druge odlične zastopnike ljubljanske družbe.

Ko je privozil vlak na kolodvor, je zazigrala sokolska godba in občinstvo je navdušeno pozdravljalo mile goste. Izredno priskrbe ovacije je prirejalo množica starostnikov ruskih Sokolov, sivemu prijatelju našega naroda br. Vergunu, ki ga je starosta JSS br. Gangl pozdravil z objemom in poljubom, ter podstariši ČOS br. Stepaneku in Mašk. Z gosti je prisel tudi namestnica načelnice ČOS sestra Fučikova v spremstvu več drugih dam, med katerimi je vzbujala posebno pozornost zastopnica mo-

ravskih članic v svojem slikovitem izvezenem kroju. Skupno je priselo 26 oseb, med njimi blaginjak ČOS br. Dvofak in tehnični načelnik br. Nimshauss.

Tudi splošna s kolodvora v pripravljena pronočišča je množica, ki je tvorila pred kolodvorom in po Miklošičevi cesti goste spalir, goste navdušeno pozdravljala in jim vedno znova prirejala priskrbe ovacije.

Tekme za prvenstvo članov in članic JSS.

Včeraj jutraj ob 7. so se pričele te najtežje in najnapornejše sokolske tekme, ki stavljajo na tekmujoče ogromne zahteve z ozirom na spretnost, moč in vztrajnost. Članice so končale tekmovalje ob pol 1. Članici pa so morali vztrajati v naporni borbi do 4. popoldne.

Članice so tekmoval v prostih vajah, na bradlji, na drogu, na krojih in v skoku v višino. Na orodju so izvajale razen dost težavnih obveznih vaj tudi poljubne vaje. K tekmi je pristopilo 29 tekmovalk, in sicer iz Ljubljane 8, Sušaka 6, Celja 6, Ljubljane I. 5, Metlike 2 in iz Zagreba 2. Prvo mesto 'zmed vseh ostalih je dosegla sestra Marija Gangl (Metlika) s 139 točkami od 149 dosegljivih sledijo II. Milka Lojk (Celje) 138 1/4 točk, III. Križmanč Marija (Celje) 137 1/4 točk, IV. Marta Podpac (Ljubljana I.) 137 1/4, Zorana Luznik (Celje) 136 1/4.

Razveseljivo je, da se je tekme udeležilo mnogo članic izven Ljubljane, ki so dosegle lepe uspehe. Posebno se mora pohvaliti celjsko društvo, ki je zasedlo med prvimi petimi mesti kar tri.

Včerašnja tekma članic je velike važnosti radi tega, ker je pobila predsedke, ki so bili še jako razširjeni z ozirom na orodno telovadbo članic.

Kot baza za tekmo članov so se vzele vaje, ki so določene za olimpijado v Amsterdamu. Tekmovalni red se je radi tega nekoliko spremenil in prilagodil redu, ki se uporablja na mednarodnih tekmah. Ker so predpisane vaje na bradlji, na drogu in na krojih jako dolge in naporne, so se razdelile v dve vaji, katere je moral vsak tekmovalce izvesti. S tem se je omogočilo tekmovalce tudi mlajšim, manj izvežbanim telovadcem.

K tekmi je pristopilo 14 tekmovalcev, in sicer iz Ljubljane I. 5, Ljubljane 4, Celja 2, Zagreba 2 in iz Sušaka 1.

Tekmovalki so šli v boj po abecednem redu. Začeli so z obvezno (zletno) prosto vajo, pri kateri je marsikateri dober telovade izgubil po neopotrebnem točku, ker se je zmotil. Boljši uspehi so bili pri poljubnih prostih vajah, kjer smo videli nekoliko uspešnih, težkih kombinacij. Odlikovali so se zlasti Antosiewicz, Orel, Primožič in Ban.

Po končanih prostih vajah so šli tekmovalci na bradljo, kjer je bil zavratni začetek obvezne vaje kamen spodbite. Lepo sta izvedla to vajo Porenta in Primožič, ki je tudi v poljubni vaji pokazal visoko formo. Vsled poškodbe na roki je moral odstopiti Orel Vlado (Ljubljana), ki je veljal kot resen konkurent za prva mesta.

Izgledalo je da se bo vršila borba za prvenstvo med Primožičem in Porento, ki pa je žal na siedečem orodju, to je na drogu, dosegel slabe rezultate. Lepe izvedbe obvezne vaje so pokazali Antosiewicz, Primožič in Gregorka, pri poljubni vaji pa je naravnost fasciniral vse navzoče Primožič s svojo občudovanja vredno vajo.

Pri skoku s palico, kjer je bila zahtevana višina 265 cm, smo doživeli razočaranje. Edini Gregorka se je z lahkoto povzpela preko te višine in dosegel 10 točk, Ban in Jeras sta dobila 7 točk, nekoliko telovadcev po 5 točk ostali pa nič.

Preko konja vzdolž (180 cm visok) se je izvajal poljubni preskok z odzivom s prožne deske. Lepe preskoke so izvedli Antosiewicz, Primožič in Porenta.

Lahka vaja na konju na šir z ročaji z odzivom je navadna deske se v splošnem n' dobro izvajala. Najboljši je bil Porenta.

Vsled dežja se je nadaljevala tekma v telovadnici. Na konju na šir z ročaji so bili v obvezni in poljubni vaji dobri Malej, Primožič in Porenta.

Zadnje orodje — kroge — so v splošnem vsi se najbolje obvladali. Odlikovali so se zopet Primožič, Malej, Porenta in Jeras.

Po končani tekmi je nagovoril tekmovalce savezni načelnik dr. Murnik in jih navdu-

Fran Werfel:

Čabrinovič

Dnevnik iz leta 1915.

Prijazen podčastnik me je povabil, da grem z njim v opazovalno celico v vojaški bolnici.

»Imeli boste priliko nekaj videti!« Prišla sva preko nekoliko zrahljanih stopnic, v predsobo polno onega bednega, zamegljenega polmraka, s katerim so zaposleni vsi vojaški prostori. Na leseni postelji sedita dva vojaka z nasajenimi bajonetoma. Pred sivi vrati v ozadju — prebiti z malo, mrežasto linico za opazovanje — stoji narednik. Zdjaj pa zdaj odpira zaklopec na linici in pritiska svoje ostarelo, izživelico lice na šipo.

Moj kaplar pristopi, pozdravi in mu pomoli svoje povelje:

»Čabrinovič se vrne ob treh!«

»Eh, že vem,« se brani narednik, ki je preveč samozavesten, da ne bi že vnaprej vedel za vsako povelje.

»Naj se pripravim pes!«

»Jeli-to Čabrinovič,« vprašam, »ki je izvršil atentat v Sarajevu?«

Potrdil, me ošine s prezirnim pogledom.

Potem odpre narednik vrata celice. V celici je zelo svetlo. Svetlo, ali od

neke posebne, žolte svetlobe, ki ni podobna solnčni. Se predno se moje oko privadi na njo in jedva razloči še nedotaknjeno vojaško posteljo, mi pojasi kaplar:

»Morilec nadvojvode, Čabrinovič, je prišel semkaj pred štirinajstimi dnevi iz trdnjave. Tuberkulozno vnetje žlez. Neozdravljiv. Danes bo odpravljen v svojo ječo. Ne v bolnici, v Terezijanskim kazematah mora umreti.«

Vidim: belata, neizrecno sveta postava se drži čvrsto za železno posteljo z roko, ki se svetlika, kakor od forstora. Zdi se, kakor da je ovita v pošastno belo rjuho, ki jo tesno objema. Ni to vtis oblečenega skeleta. Ne, še prej drhti tu slaboten sij, jedva vidno trepetanje zrduha. V neprirodnem, neobičajnem rumenilu prostora, drhti duh, ki se hoče osvoboditi.

Čabrinovič se je oprl z roko ob ograjo, z nogama pa je napravil kretljivo človeka, ki stojič hoče, da jih vtakne v hlače. Čezmerno šibasti koleno stojita eno proti drugemu, nogi drhtita brzo in v finem razmerju udarcev.

Moj kaplar, sicer ujuden in pošten človek, ga je napadel z nerazumljivo okrutnimi besedami, sikajoč, besen, iz neke nedosegljive višine.

Sam sebi sem si rekel, da mora biti

neka tajna, globoka sila, ki preobraža glas tega kaplara v tako strašno goltnike. Ne verujem, da bi se mogla ena sama od oseb, ki imajo posla s to senco tam, upreti tej sili. Nihče ne bi postopal z njim boljše. Vsi smo sužnji tuje usode in nesreče drugega. Moramo igrati svoje vloge sluge in poročnika, kakor se nam ukaže in niti ena sama beseda se nam ne odpusti.

»Priložil si se zaradi hrane« — kaplarove besede postajajo razumljive zaradi njihove osornosti.

»Dobil je dobro četrto dijeto,« se obrne k meni.

»Zdaj se lahko zopet povrne k svojemu postnemu loncu.«

Blag, kakor sneg beli obraz se okrene proti nam, nekoliko sklonjen.

»Prosim, jaz se nisem pritožil.« Čabrinovič izgovori to v dobro zloženi nemščini, s popolnoma spremenjeno prijaznostjo, samo nogi mu se še bolj treseta.

Dvajset let mu je.

Nenadoma se pripravlja njegov obraz kakor na smeh. To gre zelo težko ali končno je vendar tu. Čutim brž: ta nasmeje je za mene, kot poskus, da se pokaže skupno človeštvo, da bi ne bilo potrebno bati se in sramovati se. Istočasno je ta nasmeje pozdrav, pozdrav

z onkraj trpljenja, pozdrav duševne svetlobe, ki prodira iz vseh strani, iz razvalin izmučenega telesa in išče v mojem temnem krepkem telesu bratsko svetlobo. Dolg, tajinstven trenutek me je zajel silen val iz srca — hotel sem se nasmejati, da izmed tega brezna vrnem nasmeje njemu.

Ali ni se mi posrečilo, da mu vrnem pozdrav osmeha. Pa tudi z obraza bolnikovega je izginila težina; polagoma se je vračalo v svojo nežno, resno in vedro ljubeznivost. V tem prostoru sem izgubil svojo svobodo: usoda onega človeka, ki je bil povod strašnega umiranja, me je silila, da sem stal pred njim strog in nemilosrčen, proti svoji volji in razumu.

Kot otroku mi je čestokrat prišlo na misel: ali si more človek predstavljati najboljše in najslabšega, najusrečnejšega in najnesrečnejšega človeka? In, ali nima najboljši, vsaj v lastni zavesti, pred seboj neskončnost boljših in najusrečnejših brezkončnost nesrečnejših? Tako stojija najboljši in najnesrečnejši vedno v neki skupni sredini?

Ta obraz v celici, ta dobrota, ki ni več niti bolna, ta poševno nakrivljena prijaznost, ta preobrazena slabost, to je — vedel sem, pretresen — bilo čudovito ozarjeno obličje poslednjega med vse-

mi, onega, ki je izvržen iz sredine, ki stoji na skrajnem robu človeštva.

Prav kakor na obrazu junaka, sem spoznal v teh izgubljenih črtah lepoto in dostojanstvo smrtni ne razumljive samote onega, ki se nikdar ne želi umre vrniti v sredino ljudi.

Čabrinovič je napravil nekoliko korakov. Ni imel okovov na nogah, ali vendar je hodil s kratkimi koraki okovanega. Od njega se je odražal tako globok vtis, da se je za trenutek pretrgalo udarjanje s čevlji, kodakanje in brbljanje obeh vojakov na straži.

Da! Ta mladenič je bil izbrani človek usode. V oblaku zarotništva, blodeč skozi globoki sen za bombo, čakajoč na vogalu z zastavami okrašene ulice na veliki posel, izbran od resnih bogov (ki edini vedo, kaj hočejo), potujoč v nočeh in potreben kakor nota v melodiji, kriv in nedolžen, slučajen in vnaprej odrejen kakor adut v veliki igri.

Prva dva revolverjska izstrelka, izpaljena iz negotove daljave, sta pogodila prestolonasledniški par. smrtno. Neverjetnost se je dogodila. Miliarda izstrelkov bo počila in ne bo zadela. Ali so morilci oni, ki so ubili?

Tu je torej stal deček v žolti, neobičajni svetlobi svoje celice, zavržen, gol rekvizit tragedije, nezaveden, ali ven-

šil za nadaljni trening z visokim ciljem: Prvi na svetu!

Rezultati, ki so jih dosegli posamezni tekmovalci, so sledeči:

1. Primož Tošo (Ljubljana I.)	352.35
2. Malej Tone (Ljubljana I.)	349.40
3. Gregorika Boris (Ljubljana)	335.20
4. Jeraš Drago (Ljubljana)	326.93
5. Poljšak Rudolf (Celje)	322.10
6. Porenta Anton (Ljubljana I.)	321.90
7. Ban Rafael (Sušak)	294.60
8. Amosiewicz Ante (Ljubljana)	289.40
9. Rožič Srečko (Ljubljana I.)	288.53
10. Černe Viktor (Zagreb I.)	265.21
11. Šuica Stevo (Zagreb I.)	240.57
12. Stemberger Drago (Ljubljana I.)	196.73
13. Kastelic Rudolf (Celje)	172.35

Ako presojamo včerajšnje tekmo z ozirom na našo udeležbo na olimpijadi v Amsterdamu prihodnje leto, lahko upravičeno upamo, da bo mogoče sestaviti vrsto, ki bo ponos naše domovine, posebno, ako se lotijo resnega treninga razen včerajšnjih tekmovalcev tudi še drugi telovadci, ki smo jih včeraj pri tekmi pogrešali. Naj imenujemo tukaj zmagovalca pariške olimpijade Štuklja, zmagovalca mednarodne tekme v Lyonu Šumila, dalje še znane mednarodnike Ziliča, Derganca, Zupana in Osvaldia.

K celotnemu poročilu pripominjamo, da savezni tehnični oddelek še ni aprobiral navedenih rezultatov in jih je torej do odobritve smatrati zgolj za informativne podatke.

Sokolski Vidovdan

Danes popoldne ob 4. bo nastop Sokola I na Taboru. Sodelovalo bo vojaštvo 40. pešpolka z dvema vajama, nastopili bodo tudi še nekateri gostje s svojimi posebnimi točkami.

Ves nastop bo obstojal iz samih vaj, ki so prirejene specialno za otvoritev Tabora ter bodo nastopili vsi oddelki Sokola I. Najmanjši, deca, vežboje proste vaje skupno dedice in dečki, sestave, ki sta jih izdelala s. Mica Kržetova in br. Tone Gorjanc, oba dolgoletna vodnika dece. Ženski naraščaj nastopi skupno s člani na sedmih gredih. Vaje — sestava sestre Trdinove — so jako okusno sestavljene, deloma precej težke ter povsem odgovarjajo ritmu godbe. Ker so oddelki v različnih telovadnih oblekah, nudijo telovadke lepo in pisano sliko.

Moski naraščaj tekmuje v prenašanju vreče, v teku in v prestopanju preko visokih lestev. Dalje nastopi v šestnajstletnici, ki je lepa kombinacija težkih prostih vaj, v štirih sestavih, izvedenih deloma v skupinah, ter simbolizirajo zgodovino Tabora. V prvi sestavi izvedeni prevali, preskoki, premetavanje in stoji na lopaticah predstavljajo čast, ko je bil na Taboru še travnik in se je mladina tu po svoje zabavala. Druga sestava predločuje z gib pri prekopavanju, nakladanju z lopatami, ometavanju zidu dela na Taboru, kjer je z naporom zrastle krasnata stavba. V tretji sestavi pa vidimo sistematično sokolske telesne vzgoje s težkimi in napornimi vajami, ki končajo v lepi skupni črti sestave, predstavljajoč vsi telesne vzgoje, za katerim stoji Sokolstvo. Šestnajstletnici je sestavljen br. Ryška, godbo pa je zložil operni dirigent br. Balatka, ki se je držal modernega stila, naslanjajoč se točno na ritem vaj. Obema se je delo prav dobro posrečilo.

Člani bodo izvajali vzorne proste vaje br. Svetliča. Kombinacije prostih vaj, ki so jih zmožni je prvostvorni telovadci. Dalje nastopijo še s tremi sestavami prostih, od katerih je prvo zložil nabednik br. Miklavc, drugo br. Svetlič in tretjo najtežjo in najdaljšo br. E. Lovšin. Tudi te sestave so lepe kombinacije in napravijo na gledalca dober vtisk, so pa tudi za telovadce dokaj izdatne, a ne duhomorne. Člani bodo izvajali na treh drogih hkratne vaje po kombinaciji br. Svetliča.

Program taborškega nastopa bo učinkovit in mnogovrsten. Po javni telovadbi bo na telovadišču sokolska zabava s sodelovanjem godbe Dravske divizije in Sokola I. V sredo jutraj priredi godba Sokola I ob 6. jutraj budno po nastopih ulicah: Tabor, Slomškova, Miklošičeva, Marijin trg, Prešernova, Selenburgova, Kongresni trg, Gradščica, Krizevniška, Breg, Jurčičev trg, Mestni trg, Stritarjeva, Sv. Petra cesta, Škofja, Tabor.

Ob 6. jutraj bodo glavne izkušnje za popoldanski nastop, ob 10. pa zbiranje članstva za slavnostni sprevod po mestu izpred Narodnega doma na Tabor. Začetek sprevoda ob 10.45.

Otvoritev Sokolskega Tabora bo ob 11.15 po vzporedi, ki je objavljen v Zletni brošuri.

Popoldne ob 15. javna telovadba pokrajinskega zleta na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola, kjer nastopijo vsi oddelki s pokrajinskimi vajami, dalje vojaštvo in gostje.

Zvečer je poslovljni večer na Taboru s sokolsko zabavo. Vstopnina 5 Din.

Jezdni odsek tel. dr. Sokol v Ljubljani se udeležijo priložnostno pokrajinskega zleta sprevoda v sredo 29. t. m. Člani se pozivajo, da se zberejo točno ob 7. jutraj v artiljerijski vojašnici. Kdor ima lastno sokolsko ogrtačo za konja, naj jo prinese s seboj. Zdravo! Odbor.

Sokolstvo, zbrano v Ljubljani, opozarjamo na sokolsko literaturo in na spominske predmete, album, Sokolski Tabor, razglednice, ki se prodajajo na Taboru in po mestu. Pri nakupu se oziroma na trdnice, ki so inserirane v zletni brošuri.

Vnanja društva in župe ponovno opozarjamo, da se dogovore pravčasno z gostilničarji in restavracijami glede prehrane. Zletni odbor ne bo nakazoval prehrane in ni odgovoren za redno funkcioniranje prehrane, pač pa na prošnjo žup ali društev posreduje oziroma nasvetuje gostilno.

Narodne noše se zbirajo za manifestativno povorko v sredo ob 10. pred Narodnim domom ob Bleiweisovi cesti. Čim več, tem bolje! Dosedanje prijave obetajo mnogo.

Sa Ivanom Oraženom

Uspomena.

Danas, kada su se sa sviju strana naše lepe i velike Domovine okupili u Beloj Ljubljani predstavnici sviju Sokolskih župa i kada se crvena košulja vidi skoro na svakom koraku po gradu, setio sam se svoga nezaboravnog druga, prijatelja i brata Ivana Oražena, koji nas je onako iznenada, onako tragično pre 5 godina za na vek ostavio na ovom prolaznom svetu i nije dočekao da vidi jasnu sliku glorifikacije svoga neumornog rada.

Ivan Oražen, retka figura ne samo u slovenačkom delu našeg naroda, već u našem narodu u celoti. S njim sam preveo najslabše godine našeg džakovanja u Beču, te je bilo više godina da smo dano — noćno bili zajedno. On i ja studenti, uvek bez novaca a uvek orni i dobro raspoloženi za rasgovor i sedenje.

I tako jednom ja ga i nehotice zapitah: je li bre Ivo, otkuda ti to ime Oražen?

— Evo otkuda, reče mi on, bacajući cigaretu iz usta i nasmejavši se blagim svojim prijateljskim izrazom. Moji su stari bili gusari i uskoci iz Senja i zadavali strah i trepet mletačkim brodovima. I kad su Mlečići razorili to gorstačko gnezdo, morali su se stari seliti gore u planine. Tako je moj predak dospao u slovenske gore, pa kako je kav uskok nošio svoje oružja kraj sebe, nasvase ga meštani Oražen, od čega docijele posta Oražen.

Drugom jednom prilikom pripitah ga, kad smo se vraćali iz crkve sa Alsterstrasse, gde smo jednom umrlo Slovincu pitali na kuru pravoslavno Svjati Bože i Vječnaja pamjet: šta misliš o katoličkoj crkvi.

— To je velika i jaka organizacija i mi ne smemo da se borimo protiv njenih predstavnika u našem narodu. Ja sam uveren, da kao što su pravoslavni popovi spasili Srbe od konačne propasti, isto tako i našim slovenačkim sveštenicima ne smemo odreći patriotizam, jer im mi mnogo dugujemo za sačuvanje naše narodnosti od Germana i Latina. Ali ako naši popovi počnu uvlačiti politiku u crkvu, onda se moramo svim silama boriti. Mi moramo narod vaspitavati i prosvetiti, da iako je katolik ipak da bude dobar Slovenac i dobar Slovenin, te u politici naročito da ide srpskim putem.

A šta misliš o Ljubljani, koja je sada jedna lepa i tiha varoš austrijskih penzionara.

— Šta mislim, biće što i s Pragom, preporodice se brzo i postaće velika slovenska tvrđava, te će davati otpor mučkim napadima nemačke najezde.

Tih sam se misli setio velikog nam pokojnika. I tvoje su se reči obistinile. I posleđnji tragovi germanstva utiru se. Naša bela Ljubljana postala je slovenski, naj-slovenskiji grad u našoj Domovini. Silan otpor neprijateljima dat je baš iz Ljubljane.

Naše Jugoslovensko Sokolstvo nekad malih rasmera razbukalo se u Ljubljani, u veliku reku narodnjaka i patriota. I današnje slavje, veliki slet sa osvećenjem najlepšega i najvećega Sokolskog Doma na Taboru, dokaz su toga razbukalog neumornog i oduševljenog rada na građnji velike i sjajne budućnosti našeg naroda.

Ali brate Ivane, ti me ne doživio, čak si svojim umnim očima sve to predviđao.

U ovom času opšte naše radosti, mi te se sećamo. Neka ti je večan spomen među nama.

Dr. V. Kufundžić.

Iz pomorske vojne akademije v Dubrovniku

Iz Dubrovnika nam pišejo: Pomorska vojna akademija, ki nam je lani dala prve častnike za našo vojno mornarico, zaključuje četrti leto svojega delovanja. Po končanih izpitih se bodo vršile razne sportne prireditve in tekme v plavanju, veslanju, nogometu, tenisu. Akademiki, ki so zadnje tedne delali skoro izključno duševno in se pripravljali za težke izpite, sedaj pridno trenirajo v telesnih vajah, da tudi v tem dosežejo čim boljše uspehe. Vrsta najboljših telovadcev pa se pripravila za sodelovanje pri javni vežbi tujakinskega sokolskega društva. Za današnji Vidovdan je določena svečana predvoda absolutov za pomorske oficirje (poročnike korvete). Letošnji absolventi so med drugimi Krepel Otmar, Kvac Jože, Salmič Savo, Rauš Fr., Hofbauer Albin, Kandare Ladislav, Tomažič Boris. Za odhodnico bo zvečer velika vrtna zabava. Novi oficirji gredo potem na kratek dopust, mlajša dva razreda akademikov pa se ukrcata na križarko »Dalmačija« za dvomesečno praktično šolo in potovanje.

Zgradba Principovega doma

V Grahovu v Bosni se je nedavno osnoval odbor za zgradbo doma Gavrilca Principa v rojstnem kraju. V svrhu pridobitve denarnih sredstev je reproducirala odbor uspeh portret pokolnega Principa, delo našega domačega umetnika Keslerja. S prodajo teh slik si hoče odbor zasigurati sredstev za zgradbo doma, v katerem naj bi našla zavetje vsa patrijotična, kulturna in humanitarna društva. Te dni je dospel poseben delegat odbora v Slovenijo, da tudi Slovenijo pritegne k sodelovanju in da tudi naša severna pokrajina doprinese svoj obolus k hvalevredni akciji. Opozarjamo na sliko Gavrilca Principa, ki je razstavljena v izložbi ljubljanske trdnice Magdič.

Strela

Ptuj, 26. junija.

V soboto okrog 9. dopoldne je nenadoma prihitela preko Slovenskih goric nevihta z gromom, nalivom in mestoma s točo. Zlasti je toča razsajala po gornjih Halozah, pri Sv. Trojici, v Podlehniku in tam okrog.

V Spodnji Hajdini je strela tresčila v hišo železničarja Manhart. V hiši so bili žena in otroci. Strela je oplazila starejšo hčerko, ki se je takoj onesvestila. Nadalje je ubila kravo, in dvoje svinj. Hipno je svignil iz hiše plamen in kmalu je bilo stanovanjsko in gospodarsko poslopje v ognju. Ptuski gasilci so bili tekom četrte ure na mestu. Njihovemu neumornemu prizadevanju je uspelo, da so ogenj lokalizirali in preprečili, da se požar ni razširil na sosedne hiše, ki so bile v skrajni nevarnosti. Onesveščeno hčerko so k sreči pravčasno rešili in jo odpravili v ptuško bolnico. Škoda, ki jo je strela povzročila s požarom, je seveda občutna, ker je bil oskodovalni zavarovan le za malno svoto.

Truplo učiteljsčnika Tomca najdeno

Hrastnik, 27. junija

Kakor smo že včeraj poročali, so našli pri kolodvoru v Hrastniku golo moško truplo. Našel ga je delavec kemične tovarne Majes, ki je šel na delo. Na lice mesta so takoj odšli orožniki, ki so v utopljeno spoznali učiteljsčnika Vladimira Tomca.

Tomčevo truplo je bilo kljub temu, da je bilo ob 18. t. m. v vodi, še precej dobro ohranjeno. Edino obraz je bil poškodovan od rib. O najdbi je bil še istega dne obveščen pokojnikov oče, ki se je pripeljal v Hrastnik in uredil ves potrebno za pogreb.

Ker so truplo našli v področju dolске fare, so ga prepeljali na hriboviti Dol nad Hrastnikom, kjer se je danes ob 3. popoldne vršil lep pogreb. Usoda tragično preminulega mladeniča je vzbudila splošno sočutje s težko prizadejo rodbino.

L. Vilhar urar

se je preselil z Dunajske ceste

- na Sv. Petra cesto 36 -

Sport

Villacher Sp. V. : S. K. Slovan

Danes ob 18. uri na igrišču Ilirije.

Danes igra v Ljubljani renomirani Villacher S. V. proti SK Slovanu. Villacher S. V. je pretečno nedeljo odpravil prvaka Celovca z visoko zmago 7 : 0, kar dovolj kaže njegovo moč. S to zmago je postal tudi prvak Koroske. SK Austria (Dunaj), ki je v Celovcu dvakrat zmagal, je moral Villacher S. V. kloniti z rezultatom 4 : 2. Ljubljanski ASK Primorje je istotako moral kloniti s 4 : 3. Mestno reprezentanco Celovca je Villacher S. V. nadvladal s 6 : 2. Tudi ljubljanska Ilirija se je v njenem jesenskem srečanju s Villacher S. V. morala zadovoljiti z neodločnim rezultatom 3 : 3. V Ljubljani nastopi Villacher S. V. v njegovi najjačji postavi in sicer: Socher-Santer II., Geitzer-Biedermann I., Polster, Wallner-Mayer, Reinhart, Richter, Biedermann II., Santer I.

Tudi Slovan, ki je v jesenski sezoni igral v prvenstvenem tekmovalstvu z lepimi uspehi, a je v pomladnem tekmovalstvu opesal, je zadnje čase okrepil svoje moštvo z novimi močmi, ter izgleda, da bo Beljačanom enakovreden nasprotnik. Osobito njegova obramba je trdna.

Igra se na igrišču SK Ilirije. Začetek ob 18. Kakor že najavljeno se tekma vrši v korist spomenika kralju Petru Osvoboditelju in je prikačkovana, da se bo občinstvo v največjem številu udeležilo te prireditve.

Pripominjamo še, da je SK Ilirija dala igrišču, upoštevajoč namen te tekme, brezplačno na razpolago.

Tudi obiskovalci telovadbe bodo imeli čas, da посетijo tekmo, ki se vrši šele po končani telovadbi t. j. ob 18. uri.

Kot predtekma se vrši prvenstvena tekma Ilirija rez. : Slovan rez. in sicer ob 16. Cene prostorov: Sedež 15 Din, stojšče 10, dijaške, vojaške in verificiranih igralcev (proti izkaznici) 6 Din.

Nedeljske nogometne tekme

MARIBOR: ISSK Maribor : SD Rapid 2 : 0 (1 : 0). Maribor je v prijateljski tekmi v veliki premoci zaslužen porazil okr. prvaka. Tehnično ga je zelo nadkriljeval. Pred večjo katastrofo je Rapid obvaroval njegov vratar Čerče. Vsa prizadevanja Rapida enajstoročje so se razbila ob solidni obrambi Maribora. Običajno najšibkejši del mariborskega moštva krila vrsta je toplot bila ofenzivno in defenzivno izvrstna. Notranji trio je bil premalo odločen. Rapido moštvo je precej odpovedalo. So dil je g. Nemec precej nesigurno. — Maribor rez. : Rapid rez. 6 : 3 (4 : 0). Maribor naraščaj : Rapid naraščaj 13 : 1.

ZAGREB: Tekmi za Baloković pokal: Hašk : Croatia 2 : 0 (1 : 0). Gradjanski : Železničarji 7 : 1 (4 : 0). V finale 10. julija prideta Gradjanski in Hašk.

BEograd: Jugoslavija : Slovan (Dunaj) 2 : 1 (1 : 0).

OSIJEK: Osijek : Sombor 6 : 2 (2 : 1). SUBOTICA: Bastya (Segedin) : Subotički sportni klub 4 : 0 (0 : 0). Subarija : Sand 4 : 0 (1 : 0).

DUNAJ: Admira : BAC 5 : 0 (1 : 0). S to zmago si je Admira priborila letošnje prvenstvo. Sportklub : WAC 4 : 4 (2 : 4). Rapid : FTC (Budimpešta) 3 : 3.

KRAKOV: Vienna : Cracovia 6 : 1 (3 : 1) in 4 : 4 (2 : 2).

BRATISLAVA: Hertha (Dunaj) : FC Bratislava 3 : 2 (1 : 1).

OLTEN (Svica): Arsenal (Kairo) : FC Olten 4 : 1 (1 : 0).

WINNIPEG: Giants-Hakoah : All Stars 9 : 2 (5 : 1).

OSLO: Švedska : Norveška 5 : 3.

MONAKOVO: FC Bayern : Europa (Barcelona) 4 : 1 (3 : 1).

PRAGA: Čechie Karlin : ČAFK 3 : 4 (1 : 2).

TOPLICE: Teplitzer FK : Slavija (Praga) 5 : 4 (4 : 1).

Statetni tek za Petrinovićev pokal

Danes bi bile morale teči štafete jugoslovenskih mest na progi Avala-Beograd za Petrinovićev pokal. O tem pokalu se je v naših novinah že mnogo pisalo, tudi izven sportnih rubrik. Po intencijah našega mecena iz Južne Amerike, ki je z gesto dolarskega kneza poklonil dragoceno darilo kot trofejo najboljšim sportnikom naših mest, hoteč združiti dvoje velikih sodnih idej, nacionalno in sportno, ki morata biti našemu mlademu pokoljenju enako sveti, bi se bila morala ta prireditve izvesti že lani na Vidov dan. Medtem smo doživeli, da se lani ni teklo radi tehničnih ovir in da je letos posegel vmes jugoslovenski lakostletski savez, ki je prepovedal izvedbo te sportno-nacionalne manifestacije. Kolikor vemo, je izšla ta prepoved iz formalnih razlogov, ker ni beograjski lakostletski podsavez, ki ni pooverjena naloga, da prireditve organizira in

izvede, tekmovalja pravilno razpisal. Vendar se nam zdi, da tudi JLAS ni brez vsake krivde, tudi njega zadene vsaj indirektna krivda na tem, da že drugo leto ni moglo izvesti te navedne odlične sportne prireditve. Kajti naloga Saveza ne obstoji samo v tem, da budno čuva nad tem, da bi se poedina sportna prireditve izvršile formalno v skladu s pravili ali ne, od naše vrhovne lakostletske instance bi že smeli in morali pričakovati toliko lastne iniciative, da bi vzel organizacijo take prireditve v svoje roke, če je njen podrejen organ (BLAP) radi nesposobnosti, nedelavnosti ali iz bogve kajkega še hujšega vzroka ni v stanju izvesti. V toliko štejejo to ponovno blamažo tudi JLASu v greh in mislimo, da smemo od njega upravičeno zahtevati, naj se obzira, da se bo stvar čimprej in v redu izvedla. Saj vendar ne bomo z izvedbo te prireditve odlašali ad infinitum! Kake pojme o naših nacionalnih sposobnostih bodo dobili naši odlični krogi v Južni Ameriki, ko bodo videli, da niti naša sport na mladina, ki bi morala ob vsaki priliki pokazati najvišjo stopnjo iniciative, razumevanja za naše velike nacionalne ideale in primerno dozo samozatajevanja, da tudi ta mladina ni kos taki skromni nalogi, kot je brezhibna izvedba v tehničnem pogledu čisto osakdanje sportne prireditve. In ne pozabimo! To so oni krogi, ki jim gre, poleg naše junaške vojske, glavna za sluga za uresničenje naših stoletnih sanj, to so oni krogi, ki so med vojno s svojimi neizmernimi gnetinami in drugimi žrtvami dali pač najlepši vzgled, po katerih potih naj bi korakala zdrava mladina zdrave rase, in ki še vedno z budnim očesom spremljajo razvoj vsega našega javnega življenja. Ali naj se v obeh teh naših odličnih rojakov do kosti osramotimo?

Apeliramo na jugosl. lakostlet. savez v Zagrebu, da se te stvari resno loti in da po možnosti realizira krasno Petrinovićevu zamisel še tekom tega leta.

IV. kolo državne prvenstva v nogometu. V nedeljo, 3. julija se nadaljujejo tekme za državno nogometno prvenstvo. V IV. predzadnjem, kolu se srečajo v Ljubljani Ilirija in subotički Sand, v Zagrebu Hašk in BSK (Beograd) in v Splitu Hajduk in Sašk (Sarajevo). Visti, da Sand v Ljubljani ne bo nastopil, so brez prave podlage, nasprotno je Sand že obvestil Ilirijo, da prispe njegovo moštvo v Ljubljano v soboto popoldne, in sicer v svoji najmočnejši postavi.

Službeno iz LNP. Seja posl. odbora v četrtek 30. VI. ob 20.30 v posebni sobi karne Evropa. — Tajnik II.

SK Ilirija : Atletik SK (Celje). Ilirija igra jutri, na praznik prijateljsko tekmo z Atletik SK v Celju. Za prvi letošnji nastop podsaveznega prvaka v Celju vlada seveda veliko zanimanje.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes ob 18. trening I. skupine; radi nedeljske prvenstvene tekme s Sandom potrebna polnoštevilna prisotnost moštva, ki igra v drž. prvenstvu. Po treningu ob 19. sestanek prvenstvenega moštva na igrišču odn. v gar. derbi; ako bi deževalo, se vrši sestanek ob 19.15 v klubski sobi v »Evropi«. — Rezerva igra jutri ob 16. prvenstveno tekmo z rezervno Slovana. Sestava moštva v članski knjigi.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v torek, ob 18. trening na našem igrišču na dva gola. Sledeči igralci in ad. Slamič, Pečnik, Dramičanin, Vindič, Pišek, Čametin, Čebotin, Bervar, Privšek, Teršek, Zalar, Anžlovar, Ivo, Turkovič, Sočan, Koradin, Pečar, Jug I in II, Senica, Glavič II, Ravnhar.

SK Slavija. Danes točno ob 20. pri Storu seja poslovnega odbora. Istotako ob 20.30 sestanek članov nog. sekcije. Sestanek je za vse nogometaše z ozirom na tekme, ki se vrše 29. t. m. strogo obvezen.

SK Svoboda. Na praznik 29. t. m. ob 9. trening tekma na igrišču Slavije v Mostah poleg Mladinskega doma, točno ob 8.30 morajo biti sledeči igralci na igrišču: Koleša, Ben, Novak, Baggia, Gaberšek, Sušnik, Toplišek, Potrato, Seme, Kovač, Jesenko, Breznik, Pavečič, Zajec, Tossoti, Papler in Kalman.

100 tekem za ISSK Maribor je povodom nedeljske tekme Maribor : Rapid odigral levi krilec Evgen Bergant. Jubilant je v znak hvalečnosti sprejel od kluba lično darilo — zlato uro. Želimo mu še mnogo uspehov.

Hazena v Beogradu. Jugoslavija je v nedeljo porazila družino BSK s 6 : 5. Njena družina je s to zmago postala prvakinja BHP.

Koturski Savez kraljevine SHS »Pododbor Ljubljana mesto«. Z razpisom z dne 22. t. m. je potrdil Koturski Savez SHS v Zagrebu ustanovitev »Pododbor Ljubljana mesto«, katerega so osnovali kolestarski klubi in sekcije ASK Primorje, Ilirija, Disk in Sora. Na ustanovnem običnem zboru dne 26. t. m. se je vodstvo tega pododboru konstituiralo sledeče: Predsednik: Rud. Zaloker (Ilirija), podpredsednik Jurij Stanko (Sora), tajnik in blaginjalci Al. Pečnik (Ilirija), tehnični referent: Fr. Brumat (ASK Primorje), savezni delegat Stanko Skok (Disk), odborniki: Riko Vospenski (ASK Primorje), Fric Trapečar (Sora) in Ivan Cedilnik (Disk). Za prvo kvartalno kolo prvenstvenih dirk so se določili sledeči termini: 17. julija 50 km, proga Ljubljana-Blagovica z ciljem v Domžalah, dne 31. julija 75 km, proga Ljubljana-Celje, dne 7. avgusta 100 km na progi Ljubljana-Zimnica s ciljem v Št. Vidu nad Ljubljano. Dne 31. julija t. l. priredi »Pododbor Ljubljana mesto« obetno s prvenstveno dirko, običajno vsakoletno »Zvezdno dirko« v Celje, katere se bodo udeležili vsi kolestarski klubi Jugoslavije. Točne razpise prvenstvenih dirk, kakor tudi nov dirkalni pravilnik Koturskega Saveza SHS se bo prihodnje dni razposlal vsem klubom, kateri so vključeni v Pododboru.

Kako se naučim fotografirati

je ravno kar izšla v drugi popravilni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni, C na Din 10.—

Polezila, enilane vozne karte avtomobilov z potovanja v Švico
Uradna švicarska prometna pisarna
Wien, Schwarzenbergplatz 15.

dar, po onem, kar mu je opredeljen, neki višji človek; ta siromak, čigar težko izčrpano telo ni bilo samo žrtva ječe in mržnje monarhije — vsakteri od milijonov mrtvih v vojni je odtrgal košček z njega. Ali vendar, samo mlad človek, kakršenkoli, človek, ki ni mogel dorasti meri svojega strašnega poziva, pasiven, kakor obroč, ki ne vem, kam se kotali.

Zdi se mi, da je značilno tudi to, da je bolni obrab. Zabrčinovičev obvila brada, kakršno nahajamo pri nekoliko svetih ljudeh zemlje.

Kaplar se je zopet zadržal: »Pripravite se!« Zabrčinovič se je poskušil zopet nasmejati in je še strašnejše zadržel. Nadzemski izraz njegovih rok je nemogoče popisati.

Kasneje sem stal na hodniku pred stopniščem, ki vodi v ono predsobo celice za opazovanje. Zbralo se je mnogo ljudi, ker vest, da bo sarajevski atentatnik odveden, se je razširila skozi vse dvorane vojaške bolnice.

Ranjenci in nekoliko žensk so se šetali gori in doli.

Moj kaplar se je vrnil zopet k meni in mi pokazal povelje, v katerem je stalo, podpisano z roko komandanta bolnice, da je Zabrčinovič »sposoben za nadaljevanje kazni«.

Neki šaljivec je dodal z rdečo tinto: »Nevaren da pobegne!«

Dva saniteja sta prinesla nosila na kolesih. Tu in tam je padla, skozi stisnjene zobe, surova šala. Neki starejši vojak, ki se je moral že drugi dan vrniti na fronto, je izvelkeč lupil iz ust in rekel, ne da bi preje izpljunil, kakor ponavadi: »Poslednji sprevod!«

Vrata so se odprla in pred dvojico oboroženih vojakov je stopal zdaj počasi in zelo naporno od stopnice do stopnice Zabrčinovič s istim blagim osvetljenim obrazom kakor prej, globoko in plemenito, zaprto vase.

Nosil je vojaško jetniško uniformo: od svega, nečloveškega blaga, plašč, čepico in hlače, skrojene od strašnega platna. Ali vendar se nisem mogel osvoboditi vtisa neke plemenitosti, skoro elegancije. Z upognjenimi koleno se je privlekel do nosila.

»Da mu nihče ne pomaga,« se je zadržal naplunjen poročnik

Domače vesti

* Ker izide prihodnja številka »Jutra« v četrtek, bo inšerati oddelek v sredo odprt za stranke od 8. do 10. ure. Danes je inšerati oddelek za stranke zaprt.

* Kralj in kraljica na Bledu. Nj. Veličanstva kralj in kraljica sta v soboto zvečer z dvornim vlakom iz Beograda odpotovala na Bled, kjer bosta tudi letos preževala poletje v kraljevskem dvorcu Suvoboru. Veliki župan Vodopivec se je kralju in kraljici peljal naproti do Zagreba, istotako tudi direktor državnih železnih Knežević. Na ljubljansko postajo sta prišla podpolkovnik Lokar in policijski direktor Guštin. Ob 10.35 se je kralj z avtomobilom odpeljal na Bled, dočim je kraljica z dvornim vlakom nadaljevala pot na Bled. Na Bledu je kraljevsko dvojico pozdravil načelnik ministrstva za notranje zadeve Rada Todorovič z blejskim županom I. Kendo.

* Odlikovanje odličnih bizantologov. Kakor javljajo »Službene Novine«, je kralj z redom Sv. Save 3. razreda odlikoval naslednje znamenite bizantologe: češkoslovskega profesorja Kadleca, poljskega profesorja Sajdaka, bolgarskega profesorja Ivanova in rumunskega profesorja Popesca.

* Diplomski izpit za inženjerja in arhitekta je položil g. Stanislav Rohrmann, sin kmetijskega svetnika gosp. Viljema Rohrmanna.

* Častno predsedstvo letošnjega mednarodnega vzorčnega velesejma v Ljubljani od 2. do 11. julija. Gospod minister za trgovino in industrijo dr. Mehmed Spaho je prevzel častno predsedstvo te naše največje narodno-gospodarske prireditve v državi. Nadalje so bili izvoljeni v častno predsedstvo veliki župan ljubljanske oblasti g. dr. Vodopivec, veliki župan mariborske oblasti g. dr. Schaubach ter vladni komisar mesta Ljubljane gospod Anton Menčinger.

* Shodi narodnega poslanca dr. Pivka. V soboto 25. junija je govoril dr. Pivko na javnem shodu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah v prostorih g. Recerja. Poleg članov krajevnih organizacij SDS se je udeležilo shoda klub dežur in večerni ur obilo okoličanov. V nedeljo 26. junija dopoldne je dr. Pivko obiskal krajevno organizacijo pri Sv. Trojici. Popoldne so si osnovali pristajši SDS iz občin Negova, Očeslavci, Ivanjci in Ivanjševci novo krajevno organizacijo v Ivanjcih. Ustanovili občni zbor se je vršil ob 3. uri pri g. Kozariu v Ivanjcih. Organizacija šteje že na začetku 30 članov. Po obnem zboru je poročal dr. Pivko o političnem položaju. Ob 8. zvečer se je vršil občni zbor krajevnih organizacij v Radencih pri g. Domaniku z obširnimi poročili narodnega poslanca dr. Pivka.

* VII. mednarodni ljubljanski vzorčni velesejem, ki se vrši od 2. do 11. julija 1927 v Ljubljani je najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava v naši državi. Obi skovalci imajo tukaj največjo izbiro vsakovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov ter najboljši pregled za nakup od prvovrstnih in solidnih tverdk. Vsi velike konkurence so cene zelo umerjene. Na podlagi sejmске legitimacije, ki se prodaja po vseh denarnih zavodih po Din 30. se ima pravico do polovične cene za železnice in parobrodih. V zvezi z obiskom velesejma si ogledite prirodne krasote divne Slovenije.

* Zrelostni izpiti na srednjih šolah so v celih državi malone končani. Iz poročil, ki jih je prejelo ministrstvo prosvete, je razvidno, da je uspeh mnogo boljši kakor v prejšnjih letih. Tudi zrelostni izpiti na naših učiteljskih so relativno povsem zadovoljivi.

* Sprejem gojencev za medicino in farmacijo. Po odredbi ministrstva vojske in mornarice se sprejme letos 12 gojencev za študij medicine in 20 gojencev za študij farmacije — na domačih fakultetah. Sprejemajo se za medicino sedanjim medicinci, v prvi vrsti oni, ki imajo izpit iz prvega rigorosa in se obvezujejo, da bodo služili vojni higijeno na univerzi, za farmacijo pa absolvirani maturanti s tirocinijem ali pa dijaki farmacije. Gojencem se nakažejo prejemki s 1. oktobrom in sicer štipendij po 1200 Din mesečno, za nabavo knjig in ostalih šolskih potrebščin po 600 Din za semester ter potrebne zneske za šolnino in izpitne takse. Prošnje naj se pošljejo neposredno sanitetnemu oddelku ministrstva vojske in mornarice najkasneje do 20. avgusta. Interesente opozarjamo na tozadevni konkurz v 140. številki »Službenih Novin« z dne 25. junija.

* Smrtna kosa. Na Vrabčah pri Vipavi je 18. t. m. umrla gospa Frančiška Skapin, mati znanega mariborskega odvetnika g. dr. Karla Škapina. Dosegla je lepo starost 72 let. — Ge. Slavi Turkovi v Ljubljani je umrla mala hčerka Evica, — N. v. m. p.

* Zemeljski ostanki Gjure Daničiča prepeljani na novo beograjsko pokopališče. Na starem pokopališču v Beogradu so v zadnjih dneh izkopali zemeljske ostanke nekaterih znamenitih mož ter jih prepeljali na novo pokopališče. Odprli so tudi grob velikega slavista Gjure Daničiča, čegar telo je bilo svojedobno balzamirano. Ko so dvignili krsto, je padla od trupla Daničičeva glava, dočim je truplo ostalo nepoškodovano. Daničičevo truplo je bilo na svečan način prepeljano na novo pokopališče. Staro pokopališče se je definitivno opustilo in se izpremeni v park.

* Kaj je z delovanjem »Društva za raziskavanje jam«? Pišejo nam: Zadnje čase se o tem društvu ne sliši prav nič več. Prejšnje čase, posebno pred vojno, je obveščalo javnost o svojem delovanju potom časopisja, sedaj se pa ne čuje o njem nič več. Ali je delovanje društva povsem za-

mrlo? Pozivamo za to merodajne faktorje, da obvestijo javnost vsaj nekoliko o društvnem delovanju. Škoda bi bila, da za Slovence tako važna in potrebna institucija neha delovati. Mogoče je iskati vzroke v slabem finančnem stanju. Potem bi bila dolžnost vseh premožnejših Slovencev da društvo denarno podpro. — Jamar.

* Program II. jugoslovskega abstinencijskega kongresa v Ljubljani. 2. julija ob 10. predpoldne sprejem gostov in abstinencov na kolodvoru. Popoldne ob 16. otvoritev skupščine Saveza trezvenih mladih. Ob 19. pričetek dela sekcij na realki. Ob 21. pozdravna čajanka. 3. julija ob 9. otvoritev kongresa na Taboru in predavanja. Ob 12. uri manifestacija po mestu. Popoldne. Razgled velesejma, higijske razstave. Od 16. do 18. ure skupščina raznih oblastnih središč. Ob 20. uri akademija na Taboru 4. julija ob 7.30 skupščina Saveza trezvenosti in predavanja. Ob 20. poslovilna čajanka. 5. julija se vrše izleti po želji. — Oblastno središče trezne mladine v Ljubljani kot kongresni odbor vabi vse abstinence in prijatelje treznostnega pokreta na II. jugoslovenski abstinencijski kongres v Ljubljani, ki se vrši od 2. do 5. julija. Stanovanje s prehrano za časa ljubljanskega bivanja stane 100 Din. Prijave se še sprejemajo do 30. t. m. na Oblastno središče — kongresna pisarna — Stan in dom. Prehrana se preskrbi samo za tiste, od katerih bomo že imeli 30. t. m. denar v rokah. Samo še tri dni je do abstinencijskega kongresa. Prijave se sprejemajo samo do 30. t. m. na poznejše prijave se ne moremo ozirati. Kongresna pisarna.

* Zdravljenje vojnih invalidov v Toplicah pri Novem mestu prične 5. julija za vse upravičene invalide ljubljanske in mariborske oblasti. Obsega radioemanacijske kopelji, po potrebi tudi mehanoterapijo; ves čas zdravljenja imajo brezplačno popolno oskrbo (hrana in stanovanje) v Invalidskem domu v Toplicah. Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo na osnovi določil čl. 10 invalidskega zakona težki in popolni invalidi, izmed lahkih in težkih pa samo oni, ki plačujejo manj nego Din 20 neposrednega davka, odnosno oni, ki so radi revmatičnih in sorodnih bolezni proglašeni za vojne invalide. Prošnje je nasloviti na velikega župana ljubljanske oblasti. Prošnji mora biti priloženo: 1. uradno poverjen prepis sodnega sklepa o priznanju invalidnosti, 2. zdravniško izročevalo uradnega zdravnika, da je zdravljenje potrebno; po potrebi pa še: 3. potrdilo davčnega urada o plačevanju neposrednega davka in 4. invalidsko uverjenje o zadnjem pregledu. Dobo zdravljenja določi v posameznem primeru kopaljski zdravnik povodom prve preiskave. Opozorja se končno na to, da je nastanitev le skupna v Invalidskem domu, ker dosejani ločeni prostori (v baraki) niso na razpolago.

* Izlet srbskih planincev v Slovenijo. Srbsko planinsko društvo priredi velik izlet v Slovenijo v dveh smereh in sicer v Savinjsko in Logarsko dolino, oziroma v Kamniške planine, ki bo trajal približno 8 dni, ter izlet v Triglavsko pogorje s severne strani s sestopom na Bohinjsko jezero, ki bo trajal 6 dni. Odhod iz Beograda za prvi izlet dne 30. julija, za drugi izlet pa dne 6. avgusta. Ob skupini se sestanejo dne 8. avgusta v Moistrani.

Gospem in gospodičnam

priporočamo zalogo krasnih damskih oblek. kril in bluz najmlajšemu kroja

BELIHAR & VELEPIČ — MESTNI TRG. 7089-a

* Solnčni mrk. Jutri, v sredo nastane popolni solnčni mrk, ki ga bomo le deloma videli tudi pri nas, pač pa bo nad Anglijo, Norveško, Švedsko in severno Rusijo solnce popolnoma zakrito. Pri nas bomo videli solnčni mrk ob pol šestih zjutraj. Lumina senca bo v času največjega mrka pokrivala dve tretjini solnca.

* Hidroplan padel v morje. Iz Ercegovega v Boki Kotorski prihaja poročilo, da je v petek padel v morje vojaški hidroplan, pri čemer je izgubil življenje mladi strojni inženjer mornar-dijak Momčilo Petrovič, ki je lansko leto v Beogradu absolvirval tehnično fakulteto. V hidroplanu se je nahajalo pet oseb. Razen Petroviča so se vsi rešili. Pri padcu je Petrovič dobil udarec na senice; onesvestil se je in utonil. Šele čez 40 minut so njegovo truplo potegnili iz morja.

* Železniška nezgoda pri Sušaku. V nedeljo zjutraj ob šestih se je od postaje Bakar odpeljal tovorni vlak proti Sušaku. Pri selu Draga je nekoliko vagonov skočilo s tira, vsled česar je bil promet na tem delu proge ustavljen. Osebnih vlakov, ki bi imeli prispeti na Sušak ob pol sedmih, je prispel s triurno zamudo.

* Toča v hrvaškem Zagorju. V soboto popoldne je v Pregradi in okolici v hrvaškem Zagorju divjala silna nevihta. Padala je izredno debela toča, ki je napravila ogromno škodo. Pogled na žitna polja je žalosten. Tudi vinogradi so močno poškodovani, koruza skoraj popolnoma okleščena in brez listja. Škoda je ogromna.

* Grozna avtomobilska nesreča v Bosni. V nedeljo popoldne se je v neposredni bližini Sarajeva pripetila grozna avtomobilska nesreča, pri kateri sta smrtno ponesrečila ameriški novinar Edgar Aldrich iz Newyorka in njegova soproga Helena. Iz Aldrichovih potnih listov je razvidno, da je prepotoval skoraj ves svet. V zadnjem času se je mudil na Kitajskem, v Indiji, Turčiji in Perziji ter je končno prispel v našo državo. V Jugoslaviji je potoval z av-

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje »Ženska hvala«
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

* Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95
* Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge. 5
* Pomnite: Z »Žensko hvalo« šez noč namočeno perilo se s Schichtovim milom posebno lahko izpere.

Kadar nad poljem solnce pripeka,
kmetič za plazom se opoteka,
takrat največje njegove so nade,
da se napil bo »CLIO« limonade.

* Kušakovičev kalodont je res najboljši pravi vsakdo, kdor ga uporablja. Poskusite tudi Vi! Dobj se povsod. 175
* Aktovka, vzeta včeraj v popoldanskem vlaku Maribor - Ljubljana, naj se vrne proti vračilu stroškov na naslov: Milan Florjančič, Maribor, bolnica.
* Pisalni stroj »Continental« na ljubljanskem velesejmu. Obiščite paviljon E 18 — 20. Ivan Legat, specialist za pisarniške stroje, Maribor, Vetrinjska ulica 30, telefon int. 434. 962

Iz Ljubliane

* Promocija na ljubljanski univerzi. V četrtek, dne 30. t. m. ob 12. bodo promovirani na ljubljanski univerzi za doktorje tehniške gg. ing. Ladislav Guzelj, Janko Kavčič in Vinko Kramaršič.

* Odlični gostje v Ljubljani. Prilikom otvoritve letošnjega mednarodnega vzorčnega velesejma pridejo v Ljubljano številni najodličnejši tu in inozemski gosti. Za časa velesejma t. j. do 11. julija pa najmanj 30.000 zastopnikov pridobitnega sveta in drugih posetnikov velesejma. Usludno naprošamo cenjeno ljubljansko občinstvo, da naj bo napram gostom najprijaznejše, da praktično dokažemo poznano pristno slovensko gostoljubnost.

* Vojaška parada na Vidov dan. Kakor nam poročajo se je program vojaške parade na Vidov dan ki se vrši na velikem vežbališču pri Zalogu, spremenil v toliko, da se parada vrši ob 8. in ne ob 8.30. kakor je bilo prvotno določeno.

* Gg. ljubljanski pevce! Nastop na Taboru na dan sv. Petra in Pavla ob polenajših dopoldne. Vsi ki so na vseslovesnem zletu peli Adamičev »Molitev«, naj se nastopa gotovo udeležijo. Arhivarji, note seboj! Naj bo naš nastop mogočen in veličasten! — Prireditveni odbor. 532

* Nogometna tekma za spomenik kralja Petra. Vršeč svojo nalogo vseh ozirnih odigrs S. K. Slovan danes mednarodno tekmo v korist spomenika kralju Petru Osvoboditelju I. S tem činom skuša klub poudariti svojo nacionalno zavest in zaslužiti v tem oziru vsi pohvalno in priznanje naše javnosti. Znano je tudi, da je ravno SK Slovan v času, ko je imel Sokol I. največje težave z gradnjo Tabora prireditelji prireditve, koje čisti dobiček je poklonil Sokolu I. za gradnjo Tabora in Olimpijskemu fondu in to navzlic temu, da sam in to še danes ne živi v baš prijetnih gmotnih razmerah. Dolžnost javnosti je, da ga v njegovem stremeljenju podpre in poseti tekmo Slovan: Villacher S. V. danes ob 6. pop. v čim večjem številu in tako pripomore do čim lepšega uspeha prireditve. Čujemo tudi, da proslavi SK Slovan letos 15 letnico obstoja ter da se bodo v ta namen vršile razne sportne prireditve. Glede tekme pri našemo podrobneje v današnji sportni rubriki.

* Na moškem učiteljskem v Ljubljani so se vršili zrelostni izpiti pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 13. do 18. junija. Od 23 pripuščenih kandidatov je položil izpit 18 in sicer: Ankele Franc, Banček Dušan, Berce Vladimir, Dacar Viktor, Dodič Ivan, Ferjan Milan, K. L. un Franc (z odliko), Koblica Rudolf, Košmerl Vinko, Majnik Ferdo, Mihelič Franc (z odliko), Primožič Ivan, Roje Avrelj, Tome Iv., Turk Josip (z odliko), Tratar Josip, Volk Stanko in Zeleznik Marjan. Pet kandidatov je dobilo ponavljalne izpite, ki jih smejo polagati v jesenskem roku.

* Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1927/28 bo dne 30. junija in 1. julija, vselej od 9. do 12. ure. Sprejemni izpiti bodo 2. julija ob 8. uri. Vpisnina znaša 100 Din. Sprejemni pogoji so razvidni iz objave na razglasni deski.

* Razstava čiparskih izdelkov in ženskih ročnih del se vrši na Drž. osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4/I od 28. junija do 1. julija 1927. Vstop prost.

* Na nemški manjšinski šoli v Ljubljani bo vpisovanje otrok za šolsko leto 1927/28 dne 1. in 2. julija od 10. do 12. ure na Cojzovem grabnu, prvo nadstropje.

* Otroško igrišče društva »Atena« (mimo Narodnega doma čez železniški prelaz takoj na levo) se prav lepo razvija. Na krasno urejenem prostoru z različnimi otroškimi igrami, peskom itd. se naša mladina lepo navaja k smotrenemu razvedrilu.

Dostop imajo proti mali odškodnini otroci vseh slojev in vseh strank, za katerih celodnevno nadzorstvo bo od 1. julija naprej skrbela voditeljica znana izza lanskil počitnic. Vpisovanje in navodila ob dnevnih urah na igrišču. — Društvo »Atena«. 972

* Ortopedični zavod društva »Atena« v Mladici, Šubičeva ulica 9, sporoča, da stalno sprejema gojence v ortopedično zdravljenje, katero prepreči oziroma ublaži skrivljene hrbtenice ter razne druge nedostatke na isti, slabo držanje, neenaka ledja, neenake boka, visoko lopatico, ramena, otrpnenje mišičnih skupin, naknadno zdravljenje po operaciji in drugih takih nepravil, katere zanemarjene, utesnejo človeka po-habiti in telesno ter duševno onesrečijo. Tudi ne prispevajo k lepoti telesa. Pojavnika daje ortopedski odsek vsak delavnik od 9. do 11. Zavod ostane tudi čez počitnice odprt, kar je še posebno ugodno za otroke iz dežele. — Društvo »Atena«. 972

* Pojasnilo. V »Jutru« dne 8. aprila smo poročali, da je gđ. Ana Janžeković, rodom iz Ptuj, hotela storiti samomor s tem, da si je z ostrim steklom v vlaku prerezala žile na roki. Gđ. Ana Janžeković Šivilja, stanujoča v Ljubljani, Knezova 18., nas prosi za ugotovitev, da ona ni identična z goraj imenovano Ano Janžeković iz Ptuja.

* Nesreča. Predmestni otroci imajo grodo razvado skakati na vsak voz, ki privozi mimo po cesti. Najraje pa se seveda motovillio okrog senenih voz s katerih jih voznik ne more opaziti. Tako so otroci v soboto zvečer tudi na izanski cesti plezali na senom naložen voz. Najhujša je šele 6 letna Olga Janežičeva, stanujoča v mestni baraki na izanski cesti, ki pa se je pri odskoku z voza vjela z nogo za večjo verigo nato pa zdrsnila pod voz, ki ji je strl levo nogo. Deklica je pri padcu dobila poškodbe tudi po ostalem telesu. Prepeljana je bila v splošno bolnico.

* Okradeni bolniki. Skozj straniščno okno na dvorišču okolišničnega oddelka javne bolnice se je splazil v nedeljo ponoči neopaženo drzen tat. Uzmovič je stikal pod posteljami spečih bolnikov za denarjem ker pa do tega ni prišel se je zadovoljil z obkajami, ki jih je ukradel ključavničarju Josipu Pečarju, posestniku Ivanu Nagliču ter delavcu Jakobu Kranicu. Skupno je okorodoval vse tri za 700 Din. Tatvine je osušen neki bivši bolnik, ki so mu bile razmere v sobi dobro poznane.

* Drobna policijska kronika. Od nedelje na ponedeljek so bili policiji prijavljeni naslednji primeri: 3 tatvine, 1 izred, 1 nezgoda, 4 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 prestopok prekoračenja policijske ure, 1 prestopok obrtnega reda, 1 prestopok predpisa o sladoledarjih in 5 prestopkov cestnega policijskega reda. Arreatacija je bila izvršena 1 in sicer radi razgrajanja.

* Novo urejeno kopaljšče »Tabor« odprto vsak dan do nadaljnjega od 8.—12. ter od 14. do 19. ure. Vhod s severne strani nasproti vojašnice.

* Trnovsko žegnanje, ki se vrši namesto 26. junija dne 3. julija v idiličnem Hribarjevem gaju, bo vsekakor najzabavnejša veselica. Na spored pride tudi bogat srečolov in razne komične igre, ki so za enkrat še v tajnosti. Pisalo se bo na novem kakor parket gladkem odru. ob zvokih izborne godbe. Za najfiniša okrepčila je preskrbljeno. 901

* Aškerčeva klet, nasproti Tehnične srednje šole se pripravlja vsem prijateljem dobre kapljice. Prostorj udobno urejeni in prijetno hladni. Majla jedila prve vrste na razpolago. Ne bo Vam žal, ako se o tem sami prepričate. 929

* Specijalna trgovina dunajskih biuz in otroških oblačil tudi veliko izbiro po nizki ceni. Kristoflič - Bučar. 79

* Izgubljen. Včeraj ob 16. do 17. se je izgubil briljantni uhan od trg. Urbanc po Volfovi ulici do trgovine Sevdik v Zidovskij ulici. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v trgovini Fr. Ks. Souvan na Mestnem trgu.

* Železniško legitimacijo je izgubila uradnica ček, urada pri letalskem mitingu na vojaškem vežbališču. Najditelj se prosi, da odda legitimacijo proti nagradi na naslov, ki je razviden iz nie.

* Žeparji na trgu. V Ljubljani nekaj časa sem ni bilo čuti o kakih drznejših tatvini na trgu. Tržno nadzorstvo in čuvice stražniki ter detektivji so tatinsko sodrogo povečini pregnali in spravili na varno, drugi pa so se vstrašili in niso smatrali trga za kaj priporočljivo torišče svojega delovanja. V nedeljo pa sta se pojavili na Vodnikovem trgu zopet dve rafinirani, doslej še neizsledeni mladi tatlici, ki sta želi uspeh. Okrog 10. dopoldne sta se ustavili pred previtkarko Uršulo Zakrajškovo iz Lesičjega, ki je prodajala jagode in sicer s prošnjo, da jima zamenja papirnati denar v drobiž. Ko sta se poslovlili iz izgubili v gnoči, je Zakrajškova presenečena ugotovila, da sta ji tatlici odnesli 100 Din drobiža. Malo pozneje sta na enak način okradli drugo pro-

dajalko jagod Albino Boite z Dobrove za 120 Din. Žeparici sta bržkone domačinki. Policija upa, da tudi te dve tici spravi kmalu za zapah.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani

predvaja
v ponedeljek in torek
27. in 28. junija t. l.
v KINU MATICA vefilm

VII. vsesokolski zlet v Pragi

Predstave se vrše vsakokrat ob 11. dop.
Cene Din 2.— in 4.— za sedež.

Iz Maribora

— **Beseda k slavnosti v kasarni Vojvode Mišića.** Iz poslanega nam programa slavnosti, razvidno, da je najavljen oficijelno od odbora kot govornik med drugimi samo poslanec SLS in še župan Maribora, ki je tudi voditelj SLS. V cirkularju pravi odbor, da je govornik od SLS poslanec Maribora. To ni ravno točno, ker prav tako je potem tudi gosp. dr. Pivko, poslanec Maribora. Sicer pa je skupščina že davno razpuščena in sedaj sploh nimamo nobenih poslancev in tako torej tudi g. Zebot ni več poslanec, najmanj pa poslanec Maribora, ker Maribor sploh ne voli sam zase poslanca. Pri takšnih patriotičnih slavnostih se morajo pač primerno upoštevati vse stranke in alogi enako, izraziti strankarje pa bi bilo treba sploh izločiti, da niso užaljena čustva enega dela naroda. Povrh tega pa so zadnje volitve pokazale, da je ravno SLS v Mariboru v manjšini in je iz tega vidika še manj utemeljeno, da bi govoril samo poslanec SLS pri izrazito patriotski, nestrankarski slavnosti, kar se nam je zdelo potrebno pravočasno poudariti.

— **Občinski banket.** Občinski svet je na zadnji tajni seji sklenil, da priredi ob priliki okrožja spomenika junakom, ki so padli v koroški ofenzivi, na Vidov dan banket, h kateremu bodo povabljeni oficirji, korporacije in sorodniki padlih. Odkritje spomenika, ki so ga oskrbeli mariborski oficirji, se vrši na Vidov dan ob pol 11. v vojašnici vojvode Mišića.

— **Na državni dekliški meščanski šoli v Mariboru** (Miklošičeva ul.) se bo vršilo vpisovanje za šol. leto 1927-28 v četrtek, 30. t. m. in v petek, 1. julija vselej od 8. do 12. in od 15. do 17. ure. V prvi razred se sprejemajo učence, ki so dovršile 4. šolsko leto z dobrim uspehom. Javljajo naj se v spremstvu staršev ali njih namestnikov z zadnjim šol. izpričevalom in krstnim listom. Vpišejo se lahko tudi pismeno. — **Ravnateljstvo.**

— **Konec »Park kavarne«?** Občina je že davno odpovedala nallemiku »Park kavarne« v mestnem parku. Ker kavarar na zadevi ni uredil, je sklenil občinski svet predvčerajšnjem na tajni seji, da bo kavarstvo sodnim potom izpraznil.

— **V Studencih pri Mariboru** se letos slovesno proslavi 50 letnica deške šole. Priprave za proslavo so v polnem teku in sodelujejo pri njih vsa krajevna kulturna in humanitarna društva s hvalevredno vneto. Proslava se vrši v soboto 2. in v nedeljo 3. julija po sporedu: V soboto zvečer bakiada po Studencih, po bakijadi pa mladinska predstava s pevskimi in telovadničnimi točkami. V nedeljo dopoldne slovesna sv. maša, nato ogled šolske razstave. Popoldne ob 15. velika ljudska proslava pri deški šoli s pogostitvijo vseh šolarjev, godba, petje, telovadba in prosta zabava. Nadejati se je številnega obiska od strani domačinov, kakor tudi od vseh tistih, ki so v tem polstoletju obiskovali šolo, pa čeprav ne žive več v Studencih. Tudi bivše učiteljstvo po možnosti posetilo prireditel.

— **Petrov dan.** V prid fonda za postavitve spomenika kralju Petru Velikemu Osvoboditelju v Mariboru se bo vršilo na praznik 29. t. m. na rojstni in godovni dan pokojnega prvega našega kralja, prodajanje znakov, na predvečer ob 19. pa promenalni koncert v parku.

— **Z noži na trati.** V nedeljo je poplaval v nekem vinotoku 25 letni posestniški sin Karel Potrč. Po prepisu s prijatelji se je vrnil domov in se vlezal pred hišo na trati. Kmalu so prihiteli za njim ljubozni tovariši in ga z noži tako obdelali, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Preveliko navdušenje pri nogometnih tekmah.** Minulo nedeljo je vladalo na nogometnem igrišču tako velikansko navdušenje, da si je dijak Josip Bertomen pri »drukanju« zlomil desno nogo in so ga morali prepeljati z igrišča v bolnico.

— **V napačnem vlakcu.** Na mariborskem kolodvoru se čisto dogajalo nesreča na način, da ljudje vstopajo v napačen vlak in potem izskočijo, ko vidijo, da se zaslučuje vlak v nasprotno smer. Minulo nedeljo se je hotel odpeljati s popoldanskim ljubljanskim vlakom neki usnjarski pomočnik v Konjice, toda vstopil je v koroški vlak. Šele na ovinku, ko je zavil vlak proti koroškemu kolodvoru, je fant opazil svojo malo zmoto in v polnem diru skočil na prago. Svojo drznost je precej drago plačal. Zlomil si je levo nogo in mora sedaj čakati v mariborski bolnici, da se bo mogel zopet s pravim vlakom vrniti v Konjice.

— **Nezgodba v novi stavbi.** Pretekli teden je vzbudila v mestu precejšnje razburjenje nezgoda v novi stavbi, ki k sreči ni zahtevala večje žrtve, pa bi lahko sicer napravila katastrofo. V neki čisto novi stavbi, katero so šele lansko lesen dogotovili, se je nenkrat vdrl strop sobe v prvem nadstropju. Ugotovili so, da je dal stavbenik svež tram v strop, v les je prišel takozvani »zeleni volk« in tram že čez zimo razjedel. Sedaj sta obe sobi v pritličju in prvem nadstropju nerabni. Nadzorstvo pri novih stavbah se mora v interesu življenjske varnosti prebivalcev pooprstiti.

— **Otrok pod vlakom.** V nedeljo je prišel pred tunelom v Lajtersbergu na progi proti Pesnici 2 letni otrok Pavel Rojčič iz bližnje čuvajnice na prago, kjer ga je povozil tovorni vlak in mu na levi nogi odtrgal meče do kosti, stopalo in na desni nogi prste. Ubogega otroka so prepeljali v bolnico.

Iz Celja

— **Osebnostna vest.** Sodniški izpit je položil dne 25. t. m. pri vrhovnem sodišču v Sarajevu z dobrim uspehom g. dr. Vilko Šri-bar, avskultant okrožne sodnice v Travniku.

— **Odklikovanje.** Kakor smo že svoj čas poročali, je Nj. Vel. kralj odklikoval gg. Ant. Cestnika in Martina Mastnaka, profesorja na državni realni gimnaziji v Celju z redom Sv. Save IV. stopnje. Ker je g. prosvetni šef mariborske oblasti opravičil svojo odločnost službenim opravkom, je dne 27. t. m. v ožjem krogu učiteljskega zbora pripel odlikovancema najvišje odlikovanje s primernim nagovorom direktor zavoda g. Ant. Zupan. Povdarjal je med drugim, da je pristojno mesto znalo ceniti požrtvovalno vzgojno delo obeh gospodov in da služil odlikovanje tudi v čast zavodu. Odlikovancema sta prosila g. direktorja, da predloži na najvišje mesto najudanejšo zahvalo. Interno slavilo se je nato zaključilo v prijateljski družbi v hotelu »Evropa«.

— **Zaključek šolskega leta na drž. realni gimnaziji v Celju.** Zavod je šel začetkom šol. leta 461, koncem šol. leta 433 učencev, med temi 72 odnosno 68 učenk. Z odličnim uspehom je izdelalo razred 16 učencev (3,75%), s prav dobrim 47 (12) (10,9%) z dobrim 146 (23) (33,7%) z zadostnim 113 (12) (26,1%) razredni izpit lisa 83 (14) (19,2%), padlo jih je 24 (3) (5,5%), neredovani so 3 (0,7%). Šolsko leto se zaključilo danes na Vidovdan z zahvalno službo božjo ob 8. ter z Vidovdanskim proslavo v šolski telovadnici, h kateri se vabljeno vabijo starši in dobrotniki dijaštva.

— **Pevsko društvo »Olika«** priredi v soboto, dne 9. julija ob 20. v Gozdni restavraciji v Celju družabni večer. Vstopnine ni.

— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrl dne 26. t. m. g. Ivan Ivanšek, višji pisarniški predstojnik okrožnega sodišča v Celju v 61. letu starosti. Rājni se je nameraval po dobro uspešni operaciji že vrniti domo, a ga je zadela kapa. — Dne 27. t. m. je umrla v Celju ga. Minka Jicha. roj. Zabu-kovec, kavararjeva soproga v 56 letu starosti. — V Ložnici pri Celju je umrla dne 26. t. m. ga. Marija Kavčič, posestnica, stara 69 let. — Dne 26. t. m. je umrl v Celju Josip Vrečer, zasebnik in bivši pobiratelj tržnih pristojbin v 78. letu starosti.

— **Godbeno društvo železničarjev v Celju** vabi vse člane in prijatelje godbe na izlet, ki se vrši na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. t. m. na goro Oliko. Udeleženci si naj kupijo železniško karto do Rečice ob Paki, ki velja tudi za povratek. Obed bo v Braslovčah. Izletu se lahko pridruži tudi Savinčani.

Snažni zobje

Dobro zvečenje je pol prebave. Za to so potrebni dobri snažni zobje. Kdor želi svoje zobe najboljše negovati, ta bo redno uporabljal »PEBECO« pasto za zobe. Okus je prijeten in ovezjuoč.

PEBECO, pasta za zobe.

Iz Trbovelj

— **Tatvina.** Nadučitelju Dragu Korošču je neznan zlikovec pokradel raznega blaga v vrednosti 4200 Din. Storišča so izsledili.

— **Trboveljska mladina gre k morju.** Včeraj se je mudil v Ljubljani pri oblasnem odboru Rdečega križa g. Omerzu radi 40 otrok, ki jih pošlje trboveljski Rdeči križ k morju. Akcija se je posrečila, ker je darovala v to svrhu TPD 15.000 Din, občina 5000 Din in država 500 Din. Z otroci gre tudi več učiteljskih moči.

— **Tifus se je pojavil.** Komaj se je občinska izolirnica spraznila, se že zopet polni. Obbolelo je več ljudi na tifusu. Bolniki so iz Studencev in Retja, kjer ne vladajo ravno higijenske razmere. Bati se je, da se tifus še razširi.

— **Nabori v Trbovljah** so potekli v najboljšem redu in miru. Na nabor je prišlo okoli 500 nabornikov. Obenem z nabori se je izvršila revizija vojaškega oddelka in predstavitev trboveljskih rezervnih oficirjev.

— **Za kralja Petra spomenik.** Trboveljska občina je nakazala za spomenik kralja Petra Osvoboditelja znesek 5000 Din.

— **Razstava ženskih ročnih del na dekliški šoli v Hrastniku** je bila v nedeljo zaključena. Razstava je pokazala presenetljive uspehe. Posetilo jo je več sto ljudi.

— **Vidovdanska proslava** priredi danes šolska mladina v Hrastniku v Narodnem domu. Na sporedu so deklamacije in pri-zori. Vidovdanska proslava v Trbovljah pa se je že vršila v soboto in nedeljo. Sobotne predstave se je udeležilo okoli 1300 šolarjev, nedeljske pa radi pomanjkljivega opozorila do 500 odraslih.

— **Zaključek šolskega leta.** Z današnjim dnem se na vseh trboveljskih šolah zaključijo pouk. Učni uspehi so zadovoljivi.

— **Separacija v Hrastniku začne graditi** meseca avgusta. Ker zahteva zgradba nove separacije ogromno dela, bodo letos izvršili le najpotrebnejša dela. Tako bodo presneli drugam lesno skladišče in istotako skladišče strojev. Večinoma pa bodo zaposleni s postavljanjem opornih zidov ob okrajni cesti.

Iz Zagorja

— **Sokol.** Minulo nedeljo je imel tuk. Sokol svoj javni telovadni nastop na katerem so nastopili vsi oddelki proste vaje ter člani še na bradlji, skok s palico in vzorna vrsta na drugo. Vse točke so izpadle dobro. Prihitela so bratska društva iz Laškega, Celja, Radeč, Trbovelj in Litije. Pokazalo se je kako Sokol agilno deluje in napreduje, ker udeležba je bila polnoštevna, v kroju okrog 60 članov, telovadcev in te lovadkinj z naraščanjem pa okoli 200.

Iz Novega mesta

— **Ponesrečena tatvina.** Tone Krnc iz Zatonš je predrzen tat. Kakor gost je vstopil v Ferličev gostilno, si naročil vina in si začel ogledovati tuje predmete. Ker je bila domo samo služkinja, je porabil trnutek njene odsotnosti in pretaknil vse kote. Ker je bilo vse pod ključem, je segel po steklenicah in kozarcih in jih stlačil v nahrbtnik. Imel pa je smolo, ker je služkinja poslela še pravočasno po orožnike, ki so ukradene predmete vrnili lastniku, Krncu pa odpeljali v zapor.

Dva težka karambola motociklistov in kolesarjev

Smrtna žrtve.

Kronika beleži letos že izredno mnogo nesreč na naših cestah, povzročenih radi ne-predvidnosti posameznikov ali po res nesrečnem slučaju. Skoro sleherni dan je silšati o avtomobilskih, motociklističnih ali kolesarskih nezgodah ali pa tudi o kaki večji nesreči, neredko tudi taki, ki zahteva celo smrtne žrtve. V nedeljo dopoldne, okrog 11., se je zopet zgodila smrtna nesreča na glavni cesti nad Mednem, katere žrtve je postal 31letni trgovski potnik Anton Bučar, zaposlen pri tvrdki Rosenfeld, stanujoči v hotelu »Soča« v Ljubljani. Peljal se je na svojem motornem kolesu po opravkih proti Kranju. Na cesti je dohitel kolesarja Tipteta Gabrovška, uslužbenega v šentviski zvonarni, ki ga je hotel prehiteti. V istem hipu pa je pridrvel nasproti neki avtomobil, radi česar je bil Bučar prisiljen kreniti v stran. Pri tem pa se je z vso s'lo zaletel v kolesarja. Motorno kolo se je pri tem preveč nagnilo in Bučar je odletel daleč v cestni jarek, kjer je obležal s težkimi zranjenjimi in še težjimi notranjimi poškodbami. Tudi Gabrovšek je padel, toda k sreči je odnesel le neznatne praske. Ponesrečenega Bučarja so prenesli takol v bližnjo hišo, nakar so s postaje obvestili o nesreči ljubljansko rešilno postajo, ki ga je z avtomobilom prepeljala v ljubljansko bolnico, kjer pa je kmalu nato podlegel težkim poškodbam.

Težja nesreča se je pripetila na isti cesti pri »mvdodah« tudi v soboto popoldne. Na križišču ceste in železnice je dohitel na kolesu proti Ljubljani vozečega invalida Ivana Rozmana, stanujočega v baraki nasproti Obrtne šole neznani motociklist. Drveči motociklist se je z vso s'lo zaletel v Rozmanovo kolo, da ga je vrzlo daleč po cesti. Vsi delci padca je Rozman dobil težke telesne poškodbe. Motociklist, čigar identiteta še ni ugotovljena, se za nesrečo ni niti zmenil in je oddrvel naprej. Težko poškodovanega Rozmana so na večer z rešilnim avtom prepeljali v bolnico.

Na Hvaru

Hvar, 24. junija

Nahajam se že teden dni tu in se ne morem navziti krasot, ki jih nudi priljubeno mesto Hvar. Tu je mnogo Hrvačov, Srbov, Čehov, Nemcev in Madžarov. Pogrešam le Slovence in sklepam, da je večini ta romantičen kraj nepoznan. Zato par podatkov, ne za reklamo, pač pa za informacijo.

Hvar šteje okrog 3000 prebivalcev prijaznega značaja in veselega humorja. Obvarovan je od vseh strani od vetra. Leži 250 m nad morsko višino. Odlikuje se s krasnimi starimi, še dobro ohranjenimi ostanki nekdanjih mogočnih trdnjav. Krasen razgled je iz trdnjave Spanjole. To vse daje mestu mnogo privlačnosti. Preskrbljeno je z zdravno pitno vodo iz mestnega vodovoda, je električno razsvetljeno in ima razne dnevnne parobrodne zveze s Splitom, s brzoizvozne proge do Dubrovnika, Kotora, Sušaka in Trsta. Radi slikovitosti ga radi posejajo umetniki, slikarji in sploh ljubitelji narave, ker jim nudi razen divne prirode še umetniški užitek s svojimi masivnimi zgradbami v starem stilu.

Iz sredine morja se dviga ponosno 5 malih otokov, tako zvani »Peklinski« otoki. V mestu soje velike palače, izmed katerih se najbolj odlikuje palača Paladini in nekdanji Arzenal. V zgornjem delu te stavbe je sedaj občinski urad in gledališče še iz 16. stoletja.

Gorati del trga kras veličastna katedrala v lombardskem stilu. Hvar je rojstno mesto glasovitih pesnikov: Lučica, Hektora, Gozarovića, Pelegrinovića. Klima je zelo mila, brez posebnih sprememb temperature. Pravijo, da Hvar lahko tekmuje z Nizzom in Napoliem, kajti sneg je tu le redek gost. Blago podnebje najbolj dokazuje alegorovo rastlinstvo, ki tako lepo uspeva. Tu vidimo rožice, oranže, citrone, palme, aloje, kaktuse. Hvarsko vino je pa itak dobro znano tudi v Sloveniji.

Ako greš na izprehod do kopališča, te ob levi spremlja morje, ob desni pa krasna šuma, poraščena z borom, palmami in alogami. Tu ni prahu ni ne megle. Za zabavo je za goste prirejen zdraviliški salon, kjer so gostom vsi večji časopisi na razpolago. Hotel »Grand Palace«, pa zadovolji tudi razvajenč plesalce. Kdor torej želi pravega užika in mira, naj se poda v Hvar. V hotelu Kovačič, kjer bivam, je prijazna in dobra postrežba, dnevna cena 65 do 75 Din. Hotel leži tik ob morju. Res je Hvar malo daleč, ampak zato se ne imenuje zastoj jugoslovenska Madeira.

Subskribirajte Shakespearea pri Tiskovni zadrugi!

Kam naj se usmeri realčni abiturijent?

Razmišljanje o poklicu kemika.

Pri izbiri poklica abiturijentu je marsikateri oče v zadregi, kam naj napoti svojega otroka, posebno če nima sin izrazitega nagnjenja do kakega določene poklica.

Spričo današnjih razmer nima študij na juridični ali medicinski fakulteti nobene posebne bodočnosti; obe stroki sta že davno prenapolnjeni.

Povpraševanje po absolutnih filozofskih fakultetah je menda tudi že izostalo. Trebalo bi torej napotiti mladino v praktične poklice!

Lajk bi menda mislil, da ima baš v agrarni državi agronom lepe izgleda! Moti se; v tej stroki ni nič. Torej preostaja le študij na tehniku.

Uverjen pa sem, da se tudi absolutni tehniki borijo za prvo službo in čitaji smo nedavno, da si je vzel življenje mlad 25letni kemik doktor kemije, ker ni mogel priti do kruha...

Ker pa me vprašujejo v enomer starši za nasvet glede poklica kemika, naj sledi tu nekoliko nasvetov.

Koliko obratov je v Jugoslaviji, ki bi rabili kemikov! Koliko obratov je, ki sploh ne vedo, da eksistirajo kemiki! Navadno se polaga v takih obratih največjo pažnjo na pisarniško oseboje. Ta metoda dela je šestokrat zgrešena.

Res je, da našim podjetnikom ni pomagano z začetnikom-kemikom, ki je prinesel še nezgajeno diplomu z univerze. A tu tiči nesreča. Starih obratov s kemiki pri nas ni. Mladi kemiki se ne morejo toliko naučiti od starih, kolikor bi krvavo potrebovali, da bi prišla ta stroka pri nas do veljave.

Poklic kemika je lep poklic in ima bodočnost pri nas, če se posvetijo tej stroki ljudje, ki bodo res zavzemali poznejše mesto s celo dušo. Gizdalini z lakastimi čevlji so seveda pri tem poklicu več ali manj izključeni. Oni, ki čakajo na udobne fotele v državni službi, se takisto varajo. Kemiki v državni službi so bele vrane in še te trajo energije ponavadi z delom, ki bi ga lahko opravljali drugi. Kemiki v državni službi so slabo plačani, zato pa mora vsak kemik gledati, da pride čim prej v privatno podjetje.

Kemik bo torej v prvi vrsti navezan na privatno prakso. Zanj se mora primerno pripravljati.

Le popolnoma zdravi ljudje so uporabni v kemičnem tovarniškem obratu. Na dober vid in sluh se polaga največja važnost. Neprecenljive vrednosti je dalje prirojena inteligenca, bister um, jasn spomin in lahko razločevanje vseh barvnih nians. Kemik mora biti dober računar in kalkulac in mora prinesiti iz srednje šole vse potrebno znanje na visoko šolo.

Oni, ki niso imeli dobrih profesorjev za kemijo na srednji šoli, storijo boljše, da si izberejo kak drug poklic, kajti le dober profesor z globokim teoretskim in praktičnim znanjem more položiti kal v štirinajstletnega fanta za bodoči poklic. Profesor iz kemije, ki ni duševno prebavil kemije, je slab in ne bo nikdar vzgajal potrebnega naraščanja za kemično industrijo, pa najsi ima vse mogoče izpite! To govorim iz lastne izkušnje, ker posledice slabih profesorjev iz fizike na srednji šoli čutijo nekateri na lastni koži celo svoje življenje.

Če ni mlad abiturijent imel na srednji šoli analitskih vaj iz kemije in se ni tudi doma bavil s kemijo v največjo nadlego sosesčini, ne bo nikdar dober praktik. Baš starost med 14. in 16. letom je prikladna za pridobivanje nekega reda, spretnosti in natančnosti, ki je potrebna bodočemu kemiku.

Prakticiranje v kemičnem laboratoriju na srednji šoli ne zadostuje, če se fant ne poglobi v delo raznih obrtnikov. Potrebno je zanj znanje in spretnost mehanikov, kovačev, livarjev, zidarjev, pekarjev, mizarjev, sodarjev, kleparjev, elektrotehnikov itd.

Koristilo mu bo tudi prakticiranje v drogeriji, trgovini z drogami in kemikalijami. Neprecenljive vrednosti je, da si ogleda mladenič delo na kmetih, osobito ono v vinorodnih krajih, kajti vse to mu razširja duševno obzorje.

Obvlada naj tuje jezike, in sicer nemščino, angleščino in francoščino. Naj bo perfekten stenograf in naj pozna tudi tujo stenografijo, preden se poda v tujino na študije.

Onemu, ki je ustregel vsem gori navedenim zahtevam, se lahko nasvetu je visokošolski študij kemije, zlasti če ima tudi nekaj denarja.

Študij kemije namreč zahteva mnogo denarnih žrtv in si je predočiti, da

je svoje dni komaj 50 odstotkov onih, ki so se vpisali na tehniku z namero pripravljati se za ta poklic, napravilo prvi državni izpit. Prvi državni izpit je nekakšne vrste sprejemni izpit za nadaljni študij. Lahko se računa, da položi le 30 odstotkov imatrikulirancev drugi izpit. Od onih, ki so položili drugi državni izpit, pride morda vsaki deseti na zeleno vejo. Če so morda danes razmere drugačne, bodo posledice strašne, ker bomo imeli toliko duševnega proletarijata, da ne bomo vedeli kam z njim.

Štiriletni študij kemije stane dandanes najmanj 50.000 Din. Če je le mogoče, naj gre mladenič študirat v tujino, kjer je velika industrija doma. Tako se bo otresel našega kampanilizma. Boljše je jesti vsak tretji dan kaj gorkega v tujini, nego stradati celo življenje, ker ni bilo poguma za velik polet.

V tujini si izbere kemik le prvostopno visoko šolo in se okleni enega izmed profesorjev, ki ima največji vpliv nanj. Kmalu postaneš lahko brezplačen privatni asistent — če imaš le pravi nastop in potrebno znanje. Ugladilo ti bo pot k cilju, ker boš lahko sčasoma nastavljen kot plačan asistent in se boš še seznanjal z metodami in nauki tvojega duševnega mentorja. Kasneje poskrbi navadno visokošolski profesor mlademu možu službo v industriji. Oni, ki si ni znal prisvojiti tekom visokošolskih let srca svojih profesorjev, naj se po dokončanih študijah prime prve službe, ki se mu ponudi, in naj se je krčevito drži.

Službi naj posveti vse svoje moči. Lotiti se je vsakega dela, ob vsakem času in vsakem vremenu. Navadno stoji kemične tovarne daleč od kulturnih centrov. Pomni ti je tudi, da je pri kemiku ženitev izključena. Oženjeni kemiki se navadno ne nastavljujejo.

Ko se je naš človek udeleževal več let v tujini in če hrepeni po domovini, se lahko vrne, da si ustvari eksistenco pri nas kot specialista ali da se usamo-svoji. Prihranki, ki jih prinese s seboj, so lahko veliki, zlasti če je bil zaposlen v tropah. Saj je bila tudi njegova odgovornost velika. Riskiral je vsak čas svoje zdravje. A ni bil strahopetec in se ni izogibal dela. Če je pušča la kaka peč iz nastale razpokane in če so drugi bežali pred nevarnostjo, je moral kemik ohraniti mirno kri, tvegati življenje in čisto s kepo ilovice mašiti špranje. Nanj je padala vsa odgovornost, on je bil duša celega podjetja in ne dninar. S svojim nastopom je rešil prekarno situacijo, morda celo obstoj dotične industrije.

Če so mlademu abiturijentu dane vse gori našete lastnosti, naj se posveti poklicu kemika. Videl bo, da mu ne bo žal. Kemik opravlja eminentno produktivno delo. Stan kemikov je našnji kulturi nujno potreben, zahteva pa celih mož.

Rusticus a Galauca.

Dopisi

ŠIŠKA. V dnevi 6. in 7. avgusta t. l. slavi šišenski Sokol 25letnico svojega rojstva. Ta proslava se bo kar najbolj svečano praznovala. Na predvečer skušnje za javni nastop, po skušnjah bakljada po šiški in podokmica. Drugi dan dopoldne slavnostni obelzbor, popoldne sprejem gostov, nato povorka na telovadišče, kjer se vrši javna telovadba in nato velika ljudska veselica. Pri tej priliki se otvori novo letno telovadišče, ki ga izroči Sokolu društvo za zgradbo šolskega doma v Šiški v uporabo. Tudi se vrši ta dan v Šiški okrožni let ljubljanskega sokolskega okrožja, ki je obvezen za vsa društva v ljubljanskem okrožju. Vabljeni so tud druga društva na ta naš jubilej. Zdravo!

ST. VID-GROBELNO. Dne 20. t. m. je podlegel vojnim posledicam tukajšnji posestnik Ivan Frišek. Bil je vrl in priden gospodar, samouk v vseh kmetijskih rokodelskih potrebah. Kot fant je rad nastopal na gledališkem odru, bil je nadarjen in čisljen pevec. Na zadnji poti so mu zapeli tovariši gnilivo slovo. Zapušča mlado ženo in tri sinčke. Počivalj po trpljenju sladko v domači grudi!

KOR SKRBI ZA SVOJE ČEVLAJE

Srečke!

Efektna loterija Invalidskega doma Trbovlje nudi mnogo krasnih dobrotkov, glavni enonadstropna hiša, ki se lahko zadene z malenkostjo enega kovača ali 10 Din.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 27. junija 1927.

Višina barometra 808,8 mm

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž. %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0-10	Padavine	
							Vrsta	mm do 1 ure
»pazovanje«								
Ljubljana (dvorec) ...	7. 17. 21.	757-2 757-0 756-4	17-0 22-2 20-3	88 65 70	E 0 S 3 N 1	10 10 3	megla, dež	21.9
Maribor ...	8.	756-4	18-0	70	NW 4	3		
Zagreb ...		757-2	21-0	79	SE 2	6		
Beograd ...		755-1	25-0	63	mirno	0		
Sarajevo ...		758-4	24-0	48	mirno	0		
Skopje ...		7-0-6	23-0	55	SE 1	0	dež	1.0
Split ...	7.	759-4	24-0	57	mirno	2		
Dubrovnik ...		758-4	24-0	64	ESE 8	1		
Praha ...		755-1	18-0	—	ESE 2	7		

Iz življenja in sveta

Dve senzaciji velikega kalibra

Nelly Grosavescu oproščena, L. Daudet izpuščen iz ječe

V soboto opolnoči je bil zaključen proces proti morilki tenorista Grosavescu; porotniki so zanikali umor in potrdili uboj; na vprašanje, če je morilka izvršila zločin v duševni zmedenosti, je odgovorilo osem porotnikov z »da«, štirje pa »ne«. — Sodni dvor je proglasil oprostitev.

Leon Daudet, vodja francoskih rojalistov, je z zvijačo dosegel svojo izpustitev iz zapora. — Na podlagi telefonskega razgovora mu je profos dal svobodo; velik škandal v Parizu. — Profos ječe odstavljen. — Ukrepni in odredbe francoskega ministrskega sveta.

V soboto zvečer se je na Dunaju začela sodna obravnava proti Nelly Grosavescu, ki je letos 15. februarja ustrelila svojega moža. Dama se je zagovarjala pred poroto.

O prvih dneh procesa smo že poročali. Manjka še, da dopolnimo poročilo z izjavo zapriseženih psihijatrov.

Kaj pravi temešvarski ginekolog.

Dr. Salvator Bujak je primarij v temešvarski porodnišnici. On je edini prijatelj pokojnega tenorista, s katerim je simpatizirala celo umetnikova žena Nelly. Njegova izjava se glasi:

Zakon med Trajanom in Nelly ni bil srečen. Pevci mi je kmalu po poroki zaupal, da se ne čuti srečnega. Natančneje tega razmerja ni obravnaval, ker mu žena ni dopustila niti da bi se nekoliko delj časa razgovarjal s svojimi prijatelji. Če sem bil pri tenoristu na obisku ter sva govorila sama v sobi, navadno ni trajalo dolgo, da se nama je pridružila Nelly ter s svojo prisotnostjo onemogočila vsak nadaljnji razgovor. Edino enkrat mi je bila dana priložnost, da govorim z umetnikom o tej stvari na samem. Bilo je tedaj, ko se je Grosavescu vračal s pogreba svojega pokojnega očeta.

To je bilo v Lugosu. Tenorist me je obiskal ter mi povedal, da je v njegovi hiši nemirni krog in prepričanje. Nekoč ga je Nelly napadla z brivno britvijo; k sreči pa ji je iztrgal rezilo iz rok in tako preprečil katastrofo. Obrazil si je le mali prst. Svetoval sem mu torej, naj se da ločiti od Nelly, nakar pa mi je odgovoril, da se ne upa ženi niti staviti takega predloga, ker bi potem docela pobesnela. Šel sem dalje in mu priporočil, naj se torej obrne na kakega odvetnika. Obljubil mi je, da si bo stvar premislil in da mi bo brzojavil. In res, prejel sem čez nekaj dni brzojavko, pa ne takšne, kakršno sem pričakoval, marveč čisto drugačno. Tenorist mi je sporočil, da se je izmirl s svojo polovico.

Psihijater dr. Hoevel

pravi v svojem poročilu o gradivu, ki mu je bilo na razpolago:

Nelly Grosavescu je inteligentna ženska brez psihičnih motenj in duševno popolnoma zdrava. Podoba je, da sta oba zakonca občevala maskirano; vsak od njiju je imel svoje skrivnosti. Na zunaj sta se delala srečna, v resnici sta bila nesrečna. Za temi maskami se je odigravalo povsem drugačno življenje.

Po značaju ni mogoče soditi drugega, kakor da sta se našla dva nenavadna človeka, drug drugemu docela nasprotna. Nelly Grosavescu je bila oblastna, gospodujoča narave, energična in zelo samostojna; to je tiste vrste ženska, ki rabi psihijatrija zanjo oznako »možač!«

Njej, možaču, je stal naproti žensko nežen mož. V takih zakonih preti ved, no nesreča, če sta zakonca nepopustljiva in če ostajata trdovratno pri svojem. Nasploh se opaža pri takih možaških ženskah, da imajo velik vpliv na žensko navdahnjene značaje moških, če jim ti pridejo v roke. To potrjuje primer Grosavescu v polni meri.

Grosavescu je bil dokaj enostaven mož. Izšel je iz kmečkih razmer. Bil je mačohist in je imel svojstvo, da se je rad podrgel. To nedvomno izpričuje njegova pisma, ki so se brala v taji razpravi. Tam stoji pisano, da se ne bo nikoli dal ločiti in ponekod na-

ravnost direktno prosi, naj se ga postavi pod skrbstvo. Bil je biseksualen, t. j. občeval je lahko z moškimi, pa tudi z ženskami. Z ženo ga je vezala erotika, odbijala pa ga je šibkost volje.

Nelly Grosavescu je v primeri z možem žena z Janusovo glavjo. Po eni strani je bila visoko aktivna oseba, ki se je silno trudila v prilog svojemu možu. Po drugi strani pa ga je ovirala s svojo ljubosumnostjo. Kljub temu, da ni ne lepa ne dražestna, ima nekaj fascinujočega na sebi. V tem, da je svojega moža potiskala naprej, leži pač nekaj egoističnega, kajti hotela je sama doseči visoko stopnjo. Sebičnost in ljubosumnost sta ji prirojeni lastnosti.

Državni pravdnik in branitelj obtoženke sta govorila vsak s svoje strani. Dr. Steger je obtoženko branil, podčrtaval, da je obtoženica nepopolno sestavljena in da je treba na dogodek gledati tudi drugače, kakor ga tolmači obtoženica. Državno pravdnstvo je zastopal dr. Tuppy.

V poznih večernih urah se je sodni dvor umaknil ter stavil porotnikom dve vprašanji. Prvo se je glasilo:

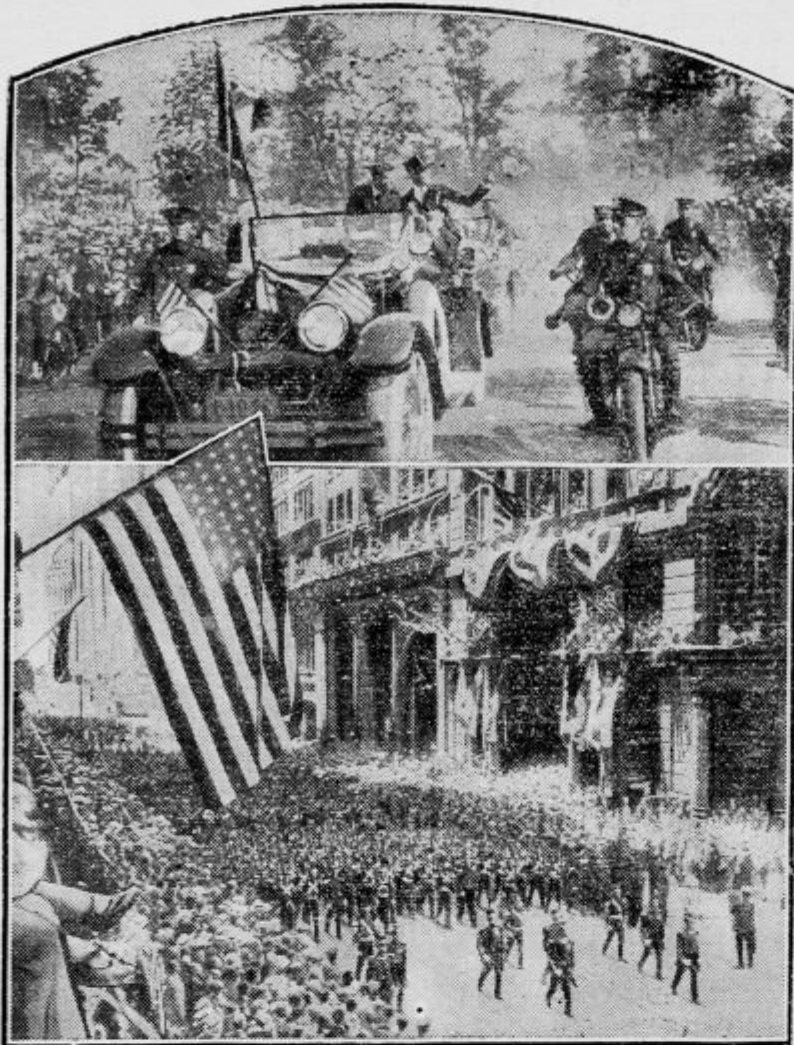
Ali je Nelly Grosavescu svojega moža umorila ali ubila?

Vseh dvanajst porotnikov je odgovorilo, da je obtoženka moža ubila, ne pa umorila.

Drugo vprašanje je bilo:

Ali je bila Nelly Grosavescu za časa svojega dejanja pri pameti ali zmedena?

Osem porotnikov je odgovorilo, da je ravnala v duševni zmedenosti, štirje pa, da se je zavedala, kaj počneja.

Lindberghov sprejem v Newyorku.

Zgoraj: Lindbergh v vladnem avtomobilu skupno z majorjem Jamesom J. Walkerom. Spodaj: Parada vojaštva pred letalčevim vozom na Broadwayu.

K.:

Čeblijačete

Hči mojega prijatelja, Zorka Kosmačeva, zna prav ljubko kramljati. Vsakdo jo z naslodo posluša, čeprav mala nagajivka ne govori kdo ve kako različno, marveč izrazito sledi in zezlja. Ondaj je v cestni železnici na mah osvojila mladega hribolazca, ki je sedel poleg nje. Ves čas je srčkanemu škraju pihal na nedolžno srčce. Ko se je Zorka ozrla skozi okno, se je celo predrznil in jo počtegetal za vratom. Bliskoma se je okrenila in mu zapretila z rožnatim prstkom jutranje zore: »Ti, poredneč, to je prepovedano!« Nato se junak v okovankah in z nahrbtnikom na plečih izreče: »Saj te nisem jaz, mamica te je.« Nekaj minut poteče, Zorka je videti zamišljena v svoje reči. Zdajci pa v neopaznem trenutku ušči ne sosedja za uhelj. »Čakaj, čakaj, navihanka,« ji z nasmehom zagrozi prizadet sopotnik, »ali je mar to dovoljeno?« Nato pa Zorka nedolžno: »Saj te nisem jaz, mamica te je!«

Zorka se čez nemoč zanima za naravoslovse pomenke. Tako je stricu Jusu nedavno na ta-le način opisala kravo: »Krava ima štiri nože, na vsakem

oglu eno, v sredini pa nosi pompaduro.« Stric Jus je bil tega izvirnega orisa tolikanj vesel, da je nečakinja podaril živalsko slikanico. S sveto vneto sedi krasna mladenka pri podobah in se uči pesmic na pamet. Nekateri že zna, tako na priliko to-le:

Oj petelinček, kokotiček, zarana poje zgodnji ptiček, perjad se vsa krog njega veseli, kaj da na svetu naj si je želil?

Nič manjšega veselja ji ne delajo vrstice pod ovčicami:

Če bi bila jaz bičica, vrtila bi se z janjčki, če bila bi pa ptičica, letala bi s škranjčki.

S temi in podobnimi kriticami se je že nekočlikrat imenitno postavila.

God stare matere se bliža. Zorka se mora učiti dokaj dolge prigodnice, da se bo prikupila babici. Vendar verzi iz živalske slikanice ji dosti bolj prija. Slovesni dan je napolnil. Vsa družina je po napornih dneh zbrana v slavnostnem krogu. Malo poprej je bila Zorka mamici zašepetala na uho veliko skrivnost: »Včeraj me je gospodič na navadila nove živalske pesmice.« Svečana minuta je tu, ko mora čestiteljica stopiti pred staričavo godovni-

Na podlagi teh izrekov je sodišče Nelly Grosavescu oprostilo. V sodni dvorani je nastalo čudno ozračje. Slišalo se je nekaj živio-klicev, pa tudi psovke »Fej« so padale precej nagosto. Razsodbo je sprejela dunajska javnost z razočaranjem. Tudi dunajski listi povdarjajo, da so pričakovali čisto drugačnega izida.

Druga velika sobotna senzacija je zvičala, s katero se je Daudet izmotal iz pariških zaporov.

Leon Daudet je, kakor znano, voditelj francoskih rojalistov. Sodišče ga je obsodilo v zapor in ker se ni hotel pokoriti, je morala policija cernirati palačo uredništva »Action Française«, kateri je Daudet idejni voditelj. Dramatske prizore, ki so se odigrali pri lovu na moža, smo že popisali v »Jutru«.

Daudet se je imel v zaporu zelo dobro. O kakem ričetu se mu sploh ni sanjalo. Pil je šampanjec, razpolagal z denarjem in se sploh imel zelo dobro. Če bi bil še godec, kakor je naš Stepan Radič, bi si bil dal prinešti v zapor celo tamburico. Ampak gospod Daudet je samo političen godec. Zagodel jo je francoskemu justičnemu ministru tako, da ne bo zlepa pozabil njegove muzike.

V soboto okrog poldneva je nekdo iz pariškega justičnega ministrstva klical ravnatelja pariške jetnišnice ter mu naročil, da ima nemudoma izpustiti Daudeta in Delesta ter komunističnega tajnika Semarda. Ravnatelj je bil precej osupel in je hotel vest kontrolirati. Klical je notranje ministrstvo. Vse proge, razen ene, so bile zasedene. Tako se je zgodilo, da je dobil zvezo s pisarno notranjega ministra. Njegov osebni tajnik mu je javil, da je naročilo pravilno in da je dekret o izpustitvi Daudeta, njegovega tovariša Delesta in komunističnega Semarda že podpisan. Ravnatelj ni slutil, da je nasedel. Oznani je veselo novico vsem trem jetnikom ter jih spremil do vrat z veliko paradom. Daudet in Delest sta jo pobrisala neznanu kam in tudi Semard je izginil kakor bi se udril v zemljo.

Pariški policijski prefekt Chiappe je dobil informacijo o dogodku že potem, ko je bila stvar izvršena. Alarmiral je nemudoma policijo, toda brez uspeha. Podoba je, da je bil komplot premišljeno izveden in da so »Camelots du roi« svojega poglavarja dobro skril.

Fantom iz prošlosti

Program

za torek
28. junija
**ELITNI KINO
MATICA**

Nevihita. — Brutalni pomorski kapetan Bennett in lepa Indijanka Nakome. — Tajni beg z broda v neznani kraj. — Na ledeni Aljaski. — Ljubav krasne Necije in mlađega poročnika Burrella. — Zlato. — Višek sreče. — Fantom iz prošlosti. — Hči Indijanke. — Kolosalna je scena, ko se odroni velika ledena gora. — V glavnih vlogah tega sijajnega vefilma vidimo slav-

nege

Lionela Barrymore,

lepega in vedno elegantnega

Normana Kerry

in srčkano

Marcelino Day.

Predstave ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.15.
Istočasno Vas opozarjamo na naš jutrišnji spored!

Radi te izpustitve je bil takoj sklican na posvetovanje pariški ministrski svet, kateremu je predsedoval Poincaré. Na seji je bilo sklenjeno, da mora direktor ječe »La Santé« nemudoma zapustiti svoje mesto, ker je postal žrtev mistifikacije. Pariz je radi tega dogodka ves na nogah in siplje dovpipe na ta račun kar iz rokavov.

Stoletnico

svojega rojstva bo prihodnje dni slavila madame Duquesne iz francoskega mesta Pas-de-Calais. Rojena 4. julija 1827 je kljub visoki starosti še vedno zdrava in čila. — Med vojno je morala dvakrat bežati pred sovražnim obstreljevanjem in njena hiša je bila porušena do tal.

Berlinski drobž

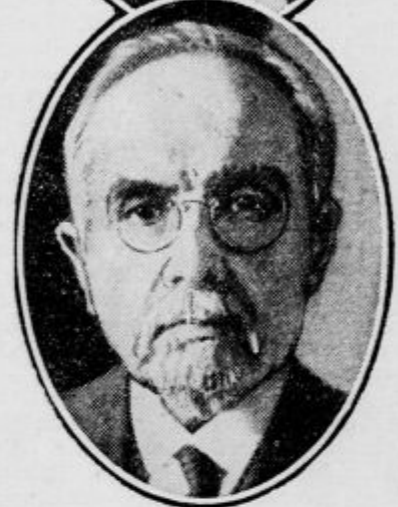
Poraženi dolarji. — Chamberlin in častna plaketa. Mittelholzer v Capitolu. — Epizoda v kavarni.

Berlin, koncem junija.

Zopet je poražena armada dolarjev. Leto dni je preteklo, odkar je šla po Nemčiji deviza: vse na obroke. Odmev je bil različen, deloma za, deloma proti. V B. je šlo to tako daleč, da so veletrgovine v časopisju nastopile proti sistemu na obroke in označile na vseh vidnih mestih v trgovinah, da dovolijo plačilne ugodnosti. Financijelno stran tega pokreta je prevzela ameriška Investment Trust Co. Ta tvrdka je pred kratkim ustavila financiranje obrovov in tega pokreta »radi pomankanja prilike za udejstvovanje«, kakor je sama izjavila. To je že drugi slučaj, da se ameriške metode v Nemčiji niso obnesle in prisilile dolarje na umik ali vsaj na izbiro druge metode.

Na drugi strani je Chamberlin, ameriški pilot. Udeležil se je nešteto banketov, podpisal na stotine kart s svojo sliko. Bil pa je tudi na grobu največjega nemškega pilota, v. Richthofena, in položil tam venec na gomilo nekdanjega nasprotnika. S tem dejanjem je storil Chamberlin za zblizanje obeh narodov več, kot marsikateri diplomat. Zakaj ga niso imenovali za častnega meščana v Berlinu, ni še popolnoma razčiščeno. Najbrže je bila temu na poti dobesedna interpretacija tozadevnega določila, ki pravi, da more postati častni meščan Berlina le oni, ki ima posebne zasluge za mesto. V Cottbusu so bili meščani očitno drugega mnenja. Neznatno mesto je postalo za par ur središče inozemskega zanimanja in karavana avtomobilov, ki se je privlekla tja iz Berlina, je dala dosti zasluzka raznim blagodejnim ustanovam tujskega prometa. In zato sta bila Chamberlin in Lewine vredna častnega meščanstva malega lužiškega mesta, v Berlinu pa sta dobila le častno plaketo mesta.

Naj ob tej priložnosti omenim tudi pogumnega švicarskega pilota Mittelholzerja, ki je kot prvi preletel progo

Paul Valéry,

eden najodličnejših francoskih esejistov (zgoraj) je bil lani izvoljen za člana Académie Française, te dni pa je ob običajnem ceremonijelu slavil svoj vstop v Akademijo. Spodaj: njegov promotor Gabriel Hanotaux.

Z. J.:

Oznanjenje

Janez je prišel z lova. Obesil je puško na vogal omare in stopil v sobo. Marjana, njegova mlada žena, je sedela na skrini in pletla jankaro. Jezno se je vrnila in obrnila Janezu hrbet, ko je vstopil.

»Dobro jutro, Marjanca!« je pozdravil mladi mož.

Nič odgovora. — Že nekaj dni se je Marjana držala. Za vsako stvar se je hotela koj skregati. Janez si je zanimal civko in sedel Marjanci za hrbet na skrinjo. Snel je klobuk in ga položil poleg žene. Zraven krivca so dehtele drobne šmarnice. Ko se Marjana ni nič zmenila zanj, ji je položil roke na ramena. Žena ga je otrsela in ježno vzdihnila.

Zdaj je bilo pa tudi Janezu že precej! Srdit ji je pihnil nekajkrat dim v obraz. Že to ga je jezilo, ko je zjutraj ob treh vstal in šel na petelina, pa je »falič«. Zato ga je bilo kaj malo za en groš!

»Kar proč mi pojdi s to smerajo,« ga je narahlila Marjana.

»Tak kaj pa ti je spet, dečva, da si tako prstena?«

»Dečva je tista, ki ti je šmarnice dala!«

»Na parobku Duple sem jih nabral, ko sem šel davi na petelina, da veš! Tebi sem jih prinesel, da se ne boš tako trobostno držala.«

»Marjam za šmarnice od takega jagra, ki je petelina, falil!«

»Le draži me Marjana, tristo šmarnih pajkov! Ti bom že še princel petelinov, da ne boš vedela kam s njimi, jeziki jezikavi. Kakšna ti je to ratala, da bi jo lažje vkreber nosil kot navzdol poslušal!«

»Kaj boš kričal, smovač smovasti! Ven se poberi pa živino vardevat, če ne bom koj šla. Me ne boš nič onegavil, strup ti tak!«

Janez je šel tiho iz sobe. Na pragu je togotno pljunil v tla in stopil v hlev. Jezno je brcnil mačka, ki mu je skočil na pot.

Zivina mu ni danes nič nagajala, kot bi vedela, kako jezen je mladi gospodar. Prišedši iz hleva je oševal hlapce in dekle, ki so se posmehovali in suvali s komolci.

»Delat pojdite, šleve! Saj vsak ve, kaj ima opraviti. Brez dela ni jela!«

Posli so se razpršili. Janez pa je šel v kamro in vzel harmoniko. Žena mu je spet pokazala hrbet, ko je stopil v

vetovna moka **Cendro de rose**
Rouge mandarine
Bourjois - Paris

dogodek, ki bi se lahko zgodil v kakem drugem velenem, kakor se je v Berlinu. V dobro obiskani kavarni sedi v družbi dam mlad, elegantno oblečen gospod. Nenadoma potegne browning in si požene kroglo v glavo. Zdravnik, ki takoj prihiti, ugotovi smrt. In med tem, ko nesejo truplo v rešilni voz, intonira godba na novo charleston in pari se vrte in gibljejo v ritmu glasbe, kakor da ne bi pred par trenutki tu končalo mlado življenje. Moj znanec, ki mi je to pripovedoval, je po pravici vprašal, če je to napredek modernega velenja. Če hočem biti odkrit, moram priznati, da je ta epizoda naravnost tipična za velenestno življenje. Nov dokaz, kako malo srčne kulture ima ona publika, ki je »elita« bulvarjev in šetališč. Tako izgleda evropska civilizacija po vojni. Če bi sodili po njeni nivo človeštva, bi morali reči, da pada. K sreči pa stoji za velenestom dežela, ki je drugačna.

Kje je kovček?

Drzna tatvina med Dunajem in Spiljem?
Na kresni dan se je vozila kneginja Kristina Windischgrätzova z dunajskim brzovalkom proti Trstu. Odpeljala se je z ekspresom, ki zapušta Dunaj ob 20. uri 50 minut. Ko se je pet minut pred 2. popoldnevom pripeljala v Spilje, je opazila, da ji je med vožnjo izginil ročni kovček, v katerem je imela svoje dragotnine, dijamantno brošo in dva niza biserov.

Kneginja se je vozila v I. razredu in ne ve, kako ji je mogel izginiti kovček. Šele ko je vstopil v železniški voz avstrijski obmejni policijski komisar v Spilju ter prošil za potni list, je dama opazila, da ji nekaj manjka. Morda je izkločil priložnost kak mednarodni tat, ki se je med dremanjem kneginje vtihotal v oddelek ter ukradel kovček, v katerem je vohal bogat plen. Dama pa je izjavila, da tudi ni izključeno, da ne bi mali ročni kovček padel med vožnjo skozi okno. Policijski komisar rital v Spilju je o zadevi obvestil orožništvo in policijo na Dunaju, toda doslej še ni poročila o kakem uspehu.

Umetna neobčutljivost

Ljeningrajskemu biologu prof. S. Metalnikovu se je posrečil občudovanja vreden izdelek, ki postavlja dotedanje boj proti kužnim boleznim na glavo.

Našim čitateljem je že znan temeljni nauk velikega ruskega učenjaka I. Pavlova o *pogojnih refleksih*. Vsako draženje: zbudiljivost, zavijanje hrane, mrz, vročina in slično, povzroči neko kretanje in občutek. Če pospremlja to draženje gotov pojav, postane pojav polagoma njegov naznanjevalec. Psi, ki ga zovemo z zvonce, ki hrani, cedi slino, takoj ko zasliši zvonjenje, če tudi še ne vidi hrane. Ta občutljivost napram določnemu znamenju se imenuje pogojni refleks. V vsakem živem bitju se kupijo pogojni refleks. Tako nastanejo izkušnje. Otok n. pr. ne bo prijel goreče sveče, ker ve, da se je že prej enkrat opekel in se celo zjocel, če še enkrat zagleda plamen.

Glavna naloga psihičnega življenja je zaznavati in izkoriščati osebnostne izkušnje. Prof. Metalnikov se je preprčal, da se njegov izdelek nanaša tudi na prostost organizma n. pr. na infuzorije. Tako je nastala sijajna misel: otropiti dovzetnost najnižjih celic našega telesa. Tako zvani fagociti, bela teslesca v krvi, imajo nalogo požirati nevarne mikrobov in braniti na ta način organizem pred boleznijo (odkritje znamenitega Mečnikova). Prof. Metalnikov si je tedaj postavil vprašanje: ali v organizmu ni mogoče izvesti mobilizacije fagocitov tudi s pogojnimi refleks? Dosedaj je služila za to dražila injekcija z nekaterimi manj nevarnimi mikrobi. Ali ne bi mogoče zadoštolo tudi gotovo znamenje, ki vedno spremlja injekcijo?

Če vbrizgamo morskemu prašiču kake mikrobov, reagira njegov organizem na vbrizg s povečanjem števila belih stanic v krvi. Če eno in isto injekcijo večkrat ponovimo, nastane neobčutljivost za dotično bolezen, tako zvana specifična imuneteta. Prof. Metalnikov je na temelju teh znanih podatkov dnevno vbrizgaval morskim prašič-

kom kulture različnih mikrobov (koleričnih, streptokokov, stafilokokov in drugih) in to 15 do 20 dni zaporedoma. Pred vsako injekcijo je bil prašiček izpostavljen pogojnemu draženju: pospraskali so ga za ušesi ali pa so mu šli čez glavo z vročo kovinsko ploščico. Po 15 do 20 dneh, ko se je ustvarila neobčutljivost napram mikrobom, so pustili živalice 10 do 14 dni na miru. Po poteku tega roka so se preprčali, da je tekočina v prašičkovi trebušni mreni brez levkocitov (belih stanic). Proti mikrobom mobilizirana vojska se je tedaj že razšla.

Nato so uporabili pogojno draženje brez injekcije, t. j. prašička so enostavno popraskali za ušesi. Deset prašičkov izmed 14 je takoj nato dobilo zaščitno reakcijo: trebušno tekočino so napolnili levkociti vseh oblik. Mobilizacija se je tedaj izvršila kot pogojni refleks v odsotnosti pravih mikrobov. Še važnejše uspehe pa je dala sledeča, ponovna revizija. Po praskanju za uše-

Civilizacija — grobokop človeštva

Angleški antropolog, prof. Grafton Elliot Smith je zbral obširno gradivo, s katerim hoče na znanstven način podpreti svojo tezo, da so naši predniki pred približno 10.000 leti živeli mnogo bolj srečno kakor današnje človeštvo. Pračlovek je bil po naziranjih antropologa poštenjši, boljši ter instinktivno miroljubnejši od človeka današnjega časa.

Jamski človek,

kategorega nam slika znanost kot brutalno bitje, je bil po mnenju Smitha v resnici čisto nasproten tip današnjega človeka. Zaključki, do katerih je prišel s posredstvom študija življenja primitivnih narodov, pravijo, da je bil napredni človek v davni vever, dobro srčen, pošten, obziren, kreposten in miroljuben ter doveden za umetnost in za druge veščine. V nasprotju s pojavi našega časa je bil tudi zelo moralno bitje. O tem priča že njegova monogamija in zvestoba v zakonu.

Orožje — produkt civilizacije

Do početkov civilizacije ne najdemo pri pračloveku nobenega sledu o kakem orožju, ki bi lahko služilo napadalnim svrham proti njegovim sovratnikom. Pračlovek se je oboroževal samo za lov, ne pa za poboje s sebi enakimi bitji. Odločno je treba zavrniti tezo, da bi bil človek po svoji naravi krvočlen. Navadno se navaja kot razlog za to trditve hipoteza, da je v življenjskem boju vedno zmagal oni, ki je bil vajejen borbe. Ta argument pa ni v skladu z Darwinovo teorijo. Dokazano je, da je človek porušil temelje svoje sreče v zlati dobi človeškega rodu baš z bojevanjem. Imam v rokah dokaze, pravi Smith, ki jasno pričajo, da je šele civilizacija izpridila človeka in ga pobarbarila.

Bojaželjnost ni prirojena lastnost

Bojaželjnost ni človek podedoval od svojih prednikov, marveč se je navzel od tistih soljudi, ki so mu jeli zavidati. Politiki sicer zatrjujejo, da je človek po svoji naravi, po svojem značaju krvočlen tvor. To je velika pomota. Dejstvo, da se je človeštvo v zadnjem stoletju izredno razvilo, izpričuje sicer, da rodi razvoj spore. Treba pa je vedno imeti v mislih, da v preprosti življenjski priliki ni povoda za konflikte. Dokler se ljudje niso oblačili, ni nihče mislil na to, kako bo svojega bližnjega prekosil v odelu. Takrat niso bili ljudje niti zavidni, niti grabežljivi.

Izvor egoizma

Sele z nastankom civilizacije so se razmere izpremenile. Ljudje so si razdelili zemljo, začeli so jo obdelovati, razdelili so jo v parcele in tako se je rodila sebičnost. Postavljen je bil temelj za razredni sistem, iz katerega je izšel sistem koristi in interesov. Sele ko so ljudje spoznali, da lahko en sam človek s svojo nenastitnostjo škoduje drugim ljudem, so nastala med njimi nasprotstva.

Primitivni narod je bil kralj, ki jim je stal na čelu, osebno odgovoren za vse,

si so vzbrižgali prašičkom smrtno koliščino kolernih vibronov. Isto injekcijo so dobili drugi prašički, ki pa niso bili prej izpostavljeni pogojnemu draženju. Posledice so bile presenetljive. Vsi prašički, katerih niso popraskali za ušesi, so krknili. Zato so pa ostali živi vsi ostali z izjemo enega, ki je živel le 36 ur: dobil je namreč premočno kolerično injekcijo. Pogumna misel prof. Metalnikova se je torej izkazala kot resnična: nedovzetnost (imuneteta), se lahko ustvari kot pogojni refleks.

To odkritje bo imelo nedogledne praktične posledice. Razen pobijanja nalezljivih boleznih imajo pogojni reflesi velik praktičen pomen tudi za vse bolezni, katerih značaj tvorijo napadi. Dosedanje izkušnje so se že raztegnile na naduho (astmo), srčne napake in nekatere živčne bolezni (nevroze). Pogojni reflesi: patološki in zdravi imajo velikanski vpliv na potek teh bolezni.

kar se je zgodilo v deželi. Šele pozneje so se stvari pridružile in takrat se je začela med ljudmi moritev. Tako je nastalo organizirano vojskovanje, ki se je ohranilo do danes ter zavzema vedno ostriše oblike.

Civilizacija in kmetijstvo

Civilizacija je dobro pogodila, kje leži izhodišče človeških odnošajev. Vrgla se je najprej na kmetijstvo. Začela je urejevati človekovo življenje. To je bilo približno okoli 4000 let pred Kristusovim rojstvom v Egiptu. Preden se je civilizacija obdržala na površju, je minilo kakih 500 let. Surovost človeka pa se je pojavila najbrže v dobi, ko so faraoni začeli graditi piramide.

Izgledi komunizma. — Potreba družabnega sistema

Nastane vprašanje, kaj treba storiti, da se izboljšajo življenjski pogoji človeka. Ali more preobraziti naše življenje komunizem? Ne. Ker človeštvo ne more več nazaj, je nujno potrebno, da civilizacija ostane. Gre samo za način, kako naj negujemo naravne dobrine v človeku in kako naj jih razvijamo. Po kateri poti naj torej hodimo? Treba je urediti socialne razmere, ustvariti pogoje občega zadovoljstva, izdelati družaben sistem, katerega prva in poglavitna vršina bo strpljivost. Kajti nihče ne more tajiti, da se današnji človek ne počuti dobro v prvi vrsti zbog tega, ker vidi, kako ga žuli jarem zakona in postave, ki mu onemogoča stopiti v stik z ostalimi njemu enakovrednimi občani.

Življenje Knuta Hamsuna

Knut Hamsun je največji romanopisec Norveške in Skandinavije sploh. Rojen je bil 4. avgusta 1859 v Lomu. Bil je kmetijskih staršev in je imel strah pred mestom. Vgajal ga je stari, izredno strog pastor, ki je dečka navajal k asketizmu.

Dečko se je sprva poskušil v prodajalni, pozneje se je učil čevljarstva. Z osemnajstim leti je izdal svoj prvi roman, ljubavno zgodbo »Zagonetka«. Skušal ga je prodati v Kodanju in Oslu, a zaman. Lotil se je zopet dninarstva, poskusil se je kot cestar. Izselil se je v Ameriko, delal na farmi, dobil jetiko, se vrnil domov, okrevljal in bil izžvižgan kot predavatelj. Odpotoval je vnovič v Zedinjene države in postal tramvajski sprevoznik. S sedemindvajsetimi leti je bil zopet težak na farmi.

Razcapan se je vrnil v Oslo in prinisel v redakcijo lista »Politiken« roman »Glad«. Glavni urednik Edvard Brandes, brat letos umrlega kritika G. Brandesa, ga je že hotel zavrniti. Pogledal

Naredniki dijaki in podoficirji

Najcenejšo letno uniformo si nabavi pri tvrdki Drago SCHWAB, Ljubljana, Dvorni trg. Platnena uniforma 400 Din. Polvolnena uniforma 580 Din.

sobo in sedel k njej na skrinjo.

Besno je nategnil meh in pritisnil s prsti na prvi ton. Harmonika je zapela:

»Men se dečva smil',
ki je včas moja b'la.«

Marjana se je jezo zmrdavala in vzdihovala. Ni mogla najti besede, s katero bi ga pregnala. Odmeknila se je in ga jezo pogledala čez ramo. Janez pa se je nasmešnil, saj ga je harmonika vedno potolažila, in je zaigral:

»Odrin' od kraja proč,
odrin' od kraja proč — «

Ko je harmonika utihnila, je sredi dvorišča glasno zaklical hlapec, ki je gnil konja podkovat:

»Brez dela — ni jela!«

Janezu se je spet stemnilo čelo. Marjana pa je hitro pograbila:

»Vidiš, še hlapec je bolj pameten od tebe. Lep bo tvoj grunt, če boš takole gospodaril.«

»Tak povej mi no, kaj ti je. Kaj si bolna, kali?«

Janez se je prijazno primaknil k nji in ji položil roko okoli vratu. Izvila se mu je in šla k peči sedet.

»Pri miru me pusti! Tak si pa že, da! Prav nobeno delo ti ni mar. Samo sedel bi tu in mene dražil. Hlapec in dekle ti lenarijo po njivah, ko jih nikoli ne obhodiš. Jaka in Neža se kar očitno šte-

mata in nič ne delata. Norce si, da veš!«

»Pa ti pametna bodi, čevka čevkasta!«

Mladi gospodar je vrgel harmoniko na skrinjo, vstal in odšel. Ko je že izginil za kozolecem, je vstala Marjana in šla pripravljat južino.

Janez je šel na njive in je pregledal, kako napreduje delo. Zmerjal je hlapec in dekle, da je bilo joj. Ko je še pri kovaču oštel svojega hlapca, ki je klepetal, ko je bil konj že davno podkovnan, je zavil skozi vas in v krčmo.

»O, bogdaj Janez!« ga je pozdravil krčmar. »Kaj se pa ti tako držiš, kakor bi samega hudiča v malhi nosil?«

»Kaj se boš šalil! Polič prinesel!«

Mladega gospodarja je strašno jezilo, da ga je žena tako v nič dala.

»Pa ne da bi te bila žena natepla,« je mežiknil oštr.

»Veš, Mehuš, tebi povem, ko sva prijatelja. Pa da boš tiho! Marjana je že dober teden dni taka do mene kot kopriva! Koj krega se naprej in naprej. Ne smem biti vesel, ne smem pipe kaditi, ne smem pri njej ležati — nič, prav nič. Kaj vem, kaj ji je?«

»Si že preveč med lizal,« se je zaroghotal dobrodrušni gostilničar.

»Kaj se to pravi?« je radovedno vprašal Janez.

»To se pravi,« je nadaljeval krčmar

s pritajenim glasom in prisedel k Janezu na klop, »to se pravi, da ni več sama na sebi. I, no, nikar me ne zijaj tako goveje, sina boš dobil, no, če drugače ne razumeš.«

Janez je plačal in odšel.

»Kaj si že spet tukaj?« ga je pozdravila žena, a hrbta mu ni pokazala, saj ji je prinisel Janez naročje drv. Ko jih je vrgel pod peč, se je obrnil k njej.

»Marjanca,« je dejal in ji toplo pogledal v oči. »Kaj si še huda name? Veš, ozimina že tako lepo zeleni in krompir se tudi že sadi. Jakca sem poslal gozd trebit, Neža pa v svinjski kuhinji svitke plete.«

Marjanci se je srce otajalo, ko je Janez tako lepo pomoderl. Kar nič drugega ni mogla kakor nasmejati se. Janez je hitro vprašal:

»Ali me še kaj obrajtaš?«

»I seveda te, no. Pa pusti me žel!«

Mladi mož jo je privil k sebi: »Povej, Marjanca, mar se bo res treba kmalu za botrom ozreti?«

Marjanca ga je pričela biti po glavi in prsih in ga je smehoma zmerjala.

»Grdaviha ti taka, kaj ti to že vse ve. Kdo ti je pa povedal?«

»I, ko si pa tako natakajna zadnje čase!«

»I, i!«

Smrtni krik...

Velika pustolovna drama, polna senzacij in satanskega tempa. Borba avtomobila in aeroplana na življenje in smrt. — Lepa Lorraine in zapeljivi Tylerr. — Strah pred mačeho. — Junaški Jack. — Zahrbni boj. — Nova nevarnost. — Nove senzacije. — Sijajna režija. — V glavnih vlogah: ameriška krasotica

Jacqueline Gadsdon

in predrzno smeli, splošno priljubljeni

Buck Jones.

Predstave v sredo ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.15.

Program
za sredo
29. junija
ELITNI KINO
MATICA

mu je v obraz in je videl v njegovih očeh tolik obup, da ga je pridržal. Vzel je rokopol, ga začel čitati, se navdušil zanj in ga sprejel. Čez dva meseca je bil Knut Hamsun slaven. Tri leta pozneje je napisal svoje najbolje delo »Pan«. Zimo 1894-95 je prebil v Parizu. V kavarni Régence je včas plačal do 25 rčev piva za svoje siromašne prijatelje.

Leta 1920 je dobil Nobelovo literarno nagrado.

Tako je teklo življenje enega največjih poetov človeštva.

Klub proti samomorilstvu

Poročali smo že o samomorilski maniji, ki je zavladala med ameriški študenti. Lahkoto, s katero so se mladi kandidati smrti posvajali od doline solz — kjer pa najbrže še niso imeli prilike izkupati se od srca —, je dala nekaterim študentom baltimorske univerze pobudo, da so osnovali klub proti samomorilstvu. V svojem proglasu izjavljajo, da bodo skušali z vsemi poštenimi

sredstvi dokazati, da ima življenje še vedno dovolj dobrin, in upajo, da bodo tako marsikatero dvajsetletnega obupanca še pravočasno iztrgali iz rok grabežljive smrti.

Ob tej priliki velja omeniti, da je obstojal pred vojno v Newyorku klub, koga cilj in nameni so bili baš nasprotni onemu, ki se je te dni osnoval v Baltimoru. Imenoval se je »Suicide Club« (Klub samomorilcev), njegovi člani pa, sami samci, so se morali ob vstopu zavzeti, da si bodo takoj pognali kroglo v glavo, kadar bo žreb prišel nanje. Seveda je policija klub razpustila.

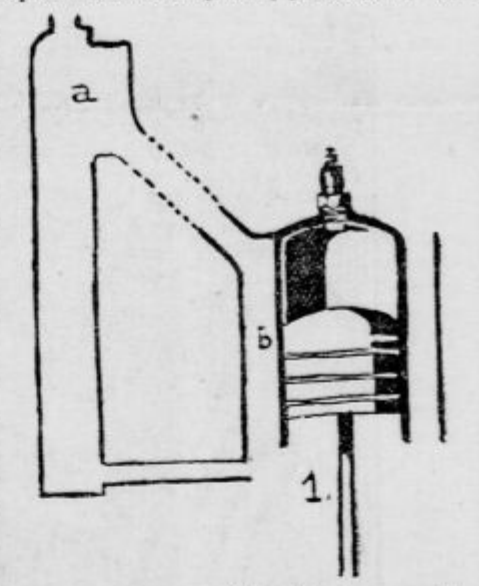
Najlepša prilika!

Vsled opustitve trgovine Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5, I. nadstropje, se razprodaja konfekcijsko blago za vsako ceno — tudi v partijah. 6798a

Moderna tehnika

Hlajenje eksplozijskih motorjev

Se vedno si niso posamezne tvrdke odine glede najboljšega načina hlajenja. Vedno si stoji z vodo in zrakom hlajeni motorji nasproti in tekmujejo za prvenstvo. Zakaj pa sploh hladimo stroje? Saj je znano, da veli-

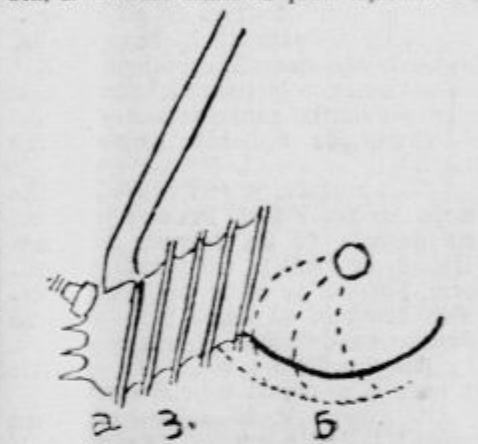

ke temperaturne razlike vplivajo prav slabo na ekonomičnost stroja. Vendar je hladilna naprava ne le upravičena, marveč tudi potrebna, ne toliko radi motorja in njegovega teka, kolikor radi ohranitve materiala. Pri eksplozijski plini v cilindru se razvije toliko toplote, da bi se slednjič motor ugreel do žara, njegovi važni deli bi se začeli mehčati in taliti; motor bi se torej ustavil. Mnogokrat, ko odpove hladilni aparat, se zgodi, da iztečejo ležaji na glavni gredi, ker se vsled velike vročine stajajo.

Hlajenje na motorjih je sprovedeno na prav mnogo različnih načinov. Pri motorjih avtomobilih prevladuje še vedno indirektno, to je vodno hlajenje. V hladilniku, ki sestoji iz sistema cevi, gre zrak mimo vode, ki cir-

cevnem vodu zopet k cilindrovemu plašču že ohlajena. Pri vodni sesalki cirkulira voda pod pritiskom; vrhu tega imajo za hladilni kom nekateri avtomobili še ventilator, ki prisrčava zrak, tako da ga nadomešča v hladilniku, obenem pa direktno hladi notranji okrov motorja. Tako napravo kaže naša slika št. 2. Poleg hlajenja z vodo ali neposredno z zrakom na hladilno stroj tudi z oljem. Pri modernih eksplozijskih motorjih gre olje po sredi vrtečih se gredi v ležaje in odteka od spodaj v karter, nekako ponov pod stroj. Tam se olje zbira in odteka ga izpumpa črpalka zopet nazaj k novemu delu. Razumljivo je, da se olje medtem že ohladi in da pomaga prav kreplek hladiti stroj.

Druga vrsta hlajenja je direktno zračno hlajenje. Tega vporabljajo predvsem motokikli; v zadnjem času so se pa pojavili tudi prav dobro uspešni poizkusi na polju gradnje avtomobilov. Cilinder ima na zunanji strani lamele, ki so ali vilite, ali pa izrezane s posebnimi stroji. Te lamele odvajajo toploto, mimoidoči zrak pa jih hladi. Pri motorjih kolesih zadostuje za ohlajenje večinoma že struja zraka, ki jo dobi motor med vožnjo. Pri avtomobilih bi pa ta proces pomenil preveliko izgubo na zračnem trenju. Tako je n. pr. pri znani mali »Tatra« nameščen motor pod pokrovom, ima pa dve odprtini, skozi kateri sesa turbina, ki je obenem zamašek, zrak mimo lamel in proti oljnemu re-

zervoarju. Jasno je, da igra pri vseh z zrakom hlajenih motorjih olje in njegova cirkulacija jako veliko vlogo. Mali »Tatra« n. pr. ima pumpo, ki sesa olje neprestano preko čistilnega filtra iz charterja v oljni tank. Zanimivi so načini hlajenja na motokikli. Najnovejši model D. K. W. ima zračno turbino, ki piha zrak na cilindre; drugi imajo zopet vodno hlajenje. Kakor je previsoko ugrevanje usodopolno, se je treba varovati premočnega hlajenja. To pri avtomobilih v naših krajih ne pride toliko v poštev, četudi je že marsikak hladilnik razbila voda, ko je zmrznila. Važnejša pa je stvar pri aeroplanih. Motor vleče najboljše, ako ima gotovo enakomerno toploto, zato pazijo konstruktorji izredno na to, da ga ne »prehladijo«. Posebno stranski deli motorja, n. pr. spinnjak, prisrčalne cevi in oljni vodi so zelo izpostavljeni prehlajenju.

Kakšne gorostasne številke more roditi povečanje stroja, kaže sledeče dejstvo: Major Legrave-jev »Lunbeam« je imel motor, ki razvija 1100 konjskih sil; pri tem je rabil za hlajenje 102 litra vode in 26 litrov olja. Po končani 50 kilometrski vožnji je bilo v hladilniku še 98 litrov vode. Olja je ostalo pa le 5 litrov.

Hlajenje eksplozijskih strojev je še danes problem. Na material stroja vpliva enostransko hlajenje, na drugi nati na preugrevanje gotovo uničuje. Ako vpoštevamo tudi histerezo in dobro prevodnost kovin, nastajajo vendar v notranjosti plasti kovin, ki pomenjajo smrt materiala. Posebno težko je najti pravo mero hlajenja za moderne visokoturne stroje, ki imajo preko 5000 obratov na minuto.

Pričakovati je torej tudi na tem polju močnih sprememb in preobrata. Danes pa še ne vemo, če se bo odločila tehnika za vodo ali za zrak

P. L. Y.

Poletje ob domačih vodah

Skrivnostna Rakova Jelša je zopet oživila. (Kdo je bil ta prazgodovinski Rak?)

Dolga vrsta visoko obloženih voz škripa čez Mali graben po mostu. Avtomobilom je prehod prepovedan. Vsaj debeli napis pravi tako. (Mi, pešci, bi si želeli več sličnih napisov mesto vijugastih kač, zagonetnih trikotov in drugih znamenj avtomobilske abecede, ki govori z latami.)

Gospodje ibljatarij imajo torej zopet enkrat mnogo opravila. Prevzetni kosci ti nažene konjička v dir. Sladek vonj svežega sena vsaj nekoliko ublaži zrak ob Opekarski cesti, kjer se kadi iz črnih jarkov kakor iz okopov srednjeveških viteških gradov. Ožgani paglavci, ki jih zakrivajo le nekakšna figova peresa, si služijo dinarje v potu svojega obraza. Dečad prevažajo ob Trnovskem pristanu goste Mestnega kopališča, ki hočejo skrajšati pot čez dolgo Karlovo cesto.

Kopalci so zelo številni. Če bi se ne glasilo vsakdanje, bi rekli, da jih je toliko, kolikor peska v morju. A če bi imel deset ust in deset jezikov, povrh pa še neusahljiv glas in bakrena pljuča, ne bi mogel naštetih vseh, ki se zatekajo po tolažbo v vodo. Naj mi tedaj stari Homer stoji ob strani pri tem težkem poslu.

Bosanci in Arnauti, ki počasi kopljejo Gradašči novo strugo, so kopalci posebne vrste. Samo enkrat na teden odložijo slikovite čunje in se sprehajajo ob vodi kakor maček okoli klobase, ki se kuha v vreli kaši. Oni, ki je najbolj pogumen in junaški, pripoveduje družbi in zagotavlja tovariše, da se ni treba bati. Voda je, pravi »mila kot mleko in rakija«. Ti ljudje se sigurno ne kopajo radi zabave. Tudi ne iz sportnih ambicij. Njihova žrtev ima neke višje razloge.

Njih bratci po duhu so tudi ne posebno mršavi pristni Ljubljanci, ki sopihajoč preplavajo po večkrat na dan domačo reko. Vidi se jim, da to opravilo vsaj lahko. Njih zunanost se pa ne izpreminja. Takoj bomo videli, zakaj.

Stari, debelušni gospodje so stalni gostje lesene barake, kjer je še nedavno točila pivo siva branjevka. Zdaj leži reva v bolnišnici s prerezanim vratom. Njena bela mačka obupno mijavka pred zaklenjeno bajto vsako pot, ko ugleda znane kopalce.

Ljubljanica pa je idealna reka tudi za veslanje, ker ima ravno strugo in razmeroma miren tok. A ta reč je predrago in slabo uspeva. »Ljubljanski športni klub« lepo čuva svoje drage čolne; ima jih pod streho. Zabavljaji v Mestnem kopališču so sportnike krstili z »bratovščino za poplavanje nog«. Tudi »Primorje«, ki je lani gojilo vsaj plavanje in skakanje v vodo, se je nekam omajalo ter izgnilo z Rače špiče. Skoda, da se še ni našel podjetnik, ki bi skušal nadomestiti naravnost občutljivo pomanjkanje čolnov. Mestna

mornarica trolini v Tivolski luži. Skoda zanjo. Na Ljubljani je dobiti komaj nerodno zbito plavalno v obliki stare cokolje, ki se vrti okrog sebe. In za to pripravo je treba plačati od ure! Ni čuda, da pri teh razmerah križarijo sem in tja samo zasebni čolnički premožnejših ljubljanskih meščanov! Vljudni galani pa prevažajo sem in tja izletov potrebno ženstvo. Časih se primeri, da naletiš ob nedolžni vodi na razkačeno ženo z otroci, ki zaman čaka ure in ure na svojega moža. Morda ne sklepa brez pravice, da ji je čoln odpeljal polovičnika v Podpeč »na mleke«. Seveda ne samega, kajti na tak izlet se navadno povabi kaka kratkolaska, ki običajno ne odreče.

Pravi športniki pa rajši sedijo na vlak ali pa jo kar peš mahnejo na Savo. Tam imajo, hvalabogu, mivko mesto mastne ilovice, ki drži skupaj bregove Ljubljane. Od Tomačeva do Medna lučajo ti ljudje ploske kamne čez vodo ter se urijo v skakanju. Štrbunkajo v vodo, a telovadijo tudi na suhem.

Eden izmed te družbe sedi vedno kakor angel varuh ob svoji obleki. Previdnost je potrebna, kajti ob vrbinju časih čemijo nepoklicani opazovalci tuje blaga.

Sportniki na tem terenu navadno ne pozabljajo na pripomočke, zlasti ne na rumeni vazelin, katerega si nakladajo v drobnih plasteh na hrbte, da se obvarujejo opeklin prevročega solnca. Zato se ne čudi, če naletiš na kopalca, ki se vrača s Save, pa diši kakor avtomobil, ki je pravkar prisopihal v garažo.

»Vsak po svojem šakenu«, pravijo ugledne ljubljanske dame, katerim je postala francoščina drugi materin jezik. (Zaradi previdnosti bodi povedano, da se temu pravi v originalu »Chacun à son gout«.)

Kar se pa mene tiče, kar naravnost povem, da mi najbolj ugaja tiha in zelena Cesta dveh cesarjev. Mali graben, ki tu odjeda vedno več sveta je izredno slikovit s svojimi nešteti ovinki in s skupinami vrb žalujk. Če bi bil jaz župan (kar pa nikoli ne bom), bi tukaj naredil najlepšo ljubljansko promenado. Ljudje bi se sprehajali na obeh straneh potoka. Zdar pa je cesta v takem stanju, da bi si cesarski konji na nji že davno zbili svoja trda kopita. Primerna je kvečjemu za oklopni avto.

Cevljar se vedno stanuje v lepi klasični uti, katero je tu postavilo mesto Ljubljana visokim cesarskim gostom. Cevljarjev dimnik, ki gleda skozi okno, pa je že okadil stoletni napis.

To je vse, kar se spominja na visoke jahače, zadnjega rimskega cesarja Franca in carja Aleksandra, zmagovalca velikega Napoleona. Nekoč se je odločala v Ljubljani svetovna zgodovina, naš rod pa je na to srečno pozabil...

Ne smemo pozabiti še na brenčje in na komarje. Ta mrčes ima pravi paradiz v toplih mlakužah in je postal že naravnost egiptovska kazen za kopalce. »Komateljni so kakor štedentje«, se smehlja stari gostilničar, h kateremu sem se zatekel. »Pridejo samo za volkanke, ko je lepše per nas.«

A »komateljni« še niso najhujša nadloga. Tam ob Gradaščici krčevito ponavljajo pod grimom skrit gimnazijec vedno eno in isto: »Cezar je rekel, naj napišejo Ariovistu, naj ne dvomi o tem, da so mu že davno poročali volni o razpoloženju sovražnih tolp, bodisi glede razpoloženja napram Rimljanom, bodisi gled obvarovanja sklenjenih po-

godb. Niti oborožena moč, ne pomanjkanje, ne težavne ceste ne bodo nikoli prisilile Cezarja, da ne bi...« Utrujene oči se zapro. Knjiga zdrkne študentu iz roke.

Solnce se nagiba. Murni in žabe postajajo glasnejši. Družina ponirkov hiti

z večerjo in samo mati gleda z enim očesom v nebo, ali ni videti postavke. Sladko dišita meta in timijan ter od cveta strupena lepa čemerika. Hitro v vodo, žrtev klasične učenosti, dokler je še čas in ne boj se za Cezarja, da ti uide!

Albanija

Drač, v juniju.

V noči smo se ustavili v Baru. malem črnogorskem pristanišču. Na parnik so naložili sloki Črnogorci še nekaj ovac in drugega blaga za Albanijo in Patras. Nebo je bilo posuto z zvezdami, o katerih pravi črnogorska ljudska pesem, da so tu večje kot drugje. V ozkem zalivu kopica luči, v zaledju visoki hribi. Vsakdo se je zavedal, da bo s prvo zoro usidran pred Dračem, albanskim pristaniščem in radovedno je spleta fantazija dogodke. Gruča se nas je zbrala okoli kapitana ladje, izkušnega Dalmatinca, ki vozi že dlje časa po tej poti, ga izpraševala o Albaniji in Albancih. »Nikar se jih ne bojte, takoj, ko pristanemo pred Dračem, bodo albanski čolni naskočili ladjo, divje veslajoči in oboroženi od nog do glave. Veliko jih bo prišlo, mnogo je za nje blaga na ladji, ki ga morajo tekom dneva izkrcati. No, sem si mislil, to bodo dogodki, bogve, kaj nam še premeteni Skipetari zagodejo?«

V zgodnjem jutru je parnik pristal pred Dračem — luke ni nobene, zasidramo se zato kakih sto metrov od obale. Drač leži na gričku. Ob morju je cesta, okoli nje razstresene nerodne hiše, take, kot jih vidiš kje v skrajnem ljubljanskem predmestju; vrhu hriba poletna rezidenca prezidenta Ahmeda Bega Zoguja, pod njo palača italijanske konzulata, ki dominira nad celim mestom. Okrog in okrog ravnina, močvirje, kjer je doma malarija. Pred Dračem počivajo in straše dve albanski vojni ladji — minonosca »Skytnia« in »Skenderbeg«, žalostnega lica. To sta dve stari nemški ladji, ki so jih Albanci kupili po posredovanju Italijanov; pri tej kupčiji je albanski prezident »zardil« petdeset milijonov lir. Komandanta ladij in strojnika sta Italijana, moštvo je albansko. Barva se je odličila od njih, zadnji konec je malo pregloboko utipal v morskino globino, na anteni med jambori suše vrli albanski mornarji svoje perilo, nekaka oblačila iz vrečevine. Po edini vojni cesti ob morju se že čeli čas prevažata zastarel in komično širokoben Ford.

Iz daljave sem prihaja čoln s tremi osebami z večjim članom, kot je tukaj oko navajeno videti. Eden, najbrže imenitnejši izmed teh treh, stoji v njem v napoleonski pozi z vihrajočim nebom sinjem plaščem, rdeče podložnim (stari ogrtač italijanskih artiljerijskih oficirjev). Drugi je takisto v vojaški munduri, tretji, ki vesla, pravi Skipetar — vojak v pomanjkljivi vojni opremi: bos, z ovčjimi okoli nog in z dvema puškama ob strani, obtežen s pavom smrtonosnih dum-dum krogel. Vkrcajo se na ladjo; za njimi privesla roj čolnov, polnih oboroženih Skipetarov v vseh različnih uniformah od Garibaldijevih časov sem.

Malo iz bojzani, malo gnan od interesa, da jih opazujem nemoteno iz skrivalnice, se umaknem na najvišjo etažo broda in jih opazujem.

Med tem, ko so izložili puške in oficirjevo prtljago (če se prav ne motim, je obstojala iz polovice daljnogleda in neke stvari, ki je bila svoje čase kupljena ali ukradena kot kovčeg, sedaj pa je nepoznatna; zakaj ruinirane stvari so si vse zelo slične in medsebojno lahko zamenljive), tedaj me je oficir zagledal in je malim proti meni s svojim adjutantom. Prišel je nerodno k meni in se še bolj nerodno predstavil, govoreč slabo nemški za generalštabnega ritmojstra (imena nisem razločil). Takoj nato je začel svoje zadeve ozna- njati, ne da bi ga vprašal; to je vedno znak ljudi, ki zavzemajo višji položaj, nimajo pa k temu primerne intelektualne baze. Nerodno je pojasnjeval, da je

bil med vojno aktivni oficir insbruškega polka, da ima znano dunajsko višjo vojno šolo, vse pripovedovanje je bilo zagnjeno za naivno hohštaplarsko pozo.

Gestikuliral je oglati z rokami, dasi ni nič povedal; prestopal je nervozno z mesta na mesto in se razburjal ter zagovarjal z vneto svoje besede, dasi mu ni nikdo nič oporekal. Potegnil je iz žepa zlato kolajno, na čije eni strani je bil relief glave Ahmeda Bega Zoguja, na drugi strani pa albanski: »Ahmed Beg Zogu, prijatelju svojemu«. Pripovedal je, da je on eden izmed dvanaestorice, ki so izvedli revoluto in postavili na čelo Albanije Zogua. Vsi ti so dobili po eno tako kolajno, na podlagi katere dobe vsak teden en zlatnik — napoleonodor,

v naši vrednosti 1000 dinarjev, poleg svoje redne plače. Vprašal sem ga previdno o italijanskem vplivu in kako on sodi o tem. Pravi, da je italijanski vpliv danes velik, da pa ni daleč čas, ko bodo Albanci pognali Italijane v morje, češ, da Ahmed Beg Zogu ne simpatizira z njimi in da jih sedaj prenašajo le zato, ker hočejo pod njihovo zaščito napasti Srbe (menda ni prav dobro poučen o Jugoslaviji). Omenja sicer včasih Hrvate in tudi Slovence, če se kaj upirajo Srbiji, toda vsi pojmi so mu zmešani in medli.

Opozoril me je na močne fortifikacije, ki so jih Italijani dogotovili v zadnjem času na Sezanju blizu Valone. ležečemu nasproti Brindizija, ki zapro popolnoma najožje distanco med Balkanskim in Apeninskim polotokom; z daljnogre-

dom se točno vidijo baje težki trdnjavski topovi, ki imajo svoja žrela obrnjena proti morju.

Pod nama in okoli nas se pa dela. Albanski delavci z belimi fesi in širokimi belimi mohamedanskimi hlačami vztrajno izlagajo blago s pomočjo žerjavov in ga nalagajo na velike čolne. Vse vprek se sliši internacionalne signale: vira, manja, torna, s pomočjo katerih dirigirajo delo. Največ se uvaža v Albanijo cementa in sladkorja; izvažajo pa Albanci v velikih množinah sir, živino in koruzo. Prošli teden so izvozili 1580 sodov sira v Newyork.

Zvečer odplujemo naprej proti Valoni. Ritmojster potuje z nami in mi bo, upam, še kaj zaupal. O tem prihodnič.

Someščani!

Gospod veliki župan je odredil, da se na Vidov dan dne 28. junija 1927, ko se vsako leto praznuje spomin preminulih boriteljev za domovino in vero, razobesijo na poslopih državnih uradov in obalev državne zastave. Isto stori tudi magistralni na svojih poslopih. Zato pozivljamo ljubljansko meščanstvo, naj okraši na ta dan svoje hiše z državnimi in narodnimi zastavami. Obrtna in trgovinska podjetja ostanejo med slovesnim rekvijem v stolnici ob desetih dopoldne zapeta.

Gospod ministrski predsednik in ministri za notranje posle sta odredila, da morajo državni uradi ob priliki V. pokrajinskega zleta Jugoslovenskega Sokolskega Sreza v Ljubljani v dneih od 27. do 29. junija 1927 na svojih poslopih razobesiti državne zastave.

Vabim torej ljubljansko meščanstvo, da tudi v teh dneh sledi vzgledu mestne občine ter okraši svoje hiše z zastavami.

Vladni komisar: Mencinger I. r.

Materam!

Sedanjo splošno brezposelnost nedvomno najbolj občutijo žene, bodisi direktno kot nastavljenke, ki jih pri vsaki redukciji prve postavijo na cesto, še bolj pa kot matere, ki jim eksistencija njihovih hčera prizadeva čim dalje večje skrbi. Poleg splošne gospodarske krize pa leži velik vzrok brezposelnosti tudi v napačnem pojmovanju poklicne izobrazbe naših hčera. Vse sili v trgovske šole, tako da bi trgovina, tudi če bi bila v najlepšem procvitu, ne mogla zaposliti vseh absolventk; zato ni čudno, da se tako težko dobe službe v tako kritičnih časih pri toliki nadprodukciji pisarniških moči.

Nujno je torej potrebno, da začno tudi naši starši misliti na druge možnosti zaposlitve njihovih hčera. Zlasti se bo treba ozreti po raznih socialnih poklicih, ki tvorijo prav za prav najbolj naraven delokrog žene. Eden takih poklicev, ki se je začel uveljavljati tudi že v naši državi, je poklic sestre pomočnice. Zanimanje zanj je tem bolj priporočljivo, ker je v naši državi delo na socialnem polju šele v početkih in bodo imela dekleta, ki se mu bodo posvetila, nedvomno veliko bolj sigurno stališče kot po drugih službah.

Sola za sestre pomočnice bo odprta letos v Zagrebu. Njen namen je vzgajati strokovne sestre za zdravstveno delovanje v raznih socialno-medicinskih napravah (dispanzer, ambulatorij, poliklinika). Ravnateljica šole, naša priznana strokovnjakinja g. dr. A. Simec, je bila tako ljubezniva in se je odzvala naši prošnji, da natančneje seznanimo našo javnost o namenu in organizaciji šole. Zato vabimo starše, da se udeležijo predavanja, ki bo v četrtek, dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v fizikalni dvorani realke. Predavanje bo seveda slovensko.

Zenski pokret

NOGAVICE

„KLJUČ“

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Prva vseslovanska sokolska šola v Pragi

od 22. do 27. maja l. 1927

I.
Jutro je in nedelja. Brzovlak drvi mimo sočnega zelenja, zaspanih gričkov in dolin; vstajajoči dan je poln sladkega vonja in majskega cvetja. Nebo pa živo in čemerno, kujevo prši lahna rosa — le daleč tam spredaj je pripet na nebo svetel, žareč trak. V daljavi vstajajo dimniki — visoki prsti, za njimi hišice, stavbe, nadstropja. Odpirajo so ulice, ceste, levo in desno, zdajci zagrmí tlak pod visoke oboke. — Smo na Wilsonovem kolodvoru v Pragi.
Zaspanost in utrujenost nas mine mahoma, s hrepenenjem se vržemo v Tvoje naročje, mati naša »Zlata Praga« —

Engelbert Gangl,
starosta Jugoslov. Sokolskega Saveza.

In glej ga — že stoji tu naš prijatelj br. Štepanek. Konzul Češkoslovenske Obce sokolske; siv je sicer, a še vedno čil in mladosten. Oko mu zažari, ko zagleda nas Jugoslovane. Krepko si sežemo v roke, z br. Ganglom se pristrčno poljubita. Ta poljub ni veljal samo našemu starosti, veljal je vsem nam južnim Slovanom — bil je poljub brata bratu.

Hvala Ti zanj, stari sokolski borec, kajti že o priliki tega prvega pristrčnega sprejema se je porodila v naših dušah slutnja, kako globoko pojmuje bratje Čehi vseslovansko bratstvo!

II.

Tyršev dom. Kompleks hiš, mogočna stavba, ki jo je zgradilo za požrtvovalno roko češkoslovenske sokolstvo. Kakor v cerkvi se čutimo, v božjem hramu, ki ga prešinja veliki duh Tyršev, da si komaj upamo glasno govoriti. Tukaj je žarišče velike sokolske ideje, tukaj sprejema mladina od izkušenih sokolskih borcev one čiste, zlate nauke, ki jih potem raznaša širom svoje domovine v najoddaljenejše kraje —

Dr. Adam Zamojski,
starosta poljskih Sokolov, je včeraj prispel v Ljubljano na pokrajinski zlet.

Ob 10. uri zasedemo veliko, okusno opremljeno posvetovalnico. V tem prostoru, kjer delujejo sicer samo prvaki ČOS, se pozdravljajo in bratijo danes zastopniki vseh slovanskih narodov. Prihiti so Poljaki s svojim starostom Zamojskim, Rusi s star. Vergunom, Jugoslovani s star. Ganglom in saveznim načelnikom dr. Murnikom, prišel pa je tudi iz juga dr. Zumparov, kot odposlanec bulgarskih Junakov, in s severa, najmanjši med nami, lužiški Srb br. Mercin Nowak.

In glej: spoznali smo se, govorili — pa se razumeli! Ničesar ni bilo, kar bi tvorilo kako zidovje, kake meje med nami. Odkrili smo drug drugemu svoje pošteno slovansko srce — pa smo se našli.

Sijajen je bil govor br. Scheiner-ja, starost ČOS, o »Sokolstvu in Vseslovanstvu«. Krasno so govorili za njim še zastopniki drugih sokolskih savezov — a kaj, lahko jim je bilo govoriti, ko so videli blesteče, radostne oči svojih poslušalcev — katerih duše

so že zdavnaj našle, ki so le še čakali na ono lepo, veliko besedo —

III.

Popoldne je imel Sokol Praga VII. svoj letni telovadni nastop. Trume, procesije so romale k telovadišču ter zasedle točno pred začetkom nepregledno število sedežev. Namestili so nas na tribuni ter podarili vsakemu lep znak in krasen šopek svežih cvetic.

Vrstile so se točke za točko, vzorno, hitro, gladko. V vsakem oddelku je nastopilo na stotine telovadcev — ali je mogoče, da je vse to članstvo samo enega društva?

Da, — so pritrdili Čehi — to je celo komaj eno izmed manjših praških društev.

In to mnogobrojno občinstvo! Marsikateri od nas se je nehoti spomnil na enake prilike doma in primerjal: tu Sokol, tam Sokol — a vendar —

In zvečer potem v Narodnem gledališču: Libuša.

Kdo ni zadržtel ob mogočni pesmi, ob veličastni skladbi, ki je polnila dvorano, kdo ni vztrepetal, ko se je poglobljajal daleč nazaj v zgodovino češkega naroda — sam stoječ v času uresničenja preroških sanj! —

IV.

In spet je večer. Slavnostna akademija v Lucerni. Velikanski prostori podzemne dvorane so nabit polni. Na tisoče bratov Čehov je prihitelo, da pozdravijo tukaj svoje slovanske goste. In kakor so nas sprejemali doslej zastopniki Sokolstva, tako pristrčno nas je pozdravila tu Praga. Besedam br. Scheiner-ja se je zahvalil naš starosta br. Gangl.

Dejal je: — — — prešinjani smo od radosti nad ljubeznijo, s katero ste nas sprejeli, a najvišja sreča za me je, da sedim danes v vaši sredi, meni ob strani pa moj južni brat, ki so ga sovražne sile toliko časa ločile od nas — — —

In ko se je nato Bulgar Danaev iz spontane srčne potrebe vrغل v naročje našega staroste, ko sta se spričo vseh teh tisočev objela in poljubila dva južna brata, tedaj je zaorilo po dvorani in je priklopelo navdušenje do vrhunca.

Dr. Dimitrij Vergun,
starosta ruskih Sokolov.

Nemo smo stali sredi tega orkana, a v srcih smo prisegali, da bomo Sokoli poiskali in našli pota in sredstva za zblizanje in za vpostavitve srčnih, bratskih vezi z našim južnim sosedom.

A ne samo južni Slovani, tudi br. Poljaki in Rusi so tu javno pokazali svoja stara nasprotstva ter sklenili hoditi odslej skupno po poti, ki naj jih dovede do končnih vseslovanskih ciljev.

Ta večer — večer pobratimstva, sijajen po svojem sporedu, velpomembjen za vse Sokolstvo, bo gotovo ostal v večnem spominu vsakomur, kdor je imel srečo, da se ga je udeležil.

V.

Kraljevski Vinogradi!

Ni jih sicer več, da bi rodili bratom Čehom zlahtne kaplice. Na njih mestu se košatijo danes bujni kostanji. Prijazen, ves v zelenje odet griček se dviga med hišami, a skrbno gojene steze te vodijo v kraljestvo njegovega miru. Tu zgoraj med vtički si je postavil Sokol svoje gnezdo. Prostrano je, veliko, vse s steklom in stebri odeto.

Danes je bilo to gnezdo slavnostno okinčano, vse v cvetju in zastavah; pričakovalo nas je žensko članstvo, od najmanjših do najstarejših, da nam pokaže, kar zna — oziroma česar se uči v eni telovadni uri.

Pred telovadbo so nam pripele nežne roke dorostenk na prsa dehteče šopke in starosta društva nas je iskreno pozdravil, omenjajoč, da bo ta dan za beležen z zlatimi črkami v zgodovini društva, kajti videlo je v svoji sredini prvič zastopniki složenega Vseslovanstva in Vsesokolstva.

In vstal je zopet naš pesnik Gangl: — — — Kraljevske ste in ostanine po duhu, a vinograd bodi vaše življenje, katerega okopajte in negujte, sebi v čast, narodu v blagor. Kar je ta nežni šopek v moji roki, to ste ve — popki in cvetje — v Sokolstvu; ostanite čiste, kakor so te šmarnice, da bodo čiste vaše misli in vse vaše delovanje — — —

VI.

In spet smo se zbrali v drugem domu, v telovadnici Praškega Sokola matice. Tu, kjer ti veje iz vsakega kotička

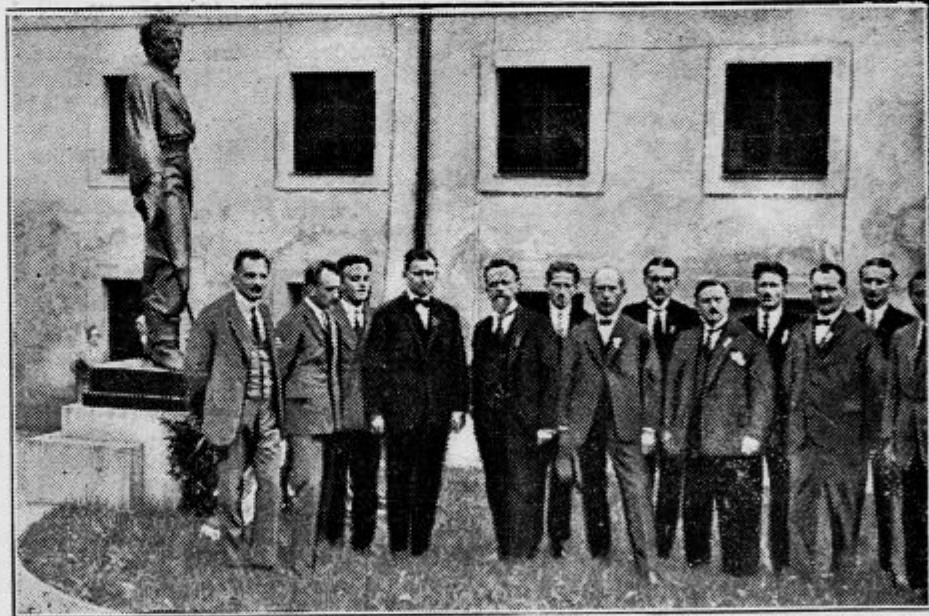
nasproti nesmrtni duh Tyrša in Fügnerja, tu smo gledali zbrane pri telovadbi tri generacije: mladeniče, može in starčke — — —

Ali jih vidiš, kako so še mladostni, čili in žilavi, ti osiveli Sokoli, s kako vnmemo in ognjem še telovadijo očetje in dedki, kakor da so pozabili, da je preteklo že trideset, petdeset let, odkar so stopili v ta hram — k zibelki Sokolstva.

Tukaj čutiš živo resnico besed brata Scheinerja, ki je dejal, da je preobrazil sokolska telovadba strukturo češkega naroda, da je rodila može, ki si ohranijo v visoko starost še vso mladeniško čilost, zdravje in svežost.

VII.

Dnevi prve vseslovanske šole v Pragi so bili en sam velik praznik, ne praznik počitka, temveč praznik trdega dela. Tu smo se spoznali, povedali smo si, kaj nas teži, tu smo si začrtali pot, po kateri bo odslej hodilo Sokolstvo, da uresniči svoje velike vseslovanske ideje.

Delegacija JSS v I. vseslov. sokolski šoli v Pragi.
Od leve: Horvat, Komac, Stanič, dr. Buič, starosta Gangl, Klemenc, dr. Murnik (sav. načelnik), Lintner, dr. Gradojevič, Telban, Bogunovič, Kavčič.

Vidovdanski opomin

Srbi, Hrvati in Slovenci smo en narod ne samo po vrlinah, marveč tudi po napakah. Zato nam je bila tudi usoda bolj ali manj enaka. Imeli smo svoje samostojne države, pa smo jih izgubili. Zato smo vsi trije bratje stoletja in stoletja hlapčevali tuicu.

Tudi v našem odporu proti tuji oblasti smo si podobni. Vsi smo bili uporni v čuvanju naše narodne zavestnosti in naših narodnih odkli in vsi smo željno pričakovali trenutek našega osvobodjenja. Tu in tam smo se razlikovali le v načinu borbe, ki je bil odvisen od objektivnih pogojev. Glavno je, da smo se znali v vsaki situaciji pomagati na način, da smo iz nje zšli kot zmagovalci.

Občudovanja vredna je herojska vstaja Srbov proti Turkom, toda nič manj mučna uporna je bila tudi borba Hrvatov za njihove pravice, kakor tudi sistematičen odpor Slovencev proti Germanom in germanizaciji. V tej težki in nevarni borbi ni podležel niti Slovenec niti Hrvat, niti Srb. Razvijajoč v sebi v prvi vrsti one sposobnosti, ki jih je zahtevala borba, — nam je posrečilo, da smo ohranili svojo življenjsko moč neokrnjeno. Od sovražnika smo se naučili tistega, česar sami nismo imeli.

Ta raznoliki način borbe in življenja pod različnimi okolnostmi sta povzročila, da se mi Srbi, Hrvati in Slovenci, dasi smo bili nekoč eno in isto, danes v nekem oziru razlikujemo.

Toda ta razlika nam ni v kvar, marveč v korist. V našo ujedinieno veliko državo je prinesel vsak izmed nas gotove vrline, ki so dobrodošle drugi dvojici, ker jih nima razvitih v zadostni meri. V skupnem razvijanju je medsebojno razumevanje lažje in popolnejše med omini, ki dopolnjujejo drug drugega. Srbskemu iunaštvu je dobro došel hrvatski socialni duh, a obratno slovenski smisel za organizacijo in vsakodnevno podrobno delo. Vse troje pa je neobhodno potrebno za obstanek, napredek in razvoj naše Nacije in Države.

Nevarna zmot.

Iz vseh prej navedenih razlogov je nastala po osvoboditvi in ujedinijenju nevarna zmot in često je bilo slišati krivoverstvo misel kakor, da smo se predčasno ujediniili. Ni večje zmote od te!

Ako bi bili že deli časa živeli razdvojeni, bi se še bolj razlikovali drug od drugega.

Osem let našega skupnega življenja mo napravili v splošnem nesporazumljenju, ker nismo mogli razumeti drug drugega. Od tod tudi ono nezaupanje in sumničanje. Obtoževali smo drug drugega, mesto da bi se potrudili, da spoznamo in razumemo drug drugega.

Kdo ve kako daleč bi to šlo in kam bi nas to dovedlo, ako bi bila življenjska moč naše Nacije slabše! Nesporazum je bil tako velik, da je bil našim sovražnikom v pravo zabavo.

To, kar je ob priliki ustanovitve Slovanskega sok. saveza v Varšavi dne 17. avgusta 1925 polnilo srca vseh navzočih — ona pobožna želja, ono hrepenenje slovanske duše — je našlo svoje uresničenje, svoj realni, praktični temelj v Pragi.

Postavil se je temeljni kamen veličastne stavbe, katero bodo občudovala še stoletja za nami, stavbe, iz katere bo vel nov duh, nov ogenj, ki bo usmeril na nova pota ne samo življenja Slovanov, temveč bo preobrazil tudi razmerja posameznih plemen do drugih narodov, do svojih bližnjih in daljnih sosedov, do vsega človeštva.

VIII.

V temno noč, proti jugu hiti vlak. S solzami v očeh, z bridkostjo v srcu smo se poslovili od vas, bratje Čehi, od tebe, zlata Praga — — —

A v tem, ko vas v duhu še enkrat objemamo, se spominjamo tudi onih bratov in sestic, katere je usoda pregнала iz rodni domov pod vašo gostoljubno streho. Videli smo bisere v njih očeh, ko smo dejali, da se vračamo v domovino, videli smo, kako se jim je krčilo srce v bolesti. In želimo jim iz dna svojega srca, da bi jim kmalu, kmalu spet bila Volga njih prava, ljubeča matuška. Na zdar! R. Lintner.

dih. Pojavile so se razne krize: gospodarska, moralna, upravna. Sovražniki naše Nacije so se po raznih vidnih in nevidnih potih trudili, da bi se zmeda še bolj povečala. Zato so bili trenutki, ko se je zdelo, da je kaos popoln in da je naš položaj vsak dan brezupnejši.

Vsakovrstne klevete in najograbnejša natolčevanja so se širila o našem narodu in o naši državi. Še dandanašnji delajo naši sovragi vse mogoče, da bi nas pred svetlo javnostjo predstavili kot večno nemiren element, ki ogroža svetški mir in red. In vse to radi tega, ker smo kljub svoji nekonsolidiranosti pokazali čvrsto voljo, da hočemo živeti v svobodi in da se hočemo razvijati v neodvisnosti.

Nevarnosti še niso odstranile!

Naša Nacija je še daleč od tega, da bi lahko bila mirna in pokoina. Naši mnogobrojni sovražniki neprestano kujejo zarote, kako bi nam ugrabili ta ali oni košček rodne grude. Druzi pa se trudijo na vse mogoče načine, kako bi nas gospodarsko oslabil in zaslužili, osvojili naše gospodarstvo in nam vzeli naše morje. Nihče na nam ne priznava pravice, da bi bili ravnoopravni z drugimi.

Da bi mogli klujubovati vsem tem nevarnostim, je neobhodno in nujno potrebno, da vsi Srbi, Hrvati in Slovenci složno bratsko in energično delujemo na konsolidaciji naših notranjih razmer in na reševanju vseh onih vprašanj, ki zavirajo naš uspešen napredek in razvoj. Napnimo svoje sile do skrajnosti in storimo vse, da postavimo čvrste temelje naši skupni bodočnosti! Žrtve nam ne sme biti žal. Osební, razredni, plemenski in vsi drugi predsodki se morajo umakniti interesom Nacije in Države kot celote. Baš v tem, če je kak narod v stanju, izravnati vsa interesna nasprotstva in jih dovesti v sklad, se javlja moč ali nemoč njegove življenjske sile. Gorje narodu, v katerem manjšina v sebične svrhe neomejeno in brez usmiljenja izkorišča večino! Težko narodu, kjer vsak poedinec misli samo nase in na lastne interese, ter mu ni mar, če vse okrog njega propade! Gorje narodu, v katerem je polnopravna materialnem bogastvu ubila idealizem in rodoljubje!

Pod nobenim pogojem ne smemo dovoliti, da se to zgodi z našim narodom. Učiniti in izkoreniniti moramo sebičnike, naj pripadajo temu ali drugemu razredu, tej ali oni profesiji. Odstraniti moramo krivice, pa naj jo dela kdorkoli. Vdušiti moramo nemoralnost in korupcijo, ne glede na to kdo je njen tvorec. Lastno svojo desno roko moramo odsekati, ako nas pohujšuje in spravlja v skušnjava. Zakaj samo tisti narod ima pravico do življenja, ki je junaški in v stanju, da samega sebe premaga.

In naj se na prvi pogled zdi, da so v našem narodu zamrle vse te vzvišene in viteške vrline. Narodna Odrbana veruje čvrsto in neomajno, da so te vrline še žive in da še živijo oni, ki so na njih nadčloveški požrtvovalnosti zasnovali svoje življenje. Zato ker to veruje, je Narodna Odrbana nanevala vse svoje sile, da jih zbere v svojo kolo, da bi oni ujedinijeni predstavljali živo zavest naše Nacije.

Nečemo več kosovskih katastrof!

Narodna Odrbana ne more, ne sme in ne bo dovoliti, da bi doživeli novo kosovsko katastrofo. Zato je pripravljena, da nastopi proti vsem in proti vsakomur, ki zavestno ali nezavestno, voljno ali protivoljno slabi obrambno moč naše države, zavira napredek našega Naroda in uničuje življenjsko moč naše Nacije. V obrambi naših nacionalnih interesov se Narodna Odrbana ne boji ovir in zaprek. V vršenju svojih nacionalnih dolžnosti je ona pripravljena na nadčloveške žrtve in nadčloveška samozatajevanja. Ni je sile, ki bi ji mogla v tem oziru zapreti pot.

Ker je Narodna Odrbana organizacija vseh poštenih Srbov, Hrvatov in Slovencev, ne pozna ne razrednih ne drugih razlik. Ona zbira okrog sebe bogatstvo in siromake, meščane in seljake, razumnike in delavce, — skratka vse, ki jim je blagor Nacije in Države sveta in nedotakljiva stvar. Zato ni Narodna Odrbana niti levičarska niti desničarska, marveč občnarodna ustanova.

Ker je Narodna Odrbana mesto fraz jela oznanjati vero v ljudi, je voljna sprejeti vsak umisten predlog, ne glede na to, odkod pride. Kadar je prav, se ona zavzema za naše delavstvo z isto energijo kakor nastopa v obrambo našega obrtništva, naše trgovine, naše industrije. Verujoč, da so moralni zakoni oni, ki vladajo svet, veruje Narodna Odrbana neomajno, da se zato tudi v vsakem slučaju, vedno lahko najde ono, kar je prav, dobro in umestno.

Na tem potu našega splošno narodnega pomirjenja ne bo mogoč Narodne Odrbane ustaviti nihče. Nai se stare Nacije koljejo in naj razpadajo! Mi smo se s stoletnim robovanjem zadostno odkupili za grehe prošlosti.

Mi nečemo več padati v nanake! Mi hočemo živeti in napredovati!

Slavčé Vidovdan kot večni opomin naši Naciji kliče Narodna Odrbana:

Naj žive složni bratje Srbi, Hrvati in Slovenci!

Naj živi Njegovo Veličanstvo Aleksander I. in njegov vzvišeni dom!

Naj živi voljoda Stepa Stepanović, dosmrtni predsednik Narodne Odrbane!

solnčenju

Čas za solnčenje je najprikladnejši zjutraj. Tedaj imajo solnčni žarki večji vpliv na našo kožo, ker so prihajajoči. Vsak normalen človek lahko vstane ob 5. zjutraj in skoči do bližnjega gozda ali na samotnejši travnik odn. na kako teraso ter se izpostavi solncu. Jutranja svetloba je najboljša, ker je najučinkovitejša.

Prav tako je tudi od letnega časa mnogo odvisno. Pričela je zopet kopalna sezona. Solnce je na višku. Hitimo, da okrepimo zdravje in moč, ki jo siplje žareča nebeska obla na našo zemljo! Prihodnje leto pa pričnimo zgodaj spomlad, kajti — kot že omenjeno — so prihajajoči solnčni žarki aktivnejši kot odhajajoči. Ko je človek dovolj utrjen, se lahko tudi pozimi solniči in sploh vselej, kadar sije solnce.

Če te prične med solnčno kopeljo zebsti (če se solniči n. pr. zgodaj zjutraj, ali pozimi) prični s kakimi prostimi vajami Surénovimi ali Müllerjevimi, ko pa dobro in energično srotiraj. Solniči se je treba popolnoma gol. Tudi nehijskih kopalk ne uporabljaj in izpostavi solncu cel život.

Vsak začelnik naj bo pri solnčenju zelo previden, da do stvari ne izgubi veselja. Pričeti je treba predvsem polagoma in sicer takole:

Prišel je zopet čas, ko se prebivalci mest trumoma selijo na kmete, da umirijo svoje živce in se navesele v božjem solncu svoje prostosti. Zopet bodo polna kopališča in bregovi rek. Ljudje se bodo hladili v mrzlih vodah.

Ko greš po cestah in srečaš človeka, krasno zagorelega in zdravega, si ne hote zaželiš solca in časa, da bi se tudi ti solničil.

Razmislimo solnčenje nekoliko z znanstvenega vidika.

Solnce je vir toplote, ki pošilja na našo zemljo žarke. Vsak preprost človek ve, da so ti žarki za vsa bitja na svetu vitalnega pomena. Prav tako za najdrobnejšo mušico, kot za najpopolnejšega človeka in prav tako za najneznatnejšo rastlino kot za stoletno lipa. Nešteto poizkusov je to dokazalo.

Znanost pa je tudi dokazala, da izžareva solnce več vrst žarkov. Če pustimo pronicati solnčno svetlobo skozi spektralno prizmo in dobljene žarke

Nekaj dni (5—7) se zadržuj samo v senci kakega dreva. Dnevna svetloba sama je v stanju, da ti kožo nalahko, enakomerno pobarva. Šele tedaj, ko izgine bledica s tvojega telesa, se lahko izpostaviš solncu, v žgoči objem.

A tudi tukaj bodi previden! Stopnjati moraš čas solnčenja polagoma. Prvi dan se solniči le kake pol ure, drugi dan nekoliko več itd. Nikakor pa se ne žgi vse popoldne ali celo ves dan na vročem, poletnem solncu.

Cestokrat opaziš kakega človeka, ki se kar v umazani in preznojeni obleki v travo in pravi, da se solniči. Solniči se tako dolgo, dokler ne zaspi. Potem ga pa še nekaj ur obseva vroče solnce. Ko se mož prebudi, izjavi, da mu solnce škoduje. Ali se mu bomo čudili?

Merilo pri solnčenju naj ti bo pordečenje telesa. Kakor hitro postane tvoja koža rdeča, takoj prekini kopel. Paziti moraš, da se enakomerno obračaš na solncu, da boš povsod enako rjav.

vijamemo, tedaj dobimo na zaslonu tzv. solnčni šar ali spektrum. Iz barv, ki jih tak šar izkazuje, so dognali in dokazali natančno, da izžareva solnce v glavnem troje vrst žarkov. Prvi so svetlobno učinkujoči ali svetlobni žarki. Te vsakdo dobro pozna. Prav tako so tudi toplotni žarki vsakemu znani.

Mnogo jih pa ne ve, da izžareva solnce še kemično učinkujoče žarke. Ti se imenujejo tudi vijolični ali prekviljočni, ali s tujko ultravijolični žarki. Šar jih izkazuje na skrajnem koncu vijoličnih žarkov.

In baš ti kemični žarki so pri solnčenju najvažnejši. Žal na tem mestu ne morem nadalgo razmotrivati o kemičnem preosnavljanju naše kože pod vplivom teh žarkov. Povdariti moram le dejstvo, da ni solnčna toplota tisto, kar nam koristi, temveč da nam prinašajo korist le kemično učinkujoči žarki.

Primeriti se zna, da se na solncu opečeš. V tem slučaju opusti za nekaj dni solnčenje in pazi, da do opeklin ne pride vlaga. V svrhu desinfekcije jo posipaj s salicilnim praškom.

Ko si že navajen in se solničiš po več ur, menjaj v svrhu pomirjenja srca in živcev, solnčne žarke s senco. Nikdar pa ne z vodo, da ti koža ne razpoka. V senci izvajaj nekatere dihalne vaje.

Solnčenje je tudi nekaka telovadba, pri kateri se mišice polagoma enakomerno in lepo razvijajo. To lahko sklepamo iz dejstva, da smo po vsakem solnčenju utrujeni kot po telovadbi. Znani nemški kirurg dr. Bier imenuje solnčenje »Nacktübungen«.

Skoro bistvena stvar pri solnčenju je olijenje. Oblečenje je našo kožo oropalo mnogo tolsče, radi česar je zelo pomehkušana. Nekaterim osebam škoduje celo zračna kopel. Solnčenje brez olja je pa neoporečno škodljivo za vsakogar. Zavedajmo se, da nismo pomehkuženi samo mi, ampak, da smo mehkužnost že podedovali.

Pomen olijenja so poznali že stari narodi, n. pr. Grki in Rimljani in ga po-

znajo tudi še dandanes narodi, ki so na »nižji stopnji« kulture od nas.

Vsaka tolsča, ki jo dovajamo našemu telesu, mora biti brezpogojno rastlinskega izvora. Animalna (živalska) in mineralna tolsča pa škoduje naši koži. V drogerijah dobiš posebno olje za solnčenje. To olje vsebuje kemikalije, ki nas obvarujejo solnčarice in peg. Poleg tega ima olje svojstvo, da zelo pomirljivo vpliva na živce in zlasti na srce.

Kadar se solničiš, es torej bogato napolni, da ti koža enakomerno porjavi in se ne opečeš zlepa. Olje tudi zabranjuje, da se koža ne poti preveč in na ta način ne izgublja prepotrebni tolsče.

Nekateri ljudje menijo, da ni dobro, če naša koža porjavi čes, da ji to škoduje. To so pač moderni ljudje, ki so že preveč senzitivni. Drugi zopet mislijo, da se je treba solničiti le v ka-

kem strašno dragem kopališču, ob morju ali kjerkoli in da si je treba v ta namen nabaviti krasne kopalne kostume. Vsi ti se motijo. Ljubo solnce sije povsod in vsakomur zastoji, za kostum pa je mati narava primerno poskrbela. Napačno pa je, če se gremo solničit v kraje, katerih podnebje nismo vajeni.

V različnih krajih so solnčni žarki različni. Na vsaki prisojni strmini so aktivnejši, ker padajo na zemljo več ali manj pravokotno. V višje ležečih krajih so radi čistine in redkosti zraka vplivnejši. Prav tako tudi na morski gladini ali na snežnih poljanah, kjer imajo domala dvojno moč, ker se odbijajo od tal. Pazite torej na vse te okoliščine, posebno turisti in pozimi smučarji. Ne zapravite nobene lepe nedelje v zakajenih krčmah, ko vam ponuja solnce vsepovsod zdravje in radost!

Ivo Zor.

Naše ljudsko-prosvetno delo

V navzočnosti odličnih prosvetnih delavcev iz Ljubljane in Maribora ter iz drugih naših krajev, kjer se ljudska prosveta goji z vso ljubeznijo in resnostjo, se je v nedeljo, dne 26. junija vršil v ljubljanski Kazini VII. redni občni zbor Zveze kulturnih društev, matice našega prosvetnega dela. Zborovanje je posetil poleg drugih naprednih prosvetiteljev tudi nar. posl. in bivši minister dr. Zerjav. Bili so med drugimi navzoči delegati iz mnogih slovenskih krajev; imenoma omenjamo tudi Hrastnik in Zagorje, Jesenice, Tržič ter Domžale. Mariborsko oblast je zastopal predsednik ondotne centrale gospod Skala.

Občni zbor je otvoril s pozdravnim nagovorom predsednik ZKD ravnatelj A. Jug. Omenil je težke gospodarske razmere, v katerih se nahaja vse naše, posebej še prosvetno življenje; ZKD kot matica naprednega prosvetnega dela ima v teh prilikah vse prej nego zavidno vlogo, katero pa vrši z veliko vztrajnostjo, in, kakor kažejo uspehi, tudi z lepimi rezultati. ZKD beleži kljub ofenzivnemu nastopu s strani nasprotnikov napredek in to je, kar ji daje pogum, da ne odneha, ampak še bolj trdovratno rije naprej ter orje ledino, ki ne trpi besed in zahteva samo dejanja.

Po govoru ravnatelja Juga je podal tajnik ZKD g. Rudolf Prešeren pregledno poročilo, iz katerega navajamo:

Tajniško poročilo

Matična knjiga ZKD šteje danes 241 včlanjenih društev in sicer 156 ustanovnih in 85 rednih društev. V zadnjem poslovnem letu je na novo pristopilo 33 društev, kar pomeni stalen in lep napredek ZKD.

Zveza je delovala z vsem razpoložljivimi silami in prosep in napredek ljudske prosvete.

Ustanovila je v pretekli sezoni 9 novih knjižnic v Čadražah, v Stari vasi pri Brežicah, v Loškem potoku, na Sinjem vrhu, v Ljubnem, Semiču, Jurkloštru, Sv. Lenartu in Vitanju. Tem knjižnicam je poslala 837 novih vezanih knjig.

Knjižnice ZKD

Skupni stalež v ZKD ustanovljenih knjižnic je danes 52. Poleg tega je ZKD dobavila še obstoječim knjižnicam na novo 329 knjig in s tem knjižnice založila z novim črtvom. Za ustanovitev javnih ljudskih knjižnic tudi v najrevnejših krajih je darovala Tiskovna zadruga ob priliki njene 10-letnice Zvezi 10 kompletnih knjižnic. Vsaka darovanih knjižnic obstoji iz 60 poljudnih knjig njihove zaloge. Od teh 10 garnitur so se v zadnjem letu porabile tri garniture, katere so prejele tri mlade, jedva ustanovljene knjižnice.

Predavanja

Drugo torišče kulturnega delovanja ZKD so njena predavanja. Pri tem je šel Zvezi zelo na roko posebno državni gg. zdravnike kot predavatelje in potrebna sredstva (filme in skioptične slike). Sama ZKD pa je pridobila 42 predavateljev, ki so se z veliko požrtvovalnostjo postavili v službo narodnih učiteljev.

Do 1. maja t. l. je priredila ZKD 230 predavanj v 68 krajih ljubljanske oblasti. Ta predavanja je obiskalo 12.800 ljudi. Največjega obiska so bila deležna predavanja, združena s skioptičnimi slikami ali filmi.

Kinematografske predstave

Še mnogo lepšo sliko dobimo, če pogledamo statistiko naših letošnjih kinopredstav, katere je prirejala Zveza na deželi in v mestu. Uvideli silno razpoložljivost ljudstva za poučne filme in kinopredstave si je nabavila ZKD za podelska društva dva potujoča kinoaparata.

Zveza je nabavila 15 poučnih in zabavnih filmov manjše dolžine, druge so ji dobavile filmske izposojevalnice. Zelo sta šla Zvezi pri tem delu na roko češkoslovaški in francoski konzulat v Ljubljani ter trdka Amerikano-motor. Zveza je zalagala s temi kulturnimi filmi 37 društev ter pri njih v kratki dobi od 20. februarja do 31. maja priredila 119 kinopredstav, katerih obisk je znašal okoli 14.000 ljudi.

ZKD v Ljubljani

Še mnogo lepši je bil uspeh ZKD tozadeno v Ljubljani, kjer so se vršila od 11. oktobra 1926 v kinu Matici vsako soboto in nedeljo ter vsak praznik poučna predavanja in kinopredstave. Ljubljansko občinstvo je pokazalo za te produkcije ogromno zanimanje.

nje. Vse prireditve, ki so bile res zanimive, so imele naravnost rekordno poset. Do 31. maja t. l. se je igralo 30 sobot ter 37 nedelj in praznikov, skupno torej 67 dni. Predstav in prireditev je bilo skupno 97, katerih obisk je dosegel ogromno število 60.000 posetnikov. Na tem polju je torej izvršila ZKD v letošnji sezoni zelo potrebno in vižno delo v prid in zadovoljstvo najširšim plastem ljubljanskega prebivalstva ter bo to svoje delo z vsemi močmi prihodnje leto nadaljevala. Edina senčna stran in ovira nadaljnjega razvoja teh zaželenih in potrebnih prireditev tvori grozovit davčni sistem, ki prihodnje leto najbrže ne bo več dovoljeval izredno nizkin cen, katerih se je ZKD držala v zadnji sezoni.

ZKD in gledališče

Nadalje je posvečala ZKD svojo skrb razvoju gledališke umetnosti na podeželskih odrih. Oskrbovala jih je proti izredno nizki izposojevalnini s kostumi in igrami. Na razpolago so bili kostumi za narodne igre.

Arhiv gledaliških iger se je v tekoči sezoni povečal za 14 dramskih del in obsega danes 111 iger, pripravnih za podeželske odre. Vse te igre so prepisane v najmanj pet izvodih. Poleg tega ima ZKD 82 dram v tisku. Skupno število vseh iger, ki so danes last ZKD, je 748 komadov. Iz arhiva je črpalo do 31. maja 195 društev in odrov, katerim se je izposodilo skupaj 382 iger, torej 106 iger več, kot v pretekli sezoni.

ZKD je priredila tudi dva krajevna tečaja za šminkanje, katere je vodil šef lasuljarne Narodnega gledališča ljubljanskega g. Emil Navinšek. Tečaja sta se vršila na Bledu za društva na Gorenjskem in v Logatcu za društva tamkajšnje okolice. Uspeh je bil zelo dober.

ZKD je uvedla tudi kratke krajevne igralne tečaje, katere je strnila z gostovanji ljubljanske drame. Gostovanja so se vršila v Logatcu, v Kranju, Novem mestu in Brežicah pod vodstvom g. prof. Šesta, ki je šel z g. Rogozom in dvema igralkama na deželo.

Glasba, tamburaška društva

Na polju glasbe in petja je ZKD podpiralo zlasti ustanavljanje tamburaških društev in odsekov. Na novo se je ustanovilo letos 10 tamburaških društev, katerim je dobavila ZKD 105 instrumentov. ZKD ima danes 25 tamburaških društev in odsekov, ki razpolagajo z 214 instrumenti.

«Prosvetni glasnik»

ZKD izdaja svoje mesečno glasilo »Prosvetni glasnik« za ljubljansko in mariborsko oblast. Namen in cilj tega lista je seznaniti društva z delovanjem obeh central ter biti tako stalna vez med zvezama in člani. Letna naročnina lista znaša 40 Din.

Pevska društva in odseki

Pevskih društev in odsekov je včlanjenih v ZKD 46 z 907 pevci, med njimi je 632 pevec in 275 pevka. Nastopila so ta društva 80-krat, prireditve je obiskalo 9.875 ljudi. Tudi na tem polju kažejo društva večjo aktivnost. Društev z godbo je včlanjenih v ZKD 67, in sicer je 163 godcev na lok, 167 godcev na pihala in 478 tamburašev; skupaj je torej 806 godbenikov. Ta društva izkazujejo 175 prireditev z udeležbo 22.656 ljudi. Na tem polju kaže dežela razveseljiv napredek.

Po tajniškem poročilu se je razvila diskusija, v katero je posegel s stvarnimi pojasnili nar. posl. dr. Zerjav. Nato je profesor Jerar kot revizor predlagal, da se izreče staremu odboru absolutorij, tajniku Prešernu pa pohvala. Predlog je bil sprejet. Sledele so volitve novega odbora.

Izvoljeni so bili: za predsednika ravnatelj Anton Jug, za odbornike pa: J. Breznik, R. Binter, Fr. Majcen, Al. Adlešič, Rado Pavlič, R. Prešeren, Avgust Pertot, Fran Govekar, Emil Adamič, A. Patik in Jos. Paternost. — Revizorji so: prof. Jeran, dr. Lah in Ferdo Juvanc. Po volitvah je se enkrat povzel besedo ravnatelj Jug. Naglašal je, da se bo novi odbor držal trdno začetnih smernic ter da bo svoj program izvajal z vsemi razpoložljivimi silami in sredstvi. ZKD bo v novem poslovnem letu nabavila nov skioptikon ter bo tudi preuredila svoja predavanja. Včlanjena društva bodo delila gmotna bremena s centralo. S pomočjo Nar. gledališča bo organizirala ZKD še v kratkem enomesečni tečaj za režiserje in igralce. »Prosvetni glasnik«, glasilo ZKD, se po možnosti izpolni in razširi in priredi se tudi »Kulturni dan«, ki se doslej še ni mogel vršiti.

Josipa Jurčiča zbrani spisi

Druga izdaja. Urejuje dr. Ivan Prijatelj.

I. zvezek. Platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Urednikov uvod. Pesmi. Narodne pravljice in pripovedke. Spomini na deda. Prazna vera. Uboštvo in bogostvo. Je senske noč med slovenskimi polharji. Juri Kozjak. Domen. Urednikove opombe.

II. zvezek. Broš. Din 36.—, platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Uvod. Spomini starega Slovenca. Tihotapec. Juri Kobla. Dva prijatelja. Vrbhan Smukova ženitev. Grad Rojnine. Urednikove opombe.

III. zvezek. Broš. Din 36.—, platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Uvod. Kloštrski žolnir. Deseti brat. Urednikove opombe.

IV. zvezek. Broš. Din 72.—, platno Din 86.—, polfranc. Din 92.—.

Uvod. Golida. Hči mestnega sodnika. Nemški valpet. Dva brata. Božidar Tirtelj. Kozlovska sodba v Višnji gori. Črta iz življenja političnega agitatorja. Sin kmetiškega cesarja. Sosedov sin. Urednikove opombe.

Naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska opera:

Torek, 28.: »Gorenjski slavček«. Izvea Sreda, 29.: »Poljska kric. Izven.

Operne predstave v torek in sredo. V torek, dne 28. t. m. se poje v ljubljanski operi ob 20. uri Foersterjeva narodna opera »Gorenjski slavček« z go. Lovčeto, Ribičev ter gg. Kovacem, Šubljem, Zupanom in Mohoričem v glavnih vlogah. Pri tej predstavi se začasno poelavlja od ljubljanske gledališke publike operni pevec g. Drago Zupan, ki je brez dvoma eden najprijetnejših članov našega opernega ansambla, ki je vsakdar in v vsakem pogledu storil svojo polno dolžnost. Odhaja namreč v Zagreb. Praprimajmo pa, da gosp. Zupan ne odhaja stalno z našega gledališča, temveč bo tudi v l. 1927-28. večkrat nastopal v raznih vlogah, ki so primerne za njega v bodočem repertoarju. Predstava se vrši kot izven predstava. Začetek ob 20. uri zvečer. Cene običajne operne. Opero dirigira prof. g. K. Jeraj.

Nedbal: Poljska kric. Ta priljubljena in vsled svoje velike muzikalne vrednosti stalno na repertoarju se nahajajoča opereta se poje kot repriza v sredo, dne 29. t. m. ob 20. uri zvečer v isti zasedbi kakor pri premijeri pod vodstvom ravnatelja g. Poliča v ljubljanski operi.

Važni sklepi PEN kluba v Bruslju

Letošnji kongres PEN kluba se je vršil v Bruslju in je sklepal o velevažnih vprašanjih, ki zanimajo vse pisateljski, pa tudi čitateljski svet. Najvažnejši sklep, ki je bil storjen, je pač oni, ki govori o stališču pisateljev do morebitnih vojnih konfliktov. Francoski, angleški, nemški, norveški in švedski delegati so izdelali in zborovanju predložili resolucijo, ki poudarja v glavnem to-že:

Literari priznavajo narode, a odklanjajo meje. Izmenjava literarnih del mora biti svobodna. Ovirati je ne smejo nobeni prireditelji med narodi. Umetniška dela, last celokupnega človeštva, morajo stati nad narodnostimi in političnimi strastmi, člani PEN kluba morajo zastaviti vse svoj vpliv, da se to spoštovanje med narodi uvrsti in ohrani.

Predsednik belgijskega PEN kluba v Bruslju je označil te sklepe kot minimum, ker so Belgiji prvotno predlagali mnogo radikalnejšo stilizacijo sprejetih načel. Posredovalec za sprejetje kompromisne formule je bil francoski pisatelj Jules Romains, ki se mu je posrečilo doseči popolno enotnost v tem vprašanju.

Mnogo se je tudi razpravljalo o prevodih. Zastopnik Amerike, pisatelj Seidel-Caneby, je predlagal ustanovitev urada za prevode. Pisatelj Hans Jakob je ob tej priložnosti spregovoril o moralnih pravicah avtorja, ki da je naravnost dolžan kontrolirati prevode svojih del. Treba bo izdelati listo prevajalcev. V tej diskusiji se omenja tudi sivejski predlog francoskega pesnika in esejista Paula Valéryja, ki je že sprožil idejo prevodne akademije. Definitivna odločitev v tem vprašanju je prepustena prihodnjemu kongresu PEN kluba v Oslu, glavnem mestu Norveške.

Kongres PEN klubovcev se je zaključil s banketom, katerega je počastil s svojo navzočnostjo tudi belgijski ministrski predsednik Vandervelde. V svojem nagovoru je poudarjal, da se počuti med člani PEN kluba kakor med prijatelji. Umetnost mora biti zvišena, je dejal, obyladati mora kakor znanost in delo narodne in mednarodne strasti ter voditi človeštvo k višjim ciljem. Za Vanderveldeom je govoril 1. predsednik angleškega PEN kluba John Galsworthy. Izjavil je, da nacionalizem in internacionalizem ne smeta tekmoovati med sabo, ampak se samo dopolnjevati. Prof. Šaager je poudaril enotnost, ki vlada v PEN klubu. Jules Romains pa je zaključil vrsto govornikov z besedami, polnimi vere v silo duha.

„Mir iskustva“ v Parizu

»Mir iskustva« nikoli ni bil deviza posebne umetniške šole. Zednili se samo najbolj nadarjene, najbolj kulturne ruske slikarje. Okoli leta 1890 je rešil »Mir iskustva« rusko moderno jarna preživelca socialnega protesta. V onih časih je bil umetnik v očeh javnosti nazadnjak, če ni narisal poleg golobov na dežju kakega političnega progmana, ki opazuje plitve skozi zamreženo okno. Levitana, drugega Čelovaca, so mučili z zahtevami, naj »oživi« pokrajino s kakim miršavim kljusetom. Za te opazovalce je bila Levitanova slika samo znak kmečke revščine. Gledalci pač niso razumeli barvne simfonije umetnika.

Pod boljševiki je priredil »Mir iskustva« samo dve razstavi. Postali sta nekaj protest zoper sovjetski futurizem. Občinstvo je to občutilo. Sovjetski kritiki so napadli »stari-kavi estetizem«. Tako se je zgodilo, da so odšli drug za drugim vsi najboljši somišljelniki »Miru iskustva« v tujino. Priredili so zdaj v Parizu več ali manj slučajno, toda poučno in razveseljivo razstavo. Najstarejši so nastopili v isti obliki kakor pred vojno. Bilibin je ostal redek poznavalec ruske pravljice. On je skoro kaligrafično slikovit v egiptovskih prizorih. Korovinove gledališke skice, prizori iz nočnega Pariza kažejo še vedno stari impresionizem. Bolj zanimivo je zadnje delo pred kratkim v Petrogradu umrlega Kustodijeva, velik šaljapinov portret z ljudsko veselico v ozadju. Slikovite podrobnosti ruskega življenja, katere je tako ljubil Kustodijev, igrajo tukaj menda prvič polrejeno vlogo. Dobužinski je razstavil lepe žive slike Petrograda pred vojno in po revoluciji, ki učinkujejo kot pretresljive nasprotje. Ima tudi lepe pariške slike. Izmed ostalih je najbolj zanimiv in svojevrsen R. Grigorjev z izredno slikovitimi, povsem modernimi portreti. Najbolj ostro in prepričljivo učinkuje krasen portret Maksima Gorkega. Ostre in bodeče linije nudijo nena- vadno izrazito sliko pisateljev mnogostranske osebnosti. Večina članov »Miru iskustva« živi zdaj v Parizu. Poznajo ga od mladih let. A ohranili so svojo osebno noto, ne da bi utonil v mednarodni, enolični toli sli- karjev novega Babilona.

Delovanje soli sv. Roka za kopeli nog

Raztopimo li manjšo količino soli Sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, nasičeno z oksigenom, ki izredno ublažuje doleže na bolno nogo ter ustavlja boli, povzročene s pritiskom čevljev. Leči tudi najtrdozvrstnejše ozeblino ter trganje, povzročeno s ozeblino ter vsako rano na nogi. Po daljšem mehkanju postanejo kurje oči in trda koža tako mehki, da se morejo odstraniti brez noža in britve. Docela je sigurno, da sol sv. Roka tudi najzaprtejša noga postavlja popolnoma v red. Tesni čevlji, postanejo tako udobni, kakor da ste jih več let nosili. Morete hoditi kolikor Vas je volja, morete cele ure stati na enem mestu, ne da občutite tudi najmanjšo bol ali utrujenost. — Veliki zavitek soli sv. Roka za kopeli nog stane 16.— Din. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji.

Glavno zastopstvo za SHS:
Nada drogerija Kolar i Gabrić,
Subotica, Strossmayerjeva ul. 2. Tel. 637.
ali na
drogerijo „SANITAS“, Ljubljana, depot za Slovenijo.

Dobro je, ako se od časa do časa na to spomnimo, da je pravilna nega zob skoraj najvažnejša med vsemi higijenski pravili, po katerih se mora moderni človek ravnati, da si ohrani svoje telo zdravo. Malokdo sluti, da slabi zobje ne uplivajo samo izdatno na naše razpoloženje, temveč (nova raziskovanja so dokazala to na presenetljiv način) so mnogokrat izhodišče najrazličnejših bolezni, katerih vzroki so nam ostali čisto zagonetni. Pravilno čiščenje zob more biti samo tako, da vsak dan uničujemo povzročilce gnilobe, ki razjedajo zobe in ki se vsak dan na novo tvorijo v ustih. To moremo doseči edino na ta način, da dnevno uporabljamo resnično antiseptično sredstvo za čiščenje ust in zob. In to je Odol. Odol učinkuje prav posebno. Med tem ko učinkujejo druga sredstva za čiščenje ust in zob samo v hipu čiščenja, učinkuje Odol še ure in ure potem, ko smo si že osnažili zobe in izprali usta. Ta izredna dolgotrajna učinkovitost temelji na tem, ker se Odol pri izpiranju ust dobesedno vleže v zobe in sluznico, iste nato na poseben način prepoje in to tvori nekako antiseptično zalogo, ki potem učinkuje še ure in ure dolgo na gnilobne procese, ki razjedajo zobe. Odol je antiseptičen! Odol je brez dvoma antiseptičen! Odol je popolnoma antiseptičen!

S krepkim ispiranjem da Odol ustam sveže dišeči dih

Gospodarstvo

Naš izvoz v maju

Izvoz turšice znatno nazadoval.

Po najnovejši statistiki generalne direkcije carin je tudi naš izvoz v maju znatno nazadoval. Dočim je lani naš izvoz zaradi nižjih cen agrarnih proizvodov nazadoval le po vrednosti, po količini pa celo napredoval, opazoma letos (posebno v aprilu in maju) primanjkljaj tako v količini kakor tudi v vrednosti.

V maju t. l. smo izvozili 379.986 ton v vrednosti 519.308.158 Din napram 564.783 tonam v vrednosti 745.674.214 Din v maju preteklega leta. Naš izvoz v maju je torej v primeru z izvozom v istem mesecu l. 1926. nazadoval po teži za 32,7 odstotka, po vrednosti pa za 30,2 odstotka. Največ smo v maju izvozili gradbenega lesa (89,1 milijona Din), jaje (53,9), turšice (48,3), sirovega bakra (35,5), pšenice (30,3), živih svinj (22,4), žive govede (18,8), lesnih izdelkov (12,4), ostalih vrst žita (12,3) in živih konj (10,6).

Za posamezne mesece tekočega leta nam kaže statistika izvoza nastopno sliko (v oklepaju odstotne razlike napram odgovarjajočim mesecem preteklega leta):

	v 1000 tonah	v milij. Din
januar	314,5 (— 12 %)	483,8 (— 15 %)
februar	321,6 (— 7 %)	453,4 (— 12 %)
marec	425,9 (+ 4 %)	608,4 (— 11 %)
april	352,4 (— 34 %)	467,9 (— 42 %)
maj	380,0 (— 33 %)	519,3 (— 30 %)

Primanjkljaj našega izvoza v aprilu in maju, ki znaša preko pol milijarde Din (571 milijonov Din), je v prvi vrsti pripisati nazadujočemu izvozu turšice. V aprilu in maju preteklega leta smo izvozili turšice za 607 milijonov Din, v istih mesecih tekočega leta pa samo za 89 milijonov Din. Razlika v izvozu turšice znaša torej nič manj kakor 518 milijonov Din ali 86 odstotkov celotnega primanjkljaja. Iz gornjega je razvidno, da se uvoz ostalih predmetov giblje približno na lanske višini. Poleg tega je pripomniti, da je bil baš v aprilu in maju preteklega leta naš izvoz izredno velik.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (27. t. m.). Pšenica: baška, 76 kg, 2 %, 287,5—290. Turšica: baška Indija, 2 vagona 172,50. Moka: baška 0, 1 vagon 440; banatska 0, 1 vagon 435; baška 2, 3 vagoni 417,50; baška 4, 5, 2 vagona 397,50; baška 6, 1 vagon 372,50. Tendence neizpremenjena.

Zivinski sejem v Mariboru (27. t. m.). Drog 10 konj, 8 bikov, 115 volov, 259 krav in 10 telet; skupno 402 komada. Povprečne cene za kg žive teže so bile: debeli vol 8 do 8,25, poldebili 6,50 — 7,50, plemenski 6, bikli za klanje 7 — 7,50, klavne krave debele 7 — 7,25, plemenske 5,50 — 6,50, krave za klobasarije 3 — 4, molzne in breje 5,50 do 7, mlada živina 6 — 8,25 Din. Prodano je bilo skupno 249 komadov, od tega za izvoz v Avstrijo 25. Mesne cene so naslednje: govedina 10 — 19, teletina 12,50 — 20, svinjsko meso 17 — 30.

Akcija francoskih in švicarskih obliacijarjev za valorizacijo predvojnih srbskih posojil. Kakor smo nedavno poročali, so francoski in švicarski obliacijarji odločno nastopili za valorizacijo predvojnih srbskih posojil. Francoska organizacija posestnikov predvojnih obliacij je pred kratkim izdala brošuro pod naslovom «La question des emprunts serbes» (Vprašanje srbskih posojil), v kateri ostro protistira proti plačilu anuitet srbskih predvojnih posojil v papirnatih frankih in zahteva plačilo v zlatu. Imenovana francoska organizacija se opira na besedilo obliacij, po katerem imajo obliacijarji pravico zahtevati plačilo v zlatu, kakor tudi na mišljenje pariškega profesorja mednarodnega prava A. de Lapradella, po katerem je zahteva glede plačila v zlatu popolnoma utemeljena. Finančno stanje Jugoslavije po naziranjih francoske organizacije ni tako nepopolno, da bi izključevalo možnost plačila anuitet v zlatu, kar potrjuje prospekt, ki je bil izdan ob priliki subskripcije druge transa Blavrova posojila. Po tem prospektu znaša naš skupni državni dolg (vključno na našo državo pripadajoči delež dolgov bivše avstro-ogrske monarhije) 562 milijonov dolarjev ali 43 dolarjev na prebivalca, dočim znašajo zozastveni dohodki našega monopola za prvih pet mesecev v letu 1925. okoli 51,5 milijona dolarjev. Francoska organizacija obliacijarjev zahteva uvedbo razsodišnega postopanja. — Tudi belgijski komite švicarske

zveze bankirjev, ki zastopa velik del posestnikov predvojnih srbskih obliacij, zahteva plačilo anuitet v zlatu, vendar zastopa stališče, da je treba glede na jasni pravni položaj navezati direktna pogajanja z našo državo. Naprosil je švicarski zvezni svet, da pozove diplomatskim potom našo vlado k pogajanjem.

Nameravana ustanovitev Zveze jugoslovenskih tekstilnih tvornic. Jugoslovenske tekstilne tvornice nameravajo v kratkem ustanoviti svojo posebno organizacijo, ki naj bi ščitila interese te industrijske panoge, katere se v zadnjem času v naši državi zelo razvija. Zveza bo v prvi vrsti skušala doseči primerno zvišanje carin na proizvode tekstilne industrije, ker je naša domača produkcija zvezača z velikimi režijskimi stroški. Mnenja smo, da zvišanje carin na tekstilne proizvode ne bi bilo v interesu našega gospodarstva, ker današnje carine že itak močno obremenjujejo konsumenta, na drugi strani pa je današnja carinska zaščita za nadaljnji razvoj te industrijske panoge zadostna.

Plačevanje davkov z 20odstotnimi boni. Po vesteh iz Beograda je finančni minister izdal navodila za plačevanje davkov z 20odstotnimi boni. Te bone bodo v srho davčnih plačil sprejemale vse državne blagajne, toda le od oseb, na katerih imajo glasi boni, dno so od njihovih naslednikov. Sprejemali se bodo le boni v iznosu preko 1000 dinarjev. Davkoplačevalci, ki se poslužujejo te ugodnosti, izgubijo pravico na plačevanje davčnih zaostankov v obrokli.

Poziv hmeljarjem. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je dalo velikim županom nalog, da pozovejo hmeljarje k uporabi obrambnih sredstev proti peronospori in da izdajo potrebna navodila za škropljenje. Po naziranjih kmetijskega ministrstva obstoji nevarnost, da nam peronospora uniči velik del pridelka.

Oficijelni katalog letošnjega velesejma bo izredno lep in pester. Vsebinsko zelo zanimiva in poučna. Katalog bo najboljši priročnik trgovcem in drugim pri dobavljanju raznega blaga tudi po zaključku velesejma. Istočasno pa je katalog izboren vodič po Sloveniji.

Valorizacija in povišanje delniške glavnice družbe «Union» (paromlin) v Osijeku. V zvezi z valorizacijo bilancne vrednosti investicij bo osiškata paromlinska d. d. «Union» potom izdala gratia delnic povišala delniško glavnico od 7,5 na 12 milijonov dinarjev.

Konkurz beogradske tvornice papirja Milan Vapa d. d. Beogradske sodišče je odprilo konkurz o imovini znane beogradske tvornice papirja Milan Vapa d. d. Aktiva znašajo okrog 30 milijonov Din, pasiva pa le okrog 15 milijonov Din.

Gospodarska literatura. Prejeli smo knjigo «La Yougoslavie economique», ki jo je izdal nacionalni odbor SHS Mednarodne trgovske zbornice v francoskem jeziku. Knjiga ima svrha naše propagande na kongresu Mednarodne trgovske zbornice v Stockholmu. — «Trgovski Tovariš». Izšla je 6. številka, ki vsebuje: J. J. Kavčič: Ročno delo in absolutni naših trgovskih šol; Peter Silic: Pazite, koga namenjate trgovstvu!; Fr. Zelenik: Reklama in trgovina; Ivan Mohorič: Položaj trgovstva v Sloveniji l. 1926; Jan. Zbiral: Iz zgodovine ljubljanskega trgovstva; Josip Golob: Namška trgovina največje dobe; Fran. Zelenik: Poročila o žitni trgovini; Mihael Kobal: Avtomobili itd. «Trgovski Tovariš» stane letno 36 Din.

Naraščanje italijanskega izvoza avtomobilov. V l. 1926 je Italija izvozila 34.000 avtomobilov napram 29.000 v l. 1925, 19.000 v l. 1924, 12.800 v l. 1923, in 11.400 v letu 1922. Izvoz avtomobilov se je torej v zadnjih petih letih potrojil. Največji del izvoza (v l. 1926. 83 %) odpade na znamko Fiat. V tekočem letu pa je izvoz avtomobilov zaradi visokega stanja lire zopet nazadoval.

Kongres Mednarodne trgovske zbornice. Včeraj se je vršila v Stockholmu slovesna otvoritev kongresa Mednarodne trgovske zbornice, katerega se udeležuje 580 delegatov, to je zastopnikov posameznih nacionalnih odborov. Nemčija, ki je bila še lani sprejeta v Mednarodno trgovsko zbornico, je poslala na kongres 164 delegatov, Zedinjene države 161, Anglija pa 79 delegatov. Čeprav se bodo na plenarnih sejah kongresa obravnavali po večini isti problemi kakor na svetovni gospodarski konferenci, vendar je v interesu smotnega sodelovanja, da se ti važni problemi čim temeljiteje razčistijo.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 400 m poljskih tračnic; do 5. julija glede dobave Knorrovih zavor, zrač-

nih črpalk, 2000 kg železne pločvine in 1 jeklene gibljive spiralne cevi. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 7. julija ponudbe glede dobave 120 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 4. julija pri ekonomskem odeljenju generalne direkcije državnih železnic v Beogradu glede dobave 7.600.000 kg drv za podkurjenje železniških lokomotiv ter glede dobave raznega lesa (deske, plohi, grede, furnirji in ročajji) (pogoji za to licitacijo so na vpogled pri ekonomskem odeljenju direkcije državnih železnic v Ljubljani); 14. julija pri 16. artiljerijskem polku v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave raznih živil (testenine, zdrob, fižol, olje, kave konzerve, mast, krompir, sladkor itd.). — Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornico za trgovino, obrt in industrije v Ljubljani.

Borze

27. junija.

LJUBLJANA. Vrednote: investicijsko 84,5—0, Voja škoda 342—343,50, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantila 0—98, Prašedion 850—0, Kreditni zavod 160—170, Vevče 138—0, Stavbna 55—65, Sešir 104—0—0, Blago: Tendence za les neizpremenjena, za delne proizvode mlačna. Zaključeni 4 vagoni lesa.

ZAGREB. Voja škoda je nekoliko popustila. Na aranzma se je trgovala 341,50, kasa po 342,50, za julij po 344,50, za avgust pa po 347,50. Hipotekarna banka je popustila na 59, Slaveks pa na 100. — Deviza na Italijo, ki je v soboto dosegla rekordni tečaj (30,15 v Curihu), je opoldne popustila na 29,83 denar. V Zagrebu se je trgovala po 328 — 329, ob zaključku borze pa po 327 do 327,25. Notirale se devize: Dunaj 799,6 do 802,6, Berlin 1348,5 — 1351,5, Italija 326,88 — 328,88, London 276 — 276,60, Pariz 222,375—224,375, Newyork 56,70—56,90, Praga 168,20 — 179, Curih 1093,5 — 1096,5; efekti: bančni: Eskomptna 93 — 94, Hrvatska 27,50 — 32,50, Poljo 15 — 16, Kreditna Zagreb 93 — 95, Hipo 59 — 60, Jugo 90 do 92, Ljubljanska kreditna 150 — 155, Obrtna 40 — 43, Prašedion 850 — 855; industrijski: Našice Union 1600, Gutmann 280 do 290, Slaveks 100 — 110, Slavonija 17,50 do 18, Danica 145 — 175, Drava 575 — 580, Minska 16 — 17, Vagon 0 — 45, Union Osej 300 — 0, Vevče 140 — 142,50, Dubrovačka 410 — 420, Trbovlje 450 — 470; državni: investicijsko 84,5 — 85, azarne 0 — 50,50.

Javna zahvala.

Dne 2. junija mi je požar uničil hišo in gospodarska poslopja. Zavarovalna družba „Jugoslavija“ pri kateri sem bila zavarovana, mi je izplačala odškodnino v mojo posebno zadovoljnost.

Zahvaljujem se družbi javnim potom in jo vsakomur toplo priporočam.

Josipina Krautsdorfer,

72-0-a, posestnica, Loče pri Konjicah.

Po nižani cen
voklesa, motorji, vakovrstni, utrak-
viki, nametni deli in pneumatika. Poseb-
ni oddelki za popolno popravilo emaliranje
posiljanje avtomobilskih vozilovk sivalnih strojev itd. Prodaj-
na obroke — Ceniki tranko
„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilovk
Ljubljana, Karlovačka cesta št. 4

Žovarniško poslopje
na periferiji Ljubljane, pripravno za
tekstilno, železno, elektrotehnično in
drugo industrijo
prodamo takoj
eventuelno oddamo v najem.
Ponudbe na oglasni oddelci »Jutra«
pod »TOVARNA 250«.

Voja škoda aranzma 341,75 — 342,50, za
julij 344 — 345, za avgust 347 — 347,5.
DUNAJ. Devize: Beograd 12,4025 do
12,5025, Berlin 188 — 188,50, Budimpešta
128,555 — 123,855, Bukarešta 4,327—4,257,
London 34,4325 — 34,5325, Milan 40,82
do 40,92, Newyork 708,85 — 711,85, Pariz
27,75 — 27,875, Praga 20,99 — 21,07, Sofija
5,10625 — 5,14625, Varšava 79,21 — 79,49,
Curih 136,45 — 136,95; valute: dinarji
12,44 — 12,50, dolarji 705,75 — 709,75.
BEOGRAD. Devize: Pariz 222,45 do
224,5, London 276 — 276,80, Newyork 56,68
do 56,88, Italija 324,34 — 329,34, Praga
168,20 — 169, Dunaj 799,75 — 802,75, Bu-
dimpešta 992 — 995, Berlin 1347,5 — 1350,5,
Bruselj 791,5 — 794,5, Bukarešta 34,58 do
35,08, Atene 76,75 — 77,25, Sofija 40,75 do
41,25.
CURIH. Beograd 9,135, Berlin 123,13,
Newyork 519 in devet šestnajstink, London
25,2325, Pariz 20,35, Milan 29,85, Praga
15,40, Budimpešta 90,60, Bukarešta 3,105,
Sofija 3,755, Varšava 58, Dunaj 73,115.
TRST. Devize: Beograd 30,40 — 30,90,
Dunaj 240 — 250, Praga 51,41 — 51,75, Pa-
riz 68 — 68,50, London 84,35 — 84,75, Curih
333 — 337, Newyork 17,30 — 17,40, Budim-
pešta 299,50 — 308,50, Bukarešta 10,20 do
10,70; valute: dinarji 30 — 31, dolarji
17 — 17,40.
Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pra-
gi 59,11, v Berlinu 7,41.

Uranija zelenilo

preizkušeno sredstvo proti kislemu čr-
vičku na trti se dobiva v drogeriji
„Sanitas“, Celje. (Za dobavo je pa
treba vedno oblastno dobevalno za-
strupe!) 6996-a

Javna zahvala!

Podpisani rodbini si štejeta v dolžnost
se tem potom javno zahvaliti vsem, ki so
požrtvovalno sodelovali pri gasenju po-
žara.

Posebno zahvalo izrekamo gasilnemu
društvu v Zg. Šiški, katero nam je prišlo
prvo na pomoč — Zahvaljujemo se na-
dalje Ljubljanskemu gasilnemu društvu,
katero je prihitelo na pomoč z motorno
brizgalno in s tem omejilo, naglo se raz-
širjajoči požar in gasilnemu društvu v Sp.
Šiški.

Končno iskrena zahvala vsem sosedom,
prijateljem in znancem, ki so prihiteli na
pomoč pri katastrofi.

Prisrčna zahvala vsem!
Rodbini: PERUZZI in REMIC.

Gospodinjo

starejšo, zmožno in pošteno, išče vdovec s
trema odraslimi sinovi za vodenje skrom-
nega gospodinjstva. Ponudbe pod »Doži-
ljenska služba« na Aloma, anončni in re-
klamni zavod Beograd, Kolarčeva 7. 7312-a

Štofe

gradi za žimnice, belo in rujava kon-
tenino kupite najugodnejše pri

Ivan Krošeli

7250

Kette-Murnova (Martinovala) c. št. 15.

Restaurant k „PERIVOJU“

Aleksandrovo na otoku Krku

Lastnik plača općnsko takso in daje
gostom dobro dnevno oskrbo in
posteljo za 55 Din.

Informacije daje lastnik D. Manzoni.

NE REKLAMA

temveč kvaliteta je prinesla svetovni slo-
ves vkuhvalnim čašam znamke

„WECK“

Zato zahtevajte pri vašem trgovcu Wecka
Zrnatno znižanje cen! Tovarniška zaloga:
Krekov trg 10/1 pri tv. FRUCTUS, Ljub-
ljana 158-a

Najsigurnejše v porabi, torej najboljšje.
REFORM
steklenice
za konzerviranje sadja in po-
vrtnin v vseh velikostih ter
vse druge pritlikline in Zu-
pančevke knjige: Konzervira-
nje sadja in povrtnin ima v
zalogi trdka
LOVRO PETOVAR, Ivanjkovci.
Ceniki se pošljejo na zahtevo.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo vseh pisalnih, računskih, kopirnih in razmo-
ževalnih strojev in blagajn po konkurenčni ceni.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I. Telefon 980.

Javna dražba.

V konkurzno maso Antona Steinerja spadajoče nepremič-
nine se bodo prodale na javni dražbi dne
30. junija 1927 ob 10. uri dopoldne na št. 15
okrajnega sodišča v Ljubljani,

in sicer:

a) Polovica vl. št. 95 k. o. Trnovsko predmestje, obsto-
ječa iz hiše na Opekarski cesti št. 31, s hlevom in kletjo ter
travnikom, ki meri 941 m², cenjena na 50.124 Din 83 p; naj-
manjši ponudek 26 249 Din.

b) Hiša v Jeranovi ulici št. 11 z gospodarskim poslopjem
in travnikom na Rakovi jelši, ki meri 4281 m², cenjeno
na 75 387 Din 40 p; najmanjši ponudek 37 980 Din.

c) Stavbna parcela 98/6 v izmeri 1727 m² s pisarno poslop-
jem, cenjena na 29.074 Din, najmanjši ponudek 17 491 Din.

d) Stavbna parcela 98/1 v izmeri 4086 m² z zidano šupo,
cenjena na 40.695 Din, najmanjši ponudek 25 130 Din.

e) Dva travnika v Mestnem logu v izmeri 21.306 m², ce-
njena na 9.450 Din 20 p, najmanjši ponudek 6 301 Din.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v
Ljubljani, ali pa pri konkurznem upravitelju dr. Josipu
Klepču, odvetniku v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

Originalne barve.

matrice (kože), voščeni papir za Gestetner ciklostil
specijalni papir za razmnoževanje, se dobi najceneje pri

LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova 6/I
Telefon št. 2980.

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

I.

Ženi, ki je bila gosto zastrta z biserno sivim pajčolanom, se je zdelo vse novo, marsikaj tudi neobičajno dramatično in celo grozno. Že osemnajst ur je bila v privalu »horde« edino človeško bitje, ki je s široko odprtimi očmi prepadeno, a bistro opazovalo svojo okolico. Slišala je glas za seboj, ki je govoril o vsem tem kot o »hordi« — teman, hrupav, oduren glas, in je uganila brez oziranja, da prihaja iz bradatega obraza. Strinjala se je z njim. To je bila resnično horda — tista horda, da jih je med hordo na tisoče, ki bi ga s surovostjo še prekosili. Nato je zašepetal nekaj takega, da je mahoma stisnila komolce k sebi in vroče zardela od sramu. Privzdignila je pajčolan ter počasi vstala, delaje se, kakor da si popravlja obleko. Pri tem je zdajci naravnost pogledala bradača in njegovega tovariša, ki sta ji sedela za hrbtom. Oba sta presenečeno zazijala vanjo. Poslej ni slišala o »izgubljenih angelih« ničesar več, ampak samo fantastično zagonetne čenče o »strelcih« in »coyotih«, ki poganjajo cela pogorja v zrak, in tisoč stvari o pokrajini, kjer se končava proga. Zvedela je, da je treba vsak teden pet sto glav govedi za prehrano horde, ki je bila raztresena ob Grand Trunk Pacificu med Hogan's Campom in morjem, in da živi v Tête Jaune do dva tisoč duš v kraju, čigar stoletni mir je motila še pred nekaj meseci samo prisotnost Indijancev. A tedaj je vlak obstal na progi sredi zavinkov, in kosmati mož ter njegov spremljevalec sta izstopila. Ko sta šla mimo nje, sta jo kradoma ošinila z očmi. Bila je spet tesno zavita v svoj pajčolan. En sam svetel kodrc je uhajal izpod njega. To je bilo vse, kar sta videla.

Zastrta žena se je globoko oddahnila, ko sta odšla. Opazila je, da je večina ljudi izstopila. V tem koncu voza sta ostali samo še ona in devotka z upalimi lici. Čeprav je bilo obema pusto, se vendar nista upali začeti pogovora. Ena izmed njiju dveh je spet odgrnila pajčolan in se je ozrla po hodniku. Velike, mračne in trudne oči »angela« so se za trenutek uprle vanjo. Kakor bradač in njegov tovariš, je tudi ona menila, da jo razume; zadrega in vznemirjenost sta ji živjeje pordečili obraz. Oči, ki so ji zrlle naprot, so bile sinje, odkrite, nežne in krasne. Odgrnjeni pajčolan ji je pokazal lice, ki ni imelo s hordo ničesa skupnega. Usta so se ji smehljala, prelepe oči so jo pomirjevale s pogledom polnim umevanja — a že jih je spet zagrnjal pajčolan. Vznemirjenost na dekletovem obrazu je pogasnila; tudi na njenih ustnicah je zaigral nasmeh.

»Ali se peljete v Tête Jaune?« je vprašala.
»Da. Samo nekaj minut mi je še ostati z vami. Pa sem vas hotela vprašati toliko stvari!«
Devotka z upalim obrazom ji je napravila prostor zraven sebe.
»Mar ste tukaj?«
»Čisto tuja sem tu.«
Odgovor in glas, s katerim je bil dan, sta bila taka, da je dekletu naglo obletelo sopotnico z očmi.
»Tête Jaune je kraj posebne vrste,« je dejala. »Strašen kraj za žensko.«
»In se vendar peljete tja?«
»Prijatelje imam tam. Vi ne?«
»Nikogar nimam.«
Devotka jo je usuplo pogledala. Glas in oko sta ji postala drzna.
»Brez svojecev se peljete — semkaj?« je vzkliknila. »Niti moža nimate — še brata ne?«
»Kako se imenuje ta kraj?« je vprašala sopotnica in vzdignila pajčolan, da bi ji svobodno pogledala v obraz. »Ali bi mi hoteli povedati?«
»To je Miette,« je odgovorila devotka in rdečica ji je iznova udarila v lice. »Eden največjih taborov železniških delavcev tu doli v ravnini. Skozi okno ga lahko vidite. Reka, ki teče tamle, je Athabaska.«
»Ali vlak tukaj dolgo stoji?«
Dekle je brezupno skomignilo s šibkimi rameni.
»Dovolj dolgo, da bom šele pozno v noč na cilju,« je potožila.
»Pred dvema urama se ne ganemo odtoč.«
»Tako bi mi ustregli, če bi mi mogli povedati, kje se lahko okopljem in dobim kaj jesti. Lačna nisem zelo, a strašno zaprašena. Tudi preoblekla bi se rada. Ali je tu kak hotel?«
Tovarišici se je zdelo to vprašanje sila zabavno. Zahihitala se je, preden je odgovorila.
»Vi ste pa res tuji tu,« je jela razlagati. »Mi tukaj nimamo hotela. Imamo prenočišča s posteljami, obedovalnice v šotorih in barake, kjer se človek lahko prespi. Vprašajte za Billovo kočjo tu doli v ravnini. Dokaj dobra je. Dado vam sobo, dovolj vode in zrcalo — vse to za dolar. Šla bi z vami, pa čakam zdajle prijatelja, in če se kam ganem, ga lahko izgubim. Vsak vam pove, kjer stanuje Bill. Šotor je rdeče in belo prostag in — zelo na dobrem glasu.«
Mlada neznanica se je zahvalila in je prišla za svojo prtljago. Ko je ostavljala voz, ji je deklica sledila s hudobnim bleskom v očeh, ki so žarele čudno kakor dve pogrebni sveči. Nič ni skrivala lokalnega bleska svojih volunskih zrenic in še zdaj je bila polna notranjega gneva na tukjo s krasnimi sinjimi očmi, ker se je drznila opazovati jo in ji tipati obisti. Gledala je za odhajajočo — njena velika, sloka in skladna postava jo je navdajala z zavistjo in s topim občutkom mržnje. Pri tem ni čula korakov za seboj. Šele ko ji je nekdo zaupno položil roko na ramo in ji je raskav gas nekaj šepnil na uho, je z zamolklim jekom pritvorjenega strahu skočila na noge. Mož je mignil z glavo v drugo stran voza, ki je bil zdaj prazen.
»Kdo je ta vaša nova prijateljica?« je vprašal.
»To ni moja prijateljica,« se je odrezalo dekletu. »Ena tistih je, ki prihajajo, da bi odrešile svet. Nedorajna je tako, da se čudi, zakaj ni Tête Jaune pripravno bivališče za dame brez spremstva. Skle-

nila sem, da jo malce potegnem, in sem jo zato poslala k Billu. Bože ti moj, še to sem ji natvezila, da je tam jako spodoben kraj!«
V burni veeslosti se je zazibala na sedežu. Njen družabnik je porabil to priliko in je pogledal skozi okno.
Vitka, sinjooka tujka je za trenutek obstala na poslednji stopnici voza, da bi si pričvrstila pajčolan, in je pri tem pokazala ves obraz. Nato je lahkotno stopila na tla, z licem obrnjena proti solncu in gorovju. Z odprtimi usti je globoko vzdihnila zrak ter presenečeno, obenem pa brezskrbno pogledala okoli sebe. Bilo je prvič, da je stopila z vlaka, odkar je vozil med gorami; zdaj je razumela, zakaj je v vozu nekdo primerjal Miettsko ravnino s solnčno »lužo«. Kamorkoli je pogledala, so kipele gore s prekrasno zelenimi boki, segajočimi prav do golih vrhov od sivega skrilja in rdečkastih skal ali celo do isrečih se snežnih temen. V to »lužo« — to kotlino v okrilju gor — je pritiskalo solnce kakor strašna poplava. Kri ji je zaigrala kakor ob godbi. Sopla je hitreje, rahla rdečica ji je pobarvala lice; odsev neba je dal njenim očem skoro temnovijoličasto barvo. Lahna sapica je kuštrala sproščene pramene rjavih las okoli njenega obraza. Takšno jo je videl bradač, ki je nepremično zrl nanjo skozi okno voza — in uro po tem se je dekletu z upalim obrazom čudilo nerazumljivi izpremembi njegovega vedenja.
Vlak je obstal na robu širokega odraskega, ki se je raztezal ob dolini. Dolg vlak je bil, vlak, ki je imel svoj delež v razvoju zgodovine — mešanica tovorov, potnikov in »drhali«. Vozil je s povprečno brzino osem milj na uro, vzpenjaje se proti Yellowheadskemu prelazu, tja, kjer je bil konec proge. »Drhal«, grmeča poplava prečudno izpremešanih ljudi, se je usula iz zatohlih, smradnih vagonov. Zastopanih je bilo do tucat raznih narodnosti, in ko se je mlada ženska ozrla po njih, ni to povzročilo v njej nikakega preobrata čustev ali celo prezira, ampak je le ojačilo burni utrip njenega srca ter ji izvabilo nasmeh, ki je skrival v sebi nekakšno ponosno zavzetost. Tak to je bila horda, surova, nestvorna horda, polna prvobitne sile in strasti, ki je prevračala gore v svoji borbi, da bi spojila Grand Trunk Pacific s pristani Tihega morja. V tej hordi, razdeljeni na manjša krda, ki so strujila proti njej in počasi odhajala mimo nje, je videla nekaj enako vsemogočnega, kakor so bile gore same. Ljudje horde niso poznali poraza. Slutila je to, čeprav jih dotlej še nikoli ni videla. Zanj je imela zdaj horda srce in dušo. To so bili graditelji države: človeška zver, ki je omogočala civilizaciji oprezo in varno prodiranje v nove kraje in nove svetove. S čudno ganjenostjo se je spomnila pol tucata majhnih, osamljenih lesenih križev, ki jih je videla ob progi skozi okno voza.
Zdaj je iskala ceste v dolino. V ta namen je morala preko železniškega tira, ki se ni bil posut z gramozom. Mimo nje je pridrdral voz, na čigar steni so sverili veliki rdeči napis »Dinamit!« Zdelo se ji je, da jo ta edina beseda prešinja z duhom čudovite energije, ki jo je izžarevalo vse okoli nje. Iz gorskih dalj je prihajal semkaj globoki, mrki odmev vzbuhov »malega črnega velikan«, ki je na rožljajočih vozovih drdral mimo nje. Ponavljal se je venomer, kakor grmeči glas gor, krik njihovega protesta in njihove trme. Vsak trenutek je čutila čudne tresljaje tal in drhteči dotik nečesa daljnega, božajočega sluh kakor rahel veter. Prišla je k drugi progi; spet jo je obdalo škripanje voz. Onkraj te proge je dospela na izhono cesto. ki je vodila nizdoli, in je krenila po njej v ravnino.

Patent spalni divani,

mali divani, v več oblikah, otomane, garniture, madrace, žimo, afrik - blago za madrace

kupite najceneje in solidno pri:

RUD. SEVER, Ljubljana,
Marijin trg št. 2,
nasproti frančiškanske cerkve.

Stev. 5106-2

RAZGLAS.

Mestna občina Celje proda v Pečovniku, gozdni oddelek 12, okrog 2000 m³ dozorelega bukovega lesa, določene v posekanje po gozdno-gospodarskem načrtu, in sicer stoječega (na panju). Od te lesne množine je približno 1/3 porabna za tehnične svrhe (hlode, železniške prage), ostali 2/3 pa za drva.

Pismene ponudbe, kolekovane s Din 100 — v katerih naj se navede cena za m³ okroglega lesa in za seženj drv, je vposlati zaprte predstojništvu mestnega magistrata v Celju, najkasneje do 15. julija 1927 do 5. ure zvečer.

Reflektanti naj se radi podrobnejših informacij in radi ogleda za prodajo razpisane lesa obračajo na mestnega gozdarja (magistrat soba št. 9).

Mestni magistrat celjski,
dne 23. junija 1927.

Vladni komisar: Dr. A. Farčnik s. r.

Zahvala.

Vsem, ki so lajšali moji ljubi nepozabni ženi

Dragici

med bolezi jo bol in jo v težkih, mukepolnih urah krepili in tolažili: Bog plačaj.

Zahvaljujem se tudi za lepo cvetje ter za tako obilo izkazano ji čast na zadnji poti: p. t. pev. skima društva »Ljubljana« in »Grafika«, za stopnikom raznih oblasti, društev, zavodov in korporacij, kakor tudi ostalim p. t. udeležencem in sočustvujočim. Ponovno Pristrčna hvala.

K. Čeč.

Manometre
Vakuummestre
Thermometre
Pyrometre
Reducir-ventile

in druge aparate za kontrolno merenje izdeluje:

Mehanika K. D.
Zagreb, Vlaška ulica št. 92
Edina tvornica te stroke v SHS.
Prevzema reparature vseh sistemov.

Aleksandrovo -- otok Krk
Restavracija - kavarna Orlič

sloveča že mnogo let radi izborne kuhinje in dobrega domačega vina, priporočajo se gospodom ki bodo prišli na letovišče odnosno kopališče.

Dnevna oskrba 40 Din. — Pri restavraciji velik vrt.
Priporočajo se M. ORLIC

Moč osebnega vpliva

sugestij, hipnoze, osebnega magnetizma itd. Najpopolnejše učno delo. Takošen uspeh za jamčen! Zahtevajte prospekt! — 1 pismo Din 8 — v znakah. V tisku je nova zanimiva knjiga Couetizem.

«VEDA IN ZNANOST», Celje,
Razlagova ulica 8.

Nashe zlate nepozabne, nadvse ljubljene

EVICE

ni več. Nedoumljiva usoda nam je utrgala to nežno cvetko danes ob 17.45. Odšla je za svojim papačkom in sestrice tja, odkoder ni več vrnila, ter nas je ostavila v globoki tugi. Pogreb naše miljenke se vrši v sredo, dne 29. t. m. ob 16. popoldne iz hiše žalosti, Strelška ulica 22., na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. junija 1927

Slava Turk, mamica; Tonček, bratec; Ana Turk, babica in vsi ostali sorodniki.

Pozor izletniki in turisti,
ki prihajate v Bohinj!

Bliža se sezona. V prosep tujskega prometa sem se odločil ustreči izletnikom s cenejšo in udobnejšo vožnjo s kolodvora do Bohinjskega jezera in do Zlatoroga. Do sedaj je plačal vsakdo Din 25 — za enkratno vožnjo. Letos imam pa dva voza za skupaj 20 potnikov, in sem določil ceno 25 dinarjev za obe smeri, če se voz vnaprej naroči, drugače pa Din 15 — za vsako stran. Solski izleti 10 — 20 Din tja in nazaj. Cena za kočijo je ista kakor za avto. — Naročila, kakor tudi vsa tozadevna vprašanja: Josip Ažman, izvošček, Bohinjska Bistrica. 7134-a

Najboljši in najekonomičnejši
elektromotorji
iz znanih čeških tvornic

Škodovih zavodov v Plznju
se nahajajo v velikosti 1/2 do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani.

Obrnite se na:
Civ. inž. M. A. Stebi, Ljubljana,
Selenburgova ul. 7 telefon št. 2961

Uradnik - knjigovodja

se išče za večji denarni zavod v Sloveniji. Sprejme se le prvovrstna, zanesljiva moč, ki ima popolno trgovsko izobrazbo ter večletno prakso pri banki ali večjem denarnem zavodu. Ponudbe naj se naslovi na upravo »Jutra« pod št. 736.

Kupim
nov ali malo rabljen

stroji za mletev
ozir. drobljenje soli.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod št. 10 »Promet«

Potrjim srcem naznanjam tužno vest, da je moja nad vse ljubljena mati, gospa

Frančiška Škapin
zopet poročena Vitez
roj. Renner

dne 23. t. m. po dolgi mučni bolezni, v 72. letu starosti, na Vrbačah pri Vipavi umrla.

Maribor, dne 27. junija 1927.

Dr. Karl Škapin, odvetnik in družina.

Naznanilo.

7319

Podpisana naznanjata cenjenemu občinstvu, da prevzameta s 1. julijem 1927

kazino rudnika Velenje.

Topla in mrzla jedila, sveže pivo in dobra vina se dobe vsak čas po nizki ceni.

Priporočata se za obilen obisk

F. in J. Vodenik.

Stev. 729/27.

Razglas.

Mestna občina Celje proda na licu mesta po travnikih pod Celjsko kočjo rastoč dozorel

kostanjev les

(247 dreves), ki ga bo posekala in zložila v sežnje, najboljšemu ponudniku.

Odvoz posekanega lesa in nakladanje istega na vagone je stvar kupca.

Reflektanti se vabijo, da vpošljejo pismene zaprte oferte predstojništvu mestnega magistrata do 10. julija 1927 do 5. ure zvečer. V teh ponudbah je navesti ceno za en seženj ali pa za en q posekanega kostanjevega lesa.

S sekanjem se bo po odobritvi ponudbe takoj pričelo. Podrobnejše informacije daje interesentom mestni gozdar (mestni magistrat, soba št. 9).

Mestni magistrat celjski,
dne 23. VI. 1927.

Vladni komisar:
Dr. A. Farčnik s. r.

Zahvala.

Ob nenadni izgubi našega pr. dobrega soproga, očeta, sina, brata, zeta, svaka, strica itd, gospoda

inž. Viktor Zupanca

višjega gradbenega svetnika

izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali v teh težkih urah.

Osobito se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vsem, ki so spremili oredrago pokojnika na njegovi zadnji poti. Zlasti srčnikom, gospodu vladnemu komisarju Mestne občine nadsvetniku Anton Mencingerju, gospodu direktorju Mestnih uradov Dr. Miljutin Zarniku, gospodu direktorju Mestnega gradbenega urada ing. Matko Prelovska v. kolegum, p. n. uradništvu Mestne občine, Ljublj. šahovskemu klubu, Ljublj. Sokolu, Ljublj. športnemu klubu, prečistiti duhovščini in p. n. ostalemu občinstvu. Iskreno se zahvaljujemo tudi opernemu zboru in gg. solistom za ganljive žalostinke. Vsem, prav vsem srčna hvala.

Maša zadušnica za blagopokojskom bo v četrtek dne 30. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 27. junija 1927.

Žalujoči ostali.

7204 a

Naša krila pod ljublianskim nebom

Krasen uspeh nedeljskega letalskega mitinga

Ljubljana preživlja slavnostne dni. Že od sobote je vsa v zastavi, sprejema številne drage goste in si pri vsem prazničnem razpoloženju želi samo lepega vremena, vsaj tako ugodnega, kakor ga je nebo naklonilo v nedeljo za veliki letalski miting, ki je neposredno tvoril sijajno uverturo v ljubljanske prireditve. Po hudem deževju, ki je nastopilo v soboto popoldne, res za nedeljo ni bilo žeteli česar drugega, kakor solnčen dan, saj je rekla ra za prvo veliko letalsko prireditev na večališču pri D. M. v Polju bila izredno uspešna. Za miting je v vsej Sloveniji vladalo ogromno zanimanje. Na tisoče vstopnic je bilo razprodanih v Ljubljani in večjih krajih že tekom tedna. Napovedani program in lepo vreme, ki je nastopilo v nedeljo zjutraj, pa je pritegnilo še nove desetisoče, ki so prihiteli na miting ob blizu in daleč, z vlaki, avtomobili, motocikli, bicikli in navadnimi kmečkimi vozovi. Vlaki od vseh smeri so bili že tekom dopoldne vsi natrpani, a v popoldanskih je vladala naravnost neznošna gneča. Mnogo je prišlo ljudi iz Štajerske in Dolenjske, a nad vse častno so bili zastopani gorenjski kraji. Prišli so vrli kolesarji celo z Jezerskega ter iz Poljanske in Selške doline. Na vozovih so se pripeljali tudi mnogi starejši očanci, ki se jim je razgrela kri in se se želeli nagledati drznih letalskih produkcij.

Iz Ljubljane se je takoj v prvi popoldanski uri pričelo veliko preseljevanje k D. M. v Polju. Vozili so trije posebni vlaki. Naval je bil velikaški. Spravili so okrog 8 tisoč ljudi na letališče. V polnem obratu so bili tudi ljubljanski avtomobili in izvoščki, a poleg tega so se po cestah valile celo procesije pešcev. Okrog 16. pred pričetkom, so se vsenaokrog z ogromnim kordonom ki ga je tvorilo ljubljansko vojaštvo, kakor v mravljišču gibale valujoče množice. Udeležba se je cenila na 25.000 ljudi, saj je daleč naokrog izven večališča bilo tudi nešteto grušč raznih zastojkarjev. Ako prištevamo še vse okoliške vasi ter stotice opazovalcev na Gradu, Golovcu, Šmarni gori in drugih bližnjih hribočih, od koder je bil še prav posebno lep pogled na akrobacije v zraku, lahko računamo število gledalcev na 70.000 glav.

Lopingi dveh Slovencev

Prireditve je ob ogromni napetosti gledalcev pričela brez posebnih ceremonij. Drzna lovca — pilota — naša rojaka, kapetan Cenčič in poslovodja Ernest Turko, sta zapalila motor in se pognala vsak na svojem lahkem enokrilnem aluminijastem Devotinu preko letališča ter se naglo povzpela v višino. Zakročita parkrat v velikih lokih na letališču, poskakujeta visoko kakor dva gibka kuščarja in takoj nato preideta v svoje akrobacije. Zasuča se kapetan Cenčič v spirali, saltomortali in lopingih, na drugem kraju mu sekundira Turko, ki se z neverjetnim elanom požene kar v serijo lopingov. Zasuča se kakih sedemkrat, nato zopet drži gladko naokrog, preskakuje partnerja in se poigrava z letalom. Njegova drznost je bila tembolj vredna občudovanja, ker mu je puščala bencinska cev in bi se pri malenkostnem defektu lahko zgodila katastrofa. In vendar vrli Turko ni maral opustiti svojega programa, ker ga je borila zavest, da se producira pred svojimi ožjimi rojaki. Ljudje so bili fascinirani od prizorov, ki sta jih nudila pogumna letalca. Žela sta vsesplošno pohvalo, ko sta drug za drugim zopet gladko zdrsula preko letališča ter se povrnila na svoje mesto.

Redki so izvoljeni...

Sledila je druga točka, ki je posebno privlačevala interes, pa tudi zavist gledalcev. Okrog treh Brandenburgov so se zbrali oni srečni izžrebanci, ki so dobili dopustnico za kratek polet. Nervoznost je bila strašanska. Ne toliko radi poleta samega, kakor radi huđe konkurence. Med izžrebanci je namreč bilo tudi nekaj »protežiranih«. Pokorno so trije pilotje ustrezali redkim izbrancem in jih zaporedno dvigali s svojimi Brandenburg v primerno višino do 1000 metrov, jih popeljali v velikih lokih na ogled pokrajine, ter zopet pristajali in se vnovič dvigali. Skoro dve uri je trajalo to sprehajanje. Dekleta so bila posebno pogumna in navdušena. A med množico, ki jo je trla nevoščljivost, so se že glasno javljale zahteve po nadaljevanju programa.

«Potez XXV.» v višini

Dvignil se je poročnik Bajdak s svojim «Potezom 25». Burno so mu vzklizale množice, kakor je vobče Bajdakova navzočnost vzbujala posebno pozornost in so mu predvsem ruski rojaki izkazali svoje simpatije s poklonitvijo pokala in cvetja. S seboj je vzel Bajdak podnarednika-mitraljerja Stojana Cirka. Z razantno brzino se je poznal močnejši Potez v višino, zakročil parkrat nad letališčem in se kmalu nato začel prekučavati, nagibati v ostrih zavojih in se naglo spuščati v primeren način, da je nato zopet zabrel nad glavami preko letališča in se znova in znova pognal v višino. Kljub temu, da je Potez pravec kolos napram Devotinu, so bili tudi lopingi izvajani s tako eleganco in sigurnostjo, da si je poročnik Bajdak res zaslužil ovacije, ki so mu jih bližnje množice izkazale ob pristanku.

Skok s padalom

Medtem, ko sta dva Brandenburga še dalje vršila svojo ponižno funkcijo, s prenašanjem izžrebancev, je ljudstvo z napetostjo pričakovalo zaključno točko programa: skok s padalom. Na tretji Brandenburg, ki se je postiral sredi letališča v smeri proti D. M. v Polju, se je vkrcał mali narednik France Egger, obtovorjen s padalom kakor z velikim

Egger ni sam izmuznil z ramen in iz rok svojih častilcev in občudovalč.

Poleg gmotnega močan moralni uspeh

S tem je bil spored zaključen na splošno zadovoljstvo vseh gledalcev, ki so poleg izrednega programa imeli svoje zadovoljstvo tudi v tem, da so se počutili kakor na velikanskem žegnanju.

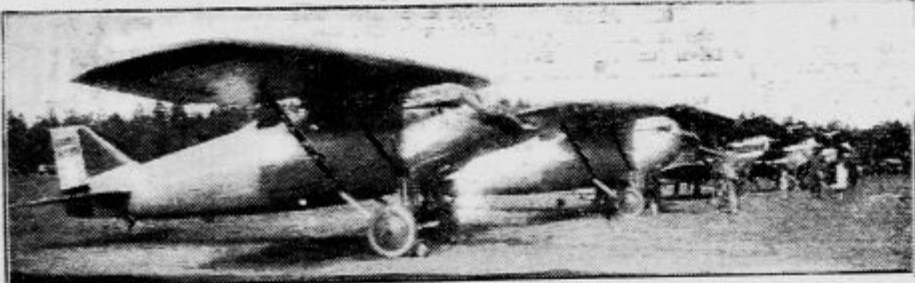

Pilot narednik Egger s svojim padalom

nahrbtnikom. Zdržal je Brandenburg preko letališča, se po parkratnem kroženju nad letališčem dvignil v višino 1200 metrov in začel nekako postajati. Takrat se je od letala odrgala mala črna točka. Kakor bi množico, strmečo v zrak, prešinil električni sunek, so se iz gri izvili kriki: «Padal!»... Kakih 16 metrov po odtrganju je Egger padal bliskovito in se kakor klopčič parkrat zasukal, ko se je naenkrat razpelo padalo kakor velika gorenjska «marela».

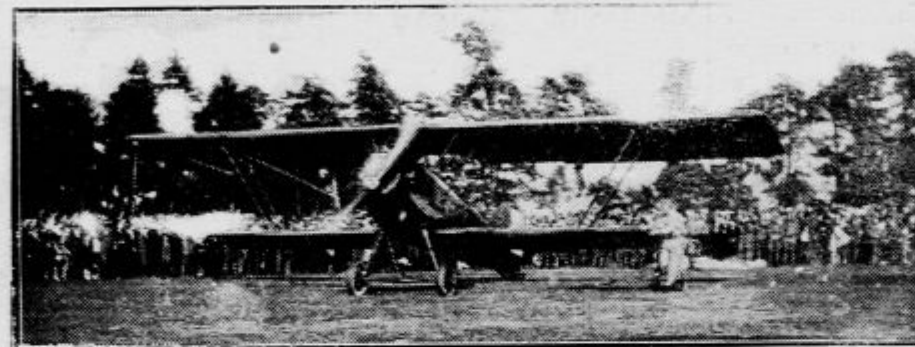
Bilo je nad vse zanimivo ogledovati pisani svet, ki se je gnetel izza kordonov, oblegel šotore s prigrizki in pljačami ter naglo praznil zaloge. Številni sladoleđarji so tudi poleg ostalih prodajalcev prišli večeraj na svoj račun.

Razhód se je vršil hitro, naval na vlake je bil zopet velikanski. Marsikateri ljubljčan je raje paš ubral pot nazaj v mesto, ki je proti večeru zopet oživel. Naravno vse je govorilo samo o pilotih, lopingih in Eggerju. Poleg

Eskadra letal za letalski miting v Ljubljani

Sprejati dva enokrilnika tipa «Devotinu» na katerih sta se produciral kapetan Cenčič in pilot Turko. Zadaj tri šolska letala «Brandenburg», ki so vozila pasażirje.

Start poručnika Bajdaka na «Potezu XXV.»

Bajdak je spomlad: poletel v Indijo.

Let s pasażirjem

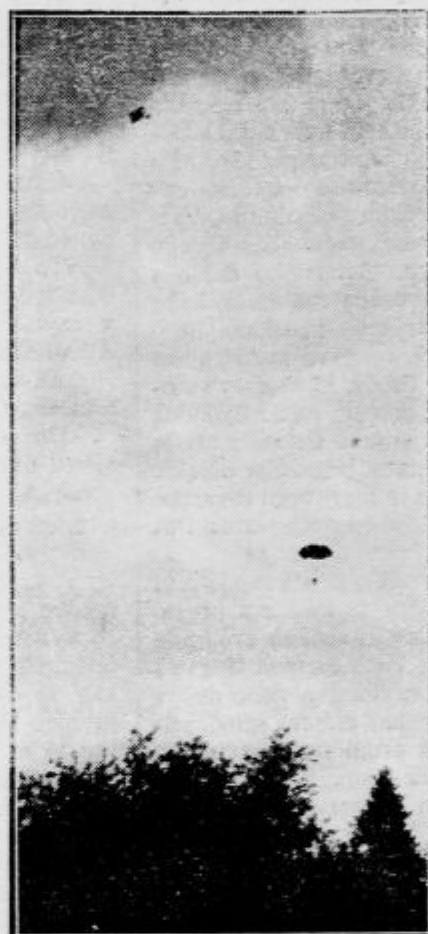
Letalo tipa Brandenburg starta s pasażirjem.

Čeprav je Egger s padalom padal osem metrov na sekundo, je bilo od tal videti kakor da se le počasi majo in ziblje k tlom. Da dokaže svojo hladnokrvnost, je Egger takoj po razpetju padala raztrosil propagandne letake. Nižal se je k tlom v smeri k Savi, onstran gozda, kamor je v neugnanem entuzijazmu hotel anajprej mladina, za njo pa tudi ostale množice. Egger je lepo priletel sredi žitnega polja, kamor je z obžalovanjem vredno brezobzirnostjo dirjala neugnan množica poteptala žito in Eggerja naložila na rame ter ga v triumfu prinesla na letališče, kjer ovacijam ni bilo kraja, dokler se skromni mali junak

krasnega gmotnega uspeha je bil tudi moralni uspeh neverjetno močan. Kolikor posnemamo iz navdušenih poročil, ki so jih danes prešli iz raznih večjih krajev, je smisel za letalstvo s srečno uspešno prireditvijo silno narasel. Povsod se čujejo glasovi imponujoče samozvesti, da imamo takšne fante od fare. S tem, da je miting uspel brez sicerne najmanjšega defekta, so popolnoma poplinali vsi predsodki o letalstvu kot modernem prometnem in obrambnem sredstvu in celo starejši očanci govorijo: «Z vsemi svojimi križi, ki jih nosim, bi pa vendarle rad enkrat splezal na velikega tiča!...»

Komerz v Kazini

V čast junakom dneva se je zvečer vršil v dvorani Kazine komerz. Prireditelja ga je Aero-klub, aranžiral pa ga je mojster Krapež, ki je znal temu intimnemu zaključku letalskega dne dati poleg sijajne postrežbe tudi slikovito obelježe s tem, da je mize sestavil v obliki letala ter velike šopke opremil s malimi pestrobavrnimi modelčki aeroplanov.

Skok s padalom

Iz višine ca. 1200 m. je skočil naš rojak, pilot Egger iz zgoraj vidnega letala. (Snetek iz višine ca. 300 m).

Naši onstran granic

Italijanska igra z narodnimi manjšinami

Zastopnik italijanske vlade je napovedal sporazum s slovensko manjšino do oktobra 1927.

Občni zbor svetovnega združenja društev za Zvezo narodov se je lanske leto vršil v Londonu, letos pa v Berlinu.

V Londonu se je razkrilo pred svetom, kako se Italija igra z narodnimi manjšinami. V Rimu je bilo 31. maja pr. l. posvetovanje italijanske zveze društev za Zvezo narodov. Tam se je zahtevalo, da se prizna obstoj nemške in slovenske manjšine v Italiji. To se je zgodilo. Italijanski zastopnik Giannini je predlagal, da naj italijanska zveza izroči spomenico manjšin na belniku vlade Mussolinija. Predlog je bil sprejet. Ko je v Londonu nemški poslanec baron Sternbach začel govoriti o razmerah manjšin v Italiji, je Giannini burno protestiral, češ, da Sternbach nima pravice govoriti o stvari, katere se ni rešena. Treba počakati odgovora na belnika Italijanske vlade. Giannini je imel uspeh. Vztrajal se je tudi proti resoluciji, ki je zahtevala, da se smatrajo manjšine kot vrednota v državi. Zveza narodov se je izročila priporočilo, da opozori svoje članice na sklep tretjega obnega zbora, po katerem naj bi države, ki niso vezane na zakonite določbe, postopale z manjšinami vsaj z ono pravičnostjo in strpnostjo, kakor jo zahtevajo mirovne pogodbe.

Na letošnjem zborovanju v Berlinu je bil v razpravi položaj nemške manjšine na Južnem Tirolskem. Lani je Giannini kritikal, da se mora počakati na Mussolinijev odgovor. Tega seveda ni. Pred par meseci so Italijani nepriznani sprejeli predlog, da naj se vrši razprava v Berlinu. Poročilo sta sestavila Angleža Dickinson in Napier. Ko so se sestavljale mirovne pogodbe, je bila Italija oproščena obveznosti napraviti manjšinam, ker so se odločili limitirati zanašali na pravičnost in spoštovanje osebnih svobod pri italijanskem ljudstvu ter na svedane izjave službenih zastopnikov Italije. Leta 1922. so odposlanci Italije pri Zvezi narodov glasovali za resolucijo, da naj države dajo svojim manjšinam brez izjeme vsaj toliko pravičnosti, kolikor je predpisujejo mirovne pogodbe. To velja torej tudi za one države, ki niso sprejele nobenih pravnih obveznosti, med njimi tudi za Italijo. Nato pa je krenila Italija na druga pota, po katerih hoče južnotirolske Nemce poitalijančiti. Angleška poročevalca sta predlagala sporazum.

Italijan profesor Villari je izjavil takoj, da po trki zakona nima nobne pravice, vtičati se v notranje italijanske razmere. Po mirovni pogodbi Italija ni obvezana, da spoštovati pravice manjšin. Villari je potem pripovedoval, kako skrbi Italija za južnotirolske Nemce v gospodarskem pogledu. Končno je rekel: Pustite, da rešimo svoje notranje težave sami, ker je to edino prava in poštena pot. Villariju je odgovorjal Anglež Napier, ki je med drugim navedel besede bivšega prosvetnega ministra Casatiya, da je cilj šolske politike poitalijančenje manjšin.

Holandkinja gospa dr. Backer van Rosse je bila tudi na Južnem Tirolskem. Zahtevala je vedno, da morajo manjšine spoštovati državo, ta pa mora biti pravična z manjšinami. Poštenost za poštenje. Predlagal je, da naj se do prihodnjega zborovanja prouči tudi položaj slovenske manjšine v Italiji, ki je v bistvu enak onemu na Južnem Tirolskem.

Italijan prof. Gallavresi je branil italijansko stališče in izvajal, da je imela Italija spoštovanja dobro voljo in da je sprejela nove državljane z ljubeznijo in pravičnostjo. Sovražnost Nemcev je povzročila leta 1922. preokret v italijanski politiki. Čim večja je bila njihova sovražnost, tem večja italijanska reakcija. Ako Nemci izpremenijo svoje ravnanje, se pride lahko do sporazuma, drugače ne.

Nemški učenjak prof. Kerschensteiner je

Poleg dragih gostov letalcev, gg. velikega župana, rektorja univerze, predsednika obl. odbora, vladnega komisarja, polic. ravnatelja in drugih odličnih predstavnikov ljubljanske družbe, so banketu prisostvovali tudi namestnik divizijskega komandanta general Vuković, zastopnik centrale Aero-kluba major Cervinčanin in delegata Aero-kluba iz Zagreba in Beograda Lerher in Popović.

S priručno napitnico je goste pozdravil podpredsednik ljubljanskega Aero-kluba inž. Gulič, se zahvalil letalcem za krasno storjeno uslugo, ter sporočil, da je oblastni odbor Aero-kluba v Ljubljani na svoji zadnji seji izvolil junaška indijska letalca inž. Sondermayerja in poročnika Bajdaka za svoja častna člana. Nato je g. veliki župan naslovil svojo napitnico junakom zraka. Major Cervinčanin se je zahvalil prirediteljem, a vladni komisar Mencinger je v lepo izbranih besedah nazdravil predstavniku vojske, ki ima take junake, kakor so naši letalci.

Neprisiljeno se je nato razvijal prijateljski razgovor med gosti in junaki dneva. Prav simpatično je bila sprejeta novica, da je pogumni letalec Ernest Turko kronal uspeh nedelje s tem, da se je pred komerzom zaročil z gospodično Zofko Štepec, hčerko znanega veletrgovca v Šiški...

Tudi letalci so izražali svoje popolno zadovoljstvo nad uspešno veliko prireditvijo. Molčeci poročnik Bajdak je v razgovoru z novinarji izrazil divljenje nad kolosalno udeležbo, ki je presežala sprejem ob njegovem povratku iz Indije. Drugi častniki in pilotje so izražali prav priručno simpatije do Ljubljane, a slovenski junaki zraka so ponosno povdarjali, da imajo v Novem Sadu mnogo vrlih in enakovrednih tovarišev-rojakov, saj tvorijo Slovenci dobro četritino letalskega kadra naše mlade a brezprimerno pogumne avijacije.

Iz Ljubljane so se letalci večeraj popoldne dvignili k povratku, a poročnik Bajdak je že zjutraj s svojim «Potezom» pohitel na današnji letalski miting v Zagrebu.

opozarjal Italijane na zgodovinarja Villarija, ki je rekel: «Kdor jemlje ljudstvu jezik, mu jemlje življenje.» V fašistični čitanki je napisan opomin: «Ljudstvo, ki izgubi svoj jezik, postane strahopetna sodra, s katero potneš, kar se ti zljubi.» Pri vprašanju Južnega Tirolskega ne gre za plemensko sovražnost med Nemci in Italijani. Najbolji dokaz je položaj slovenske manjšine na Primorskem. Končno izjavlja: Nemško udruženje za Zvezo narodov bi pozdravilo v se, seljem, ako bi odbor za manjšine proučil tudi položaj Slovanov v Italiji in se tako prepričal, da ne gre v vprašanju Južnega Tirolskega samo za italijansko - nemško plemensko sovražnost.

Jugoslovanski vseučilišni profesor Ibrovac je nato predlagal, da naj komisija za manjšine prouči položaj slovenske manjšine v Italiji in predloži do prihodnjega zborovanja izrpano poročilo o stvari. Profesor Ibrovac je svoj predlog temeljito podprl in obrazložil razmere, v katerih žive Slovani v Italiji.

Italijan Gallavresi je takoj odvrnil, da vprašanje slovenske manjšine ni na dnevnem redu. «Kar se tiče naše slovenske manjšine, katere zastopnik posl. dr. Besednjak sedi poleg mene, povdarjam, da bomo svoje razmere sami med seboj prijateljsko uređili. Tako upam in to je v interesu slovenske manjšine same.» Posl. dr. Besednjak je izjavil nato prof. Gallavresiju, da so Slovani vedno pripravljani na razgovore in da ga bo zelo veselilo, ako dosežejo z italijansko večino pošten sporazum.

Nevarnost je bila, da se debata zavleče in ker je čas razprave šel h koncu, je predsednik manjšinskega odbora predlagal, da naj se seja prekine in nadaljuje meseca oktobra v Sofiji. Predlog je bil sprejet in tako je glasovanje o resoluciji prof. Ibrovca preloženo na oktober. Preložena je tudi razprava o resoluciji Holandkije dr. Backerjeve, katere se je krepko zavzela za pravice manjšin in se je bil Gallavresi takoj, ko je bila prečitana obregnil ob njo.

Poslanec dr. Besednjak poroča še, da mu je prof. Gallavresi izrekel upanje, da ne bo treba debatirati v oktobru o slovenski manjšini, ker se moramo do tedaj sporazumeti.

Slovensko manjšino sta zastopala poslanca dr. Besednjak in h koncu zborovanja došli dr. Willan. Nemška poslanca dr. Tinzl in baron Sternbach nista mogla priti, ker jima italijanska oblast ni hotela dati potnih listov. V oktobru se bo torej manjšinski boj nadaljeval.

— «Podesta» za Trst. Končno je le do bil tudi Trst svojega občinskega načelnika. Imenovan je bil pred nekaj dnevi za tržaškega podesta stari general Nobili katere mu pa se je zdela vendarle neupametno, da bi se pričel v visoki starosti pečati z občinskimi posli v tako važnem kraju kakor je Trst. Zato je odklonil podeštatsko mesto in imenovan je za tržaškega občinskega načelnika domačin Carlo Arch, lesni trgovec in grande ufficiale della Corona d'Italia. Rojen je leta 1861. v Trstu Arch, mož slovenskega pokolenja, je bil irredentistov, občinski svetnik, delaven v trgovskih organizacijah, na sploh pa bolj neznan človek, ki ne bo mogel obvladati težke naloge na podeštatskem mestu. Trst potrebuje mlajšega, čilega načelnika s široko neobrazbo. Zato pa z Archom Tržačani ne bodo zadovoljni pa če je sicer še tako pošten in dober Italijan.

— «To kristjansko učilo». Izšel je v tisku Katoliške tiskarne v Gorici katekizem za Rozijane, ki ga je sestavil kaplan J. Krmar v Osojanah z naslovom «To kristjansko učilo». Uvod povdarja, da se sledi papeževemu pozivu, ki je ukazoval da ni se ma dilet Kristušovo učilo vsakemu človeku tu njega aziku.

— Cesta skozi Ajdovičino je vedno slabša. Zato je goriška trgovska zbornica znova zainteresirala pristojne oblasti, da bi se ta cesta, ki vodi do meje, vendar že popravila, kar je nujno potrebno.

Naročila in vse dopise, ki se nanašajo na oglasne oddelke, pošiljajte na: Oglasi oddelki, Jutro, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene občinstva, vabijo bareda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5.-. Pristojbina za sifro Din 3.-

Vse pristojbine je uparila bi osem z naravnimi, sicer ne oglasni ne priobajo. Čeprav račun pošilja kraljevo Ljubljana, št. 1842.

Zanim, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vabijo bareda Din 10.-. Najmanjši znesek Din 10.-. Pristojbina za sifro Din 5.-

Kam pa kam?

Trst
Restorant „Alla Portuna“ je največje in najboljše sba-
jalistično potnikov in trgov-
cev. Vsi dan sveže ribe,
smerni cene. 160

Portorose
Pension Villa Lydia, solid-
na cena, brezplačen pro-
spekt v oglasnem oddelku
„Jutra“. 19021

Halo!
Na praznik sv. Petra vel-
ja za zaganjanje k „Jerneju“,
Sr. Petra cesta 85. Otvoril-
ni dan, zabava, ples, dobra
postreba ter pristna do-
ljenja in stajarska vina. 19151

Kavarna A. Krapš
Slojca ulica, vis. Tabora
28.-29. junija do 3. oktobra
19063

Obri

Kemična pralnica in
barvanje oblek
v najrazličnejših barvah iz-
vršuje vsa dela v najkraj-
šem času po najnižjih cenah

ANTON BOC
Šelenburgova ul. 6/1
Tovarna: Vič-Gilence.

Vulkanizirani
vse vrste avtomobilskih
galoš in snežne
gumijevke ševlje

Popravljanje kolov in mo-
torov P. Štalar Ljubljana,
Rimska cesta 11 12

Pozor!
Kilne in trebnice pasov,
aparate, umetne noge ter
vsa v to stroko spadajoča
dela izvršuje najceneje
Bogdanova-ortopedska de-
javstva v Ljubljani, Vidov-
danska cesta 7. 19120

Službe dobi
Hotelskega tekača
sprejme hotel Slon v Ljub-
ljani.

Učena
sprejem v specializirano
trgovino v Ljubljani. Naslov
v oglasnem oddelku „Jutra“
20096

Dekle
sdravno in pridno, vajeno
vseh hišnih del, dobi boljšo
službo v Tacnu pod
Šmarno goro. Ponudbe na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
„f. S. ml.“. 19976

Učena
s primerno šolsko izobrazbo
sprejem v trgovino s
mešanim blagom. Ponudbe
na oglasni oddelku „Jutra“
pod „Krepak“. 20096

Prekajevalca
(pomolnika) sposobnega in
sposobnega sprejem na Sv.
Petra cesti 79. 20133

Sedlar, pomočnika
(tašerna) samostojnega de-
javstva sprejem takoj v
Spodnji Šiški, Lepodvorska
št. 23. 20137

Šoferja
treznega in zanesljivega,
sprejme takoj k Ford avtu
Alp-Auto prevozna družba,
Bijed-Lesce. 20138

Pek. pomočnika
s triletno pomožniško do-
bo, sprejme takoj k I. v
Mramor, pekarna, Sv. Jurij
ob Juri. 20135

Trg. vajuca
poštenih starih, sprejem
takoj v trgovino s mešani-
m blagom, na periferiji me-
stnega. Ponudbe na oglasni
oddelku „Jutra“ pod sifro
„Friden učena“. 20121

Pletilje
ki dobro pletajo nogavice in
šivlje
za pletenine naj poslijejo
ponudbe na oglasni oddel-
ku „Jutra“ pod sifro „Ple-
tilja 12“. 20112

Godbenik
smoten volja za godbo, do-
bi namčenje. Prednost imajo
vpokojeni. Ponudbe
pod „f. S. ml.“ na oglasni
oddelku „Jutra“. 20110

Izurjeno pletilo
sprejem. — Naslov pove
oglasni oddelku „Jutra“. 20178

Posredovalnica
Mraz potrebuje služkinje
in natakarice. 20191

Vajuca
s predpisano šolsko iz-
obrazbo, v domači okolici,
sprejme trdnost M. Terkan.
Ljubljana, Kongresni trg.
20168

Dobro kuharico

ki bi prišla vsak dan ob
10. uri kuhati kosilo, iščem
v Sloveniji. — Ponudbe na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
sifro „Kuharica 13“, vsledno
priloge, desno. 20148

**Dimnikarskega po-
močnika**
mlajšega, poštenega in vo-
jašnega prostega, sprejem
takoj za Julijko Benčič.
Istotako tudi 19120

Ponudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „Dobra
služba 1“. 20180

Stenotipistinja
tudi računalnica, za sloven-
sko in nemško stenografijo
ter hitro stenografijo (pred-
prijem) sprejme Jugoslav.
Siemens d. d., Ljubljana,
Dunajska cesta 4. 1. b/III.
20176

Pek. pomočnika
s posebno obliko pravico
sprejem proti prostem sta-
novanju in hrani ter dobri
plači po dogovoru. Naslov
v oglasnem oddelku „Jutra“
20108

Mesto hišnika
v Mariboru išče miren za-
konični par s 3 otrokoma,
oskrbova s 15.000 Din
oskrbo, ki mu da stalno
službo. Dopise na naslov:
Invalid, Log št. 19, pošta
imbuš. 20162

Muzikanta
(harmonikarja) stalnega,
iščem za delo, eden, tu-
di soboto zvečer, izven
Ljubljane. Dopise na ogl.
oddelku „Jutra“ s zahtevki
pod sifro „Dobro in stalno“
20178

Zastopnike
agilne, sprejem za vso
Jugoslavijo za oblik pri-
vatnikov, za prodajo različ-
nih predmetov, proti visoki
proviziji in sigurni eksis-
tenci. Ponudbe na oglasni
oddelku „Jutra“ pod sifro
„Agilen 11“. 20201

Pouk
gimnastično dajo instrukcije,
slasti in matematike, čez
počitnice. Gre na delo.
Ponudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „In-
strukcija 46“. 20148

Melle. Lemaire
Franciskanska ulica 6 —
dane lesoni pendant va-
cances. 20177

Elektroobnovilja
zanesljivo popravila samo-
stojno, vse vrstne električne
in mehanske naprave, po-
stavlja, popravlja in izpopravlja
električne in mehanske na-
prave, po cenah, ki so po-
stavljeni v vsaki delovni
knjigi. Ponudbe na oglasni
oddelku „Jutra“ pod sifro
„Elektroobnovilja 46“. 20148

Trg. pomočnika
dobro izveščen v manu-
fakturi in spečiji, stroki,
išče službo v vsaki trgovini
— mestu ali na delu. —
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20186

Kontorist
vse sloj in italijanske
ter perfektni kore-
spondent, teli sedanjo služ-
bo premeniti. Ponudbe na
oglasni oddelku „Jutra“
pod sifro „Kontorist 12“.
20280

Trg. pomočnik
mešane stroje, z večletno
praktiko in vsajšne prost.
koti premeniti službo, naj-
raje v mesto. Naslov la-
ko takoj. Cenjene ponudbe
na oglasni oddelku „Jutra“
pod sifro „Zanesljiv 299“. 20199

Bančni uradnik
reduciran, starejši — išče
primerne namestitve. Po-
nudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „Reduciran“.
20183

Fotograf. pomočnik
samostojen, išče službo.
Ponudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „Foto“.
20189

Inozemka
stariša dama, poročena v
nemščini in ruščini, teli
službo čez poletje pri otro-
ci ali v gospodinjstvu —
na delu ali letovisku. —
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20182

Službe iščem
najraje izven Ljubljane.
— Imam 2 leti staro otroka
„Opraviš mi znanje v hišni
deli. Plaša po dogovoru.
Ponudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „P. Z.“.
20211

Kompletne radio
dvocevene, ki sprejema vse
evropske postaje, prodam
za samo 800 Din. Naslov
pove oglasni oddelku „Jutra“.
20140

Pozor — mesariji in
prekajevalci!
Radi pomanjkanja prostora
poreni prodam skoro novo,
dobro ohranjeno, komple-
tne stroje. To je stroj za
mučenje mesa (Guetzsch),
stroj za rezanje (Walf) in
za nadevanje klobas. Na-
slov pove podružnica „Jutra“
v Celju. 20109

Moško kolo
dobro ohranjeno, kupim.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20183

Stavbenik

išče stalno službo, najraje
v Sloveniji. — Ponudbe na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
sifro „August 25“. 20146

Reduciran
uslužbenec, ki bi se hotel
kako službo, bodisi kot slu-
žabnik, dostavljalec ali
temu podobno. Zmožen je
slovenskino, nemščino in
slovenskino v govoru in
pisavi. Glede zaslužke je
prilagodljiv tudi za majhno
plačo. Naslov v oglasnem
oddelku „Jutra“. 19577

Manufakturstinja
z večletno prakso, išče
službo v vsaki trgovini v
mestu ali na delu. — Na-
slov pove oglasni oddelku
„Jutra“. 20187

Mlad mehanik
išče službo. Naslov v ogl.
oddelku „Jutra“. 20173

Mizar. pomočnik
s triletno prakso, išče pri-
merne službe. — Vajen je
najboljše dela. Ponudbe
na oglasni oddelku „Jutra“
pod sifro „Mizar 1“. 20182

Kuhinjska oprava
in kuhinjskega pribora
napredaj v trafiki na Mes-
nem trgu št. 25. 20162

Sedlo
z vsem priborom, v dobrem
stanju prodam. Naslov v
oglasnem oddelku „Jutra“
20209

Cevlarski stroj
(Hohlmaschine) nov, pro-
dam. Naslov pri podružnici
„Jutra“ v Mariboru. 20217

Veliko, lepo palmo
(Fächerpalme) in dolg klavir,
zelo dobro ohranjen, v
lepem glasu, poceni prodaj.
Cernivec, Gradisce 8 b/II.
20138

Mamice!
10 otroških vozičkov
raznih vrst, poceni pro-
dam. Naslov v oglasnem
oddelku „Jutra“ pod sifro
„Mamice 12“. 20148

Vrtniško opako
trgovski prenos in se-
kora dva, nudi najceneje
Lovro Kriz, Trnovski pri-
stan 12. Postrebo točno! 61

Drva
kakovostne parketne odpadke
od tega ser meška drva
po nizki ceni dostavlja na
dom parna šaga V. Boag
netil. Ljubljana, za gore-
škim kolodvorom 36

**Vrtni stroj, stiskal-
nica (Spindelpresse)**
motorček za kolo in
kavarn. biljard pro-
dam. Naslov v ogl.
oddelku „Jutra“. 20205

Bukovo oglišče, drva
ličen plačila zmognega iz-
voznika, kateri bi stavlil
akreditiv za stalno dobavo
suhga oglja in suhih drv.
Reflektiram samo na sol-
vestno trdnost, katere sto-
pi v večletno zvezo ter
nudi potrebne akreditiv
za stalno dobavo. Ponudbe
do 30. junija pod sifro
„Oglišče-drva“ na oglasni
oddelku „Jutra“. 19996

Cevljar. šiv. stroj
nov, ne ohranjen, prodam
po dogovoru. Naslov pove
oglasni oddelku „Jutra“. 19935

Hrastova tehtnica
za 1000 kg, stroj za roba-
nje, Mayfarthov čistilnik za
silo, vse skoro novo, malo
rabljeno, ugodno napredaj.
Ogled in poizkus pri Go-
spodarski zvezi, skladateljski
G. Zober. 19504

Otroški voziček
v dobrem stanju, prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20208

Stružnico
(Drehbank) za mehanikarja
z orodjem proda Martin
Berlan, Cevljar in trg. us-
nja na Šopki pri Grosup-
ljem, postaja Mlačevce. 20114

Šivalni stroj
(Singer), nov, prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20144

Kompletne radio
dvocevene, ki sprejema vse
evropske postaje, prodam
za samo 800 Din. Naslov
pove oglasni oddelku „Jutra“.
20140

Pozor — mesariji in
prekajevalci!
Radi pomanjkanja prostora
poreni prodam skoro novo,
dobro ohranjeno, komple-
tne stroje. To je stroj za
mučenje mesa (Guetzsch),
stroj za rezanje (Walf) in
za nadevanje klobas. Na-
slov pove podružnica „Jutra“
v Celju. 20109

Moško kolo
dobro ohranjeno, kupim.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20183

Svetlobnopavzni

aparati
(Lichtpausaparati) poceni na-
prodaj na ogled pri hiš-
niku H. B. B. in v palači
Trbovlijske premoškega
družbe. 20130

Ročno blagajno
20 x 25, prodam za 150 Din
Poljskima v oglasnem oddelku
„Jutra“ pod sifro „Blagajna“.
20197

Pohištvo in knjige
prodam. Naslov v oglasni
oddelku „Jutra“. 20147

Več vrat
dobro ohranjenih, napredaj
3. julija 1927 ob 9. uri v
Ljubljani, Bohoričeva ul. 5.
20185

Salonska garnitura
in otmarno, popolnoma no-
vo, zelo ugodno prodam.
Ogleda se lahko dopoldan.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20166

Gospodsko sobo
v novo in svetlo sobico, za-
lo poceni prodam. Ogled
dopoldan. Naslov v oglasni
oddelku „Jutra“. 20167

Kuhinjska oprava
in kuhinjskega pribora
napredaj v trafiki na Mes-
nem trgu št. 25. 20162

Sedlo
z vsem priborom, v dobrem
stanju prodam. Naslov v
oglasnem oddelku „Jutra“
20209

Cevlarski stroj
(Hohlmaschine) nov, pro-
dam. Naslov pri podružnici
„Jutra“ v Mariboru. 20217

Veliko, lepo palmo
(Fächerpalme) in dolg klavir,
zelo dobro ohranjen, v
lepem glasu, poceni prodaj.
Cernivec, Gradisce 8 b/II.
20138

Mamice!
10 otroških vozičkov
raznih vrst, poceni pro-
dam. Naslov v oglasnem
oddelku „Jutra“ pod sifro
„Mamice 12“. 20148

Vrtniško opako
trgovski prenos in se-
kora dva, nudi najceneje
Lovro Kriz, Trnovski pri-
stan 12. Postrebo točno! 61

Drva
kakovostne parketne odpadke
od tega ser meška drva
po nizki ceni dostavlja na
dom parna šaga V. Boag
netil. Ljubljana, za gore-
škim kolodvorom 36

**Vrtni stroj, stiskal-
nica (Spindelpresse)**
motorček za kolo in
kavarn. biljard pro-
dam. Naslov v ogl.
oddelku „Jutra“. 20205

Bukovo oglišče, drva
ličen plačila zmognega iz-
voznika, kateri bi stavlil
akreditiv za stalno dobavo
suhga oglja in suhih drv.
Reflektiram samo na sol-
vestno trdnost, katere sto-
pi v večletno zvezo ter
nudi potrebne akreditiv
za stalno dobavo. Ponudbe
do 30. junija pod sifro
„Oglišče-drva“ na oglasni
oddelku „Jutra“. 19996

Cevljar. šiv. stroj
nov, ne ohranjen, prodam
po dogovoru. Naslov pove
oglasni oddelku „Jutra“. 19935

Hrastova tehtnica
za 1000 kg, stroj za roba-
nje, Mayfarthov čistilnik za
silo, vse skoro novo, malo
rabljeno, ugodno napredaj.
Ogled in poizkus pri Go-
spodarski zvezi, skladateljski
G. Zober. 19504

Otroški voziček
v dobrem stanju, prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20208

Stružnico
(Drehbank) za mehanikarja
z orodjem proda Martin
Berlan, Cevljar in trg. us-
nja na Šopki pri Grosup-
ljem, postaja Mlačevce. 20114

Šivalni stroj
(Singer), nov, prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20144

Kompletne radio
dvocevene, ki sprejema vse
evropske postaje, prodam
za samo 800 Din. Naslov
pove oglasni oddelku „Jutra“.
20140

Pozor — mesariji in
prekajevalci!
Radi pomanjkanja prostora
poreni prodam skoro novo,
dobro ohranjeno, komple-
tne stroje. To je stroj za
mučenje mesa (Guetzsch),
stroj za rezanje (Walf) in
za nadevanje klobas. Na-
slov pove podružnica „Jutra“
v Celju. 20109

Moško kolo
dobro ohranjeno, kupim.
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 20183

Štedilnik

kupim. Naslov v oglasnem
oddelku „Jutra“. 20134

Par zobnih koles
veliko 1,5-2 m, malo od
40 do 50 cm in par roset
za vrtno kolo kupim. Po-
nudbe s opisom in ceno je
poslati na naslov: Radič,
Zag. Poljska. 19008

Družabnika (co)
s kapitalom 50.000 Din
sprejem za kakovostno trgo-
vino. Prednost imajo pri-
sarniki del večje dame.
Stalna namestitev in sigurno
bodočnost. Kapital se
lahko vloži po potrebi v
obrokih — Cenj. Ponudbe
pod sifro „Družabnik 12“
bodočnost na oglasni oddelku
„Jutra“. 19997

Akcije
d. d. hotela „Union“ prodam
Naslov v oglasnem oddelku
„Jutra“. 19047

100.000 Din posojila
išče dobro vpeljana trgo-
vinja proti popolni menični
garanciji za dobo 1 leta in
10 % obrestim. — Dotičnik
lahko dobi službo ročnega
značaja. Ponudbe pod sifro
„Posojila“ na oglasni oddelku
„Jutra“. 20195

Družabnika
išče dobro vpeljano podjet-
je radi povečanja obrata.
Vsaj 30.000 Din kapitala,
ali dobre garancije. V slu-
žaju sodelovanja ima dober
korekpondent ali potnik
prednost. Rečni reflektir
naj pošlje ponudbo na po-
što pred XVI v Ljubljani.
20174

Večje posojilo
dobi tisti gospodar, ki od-
stopi prazno separirano so-
bico. Pismene ponudbe na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
„Posojilo 161“. 20161

Manjšo trg. hišo
v mestu ali predmestju
Ljubljane kupim. Ponudbe
na oglasni oddelku „Jutra“
pod sifro „Trgovina 46“. 20004

Novo hišo
vseokolično, v lepi legi,
z dobro ločeno gostilno, trgo-
vinskimi lokali, na pro-
metni točki, s 7 sobami, 2
kuhinjama, avtomobilom, vse
s opako krito, 2 orala sme-
lje, s inventarjem vred
prodaj radi družinskih raz-
logov za 62.500 Din. Potre-
ben kapital 30.000 Din. Po-
nudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „Dobro pro-
met“. 19971

Enodružinska hiša
obstoječa in 3 sob, kuhinje,
shrambe in vrt, napredaj.
Poljskima in Glinah, Tr-
nška cesta 29. 19987

Gostilno
ali lepo posvetilo kupim.
Ponudbe pod „Rečni ku-
pim na poštni predal 33 v
Celju. 20194

Majhno hišico
v okolici Zagreba kupim.
Plačam do 20.000 Din. —
Ponudbe na oglasni oddelku
„Jutra“ pod sifro „Majhna Ku-
pim“. 20164

Hiša v Ljubljani
na Hamski cesti št. 9, z
gospodarskimi posojili in
biki sveža napredaj. Po-
javnika pri okrajnem so-
drušju v Ljubljani, soba 84.
Okrajno sodišče v Ljubljani,
oddelok 1, dne 25. ju-
nja 1927. 20128

Stanovanje
suho in svetlo, obstoječa in
4-5 sob, 1800 m², 15. avgus-
ta ali 1. septembra. Cenj. dopise
če mogoče v nemščini na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
„Dolgčas“. 20116

Stanovanje
suho in svetlo, obstoječa in
4-5 sob, 1800 m², 15. avgus-
ta ali 1. septembra. Cenj. dopise
če mogoče v nemščini na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
„Dolgčas“. 20116

Stanovanje
suho in svetlo, obstoječa in
4-5 sob, 1800 m², 15. avgus-
ta ali 1. septembra. Cenj. dopise
če mogoče v nemščini na
oglasni oddelku „Jutra“ pod
„Dolgčas“. 20116

Stanovanje
suho in svetlo, obstoječa in
4-5 sob, 1800 m², 15. avgus-

Žrebanje I. razreda v XIV. krogu
8. julia 1927

12 premij! - 125.000 dobitkov!

Dobitki v skupnem znesku
82 milijonov 75.000 Din

v gotovini
brez vsakega odbitka!

2/4 (dvojna) srečka D 200—

1/4 srečka D 100—

1/2 srečka D 50—

Strogo solidna postrežba!

Glavna kolektura
državne razredne loterije

Bančno komanditno društvo
A. REIN in Drug
Zagreb, Gajeva ulica 8.

Naši odjemalci

so dobili v kratkem času sledeče dobitke:

Din 1.000.000.—	s srečko	štev.
500.000.—	»	5.853
500.000.—	»	23.990
400.000.—	»	49.006
300.000.—	»	55.591
300.000.—	»	24.744
300.000.—	»	64.833
250.000.—	»	104.741
200.000.—	»	82.394
200.000.—	»	78.013
100.000.—	»	91.787
100.000.—	»	61.642
60.000.—	»	91.792
60.000.—	»	2.746
60.000.—	»	22.752
50.000.—	»	65.420
40.000.—	»	16.388
40.000.—	»	2.689
40.000.—	»	83.892
40.000.—	»	93.130
40.000.—	»	99.162
40.000.—	»	106.122
30.000.—	»	122.866
30.000.—	»	3.935
30.000.—	»	44.657

ter mnogo drugih

Bančno komanditno društvo A. REIN in Drug, Zagreb.

Žrebanje I. razreda: 8. julia 1927

dvojnih srečk po Din 200—
celih " " " 100—
polovič. " " " 50—

Kupno cenó za te srečke skupaj Din 200—
nakazal sem Vam danes s pošto nakaznico.
pošljem Vam po sprejemu srečk s pošto položnico.
Prosim, da mi po vsakem izvršenem žrebanju pošljete uradni izpisek dobitkov.

Ime in priimek:

Mesto:

Natančni naslov:

AGFA-SVILO

in

Agfa trav's svilo

Vam nudi

Draga Tomljenović, Zagreb

zastopnik

J. G. Far en Industrie Aktiengesellschaft

Abteilung Kunstseide

Berlin, S. O. 36. 166

Foto

aparati in
potrebščine po
nizkih cenah
v zalogi

drogerija ANTON KANC, sinova, Ljubljana
Židovska ulica Stev. 1.

Aparati v trgovini na ogled. — Zahtevajte
cenik za ostale potrebščine.

Novo kožo obrazu

dobite s uporabo medicinske
biološkega sredstva za lu-
štenje «Venus» izginejo za-
vedno vse nečistoče, pege,
izpihljaji, hrapavost, črne
in rdeče lise. Lice postane
netžno in za več let pomla-
jeno. Uspeh garantiran in uporaba neškodljiva. Gar-
antura 92 Din. Creme Rosa Centifolia, najfinjša in
najboljša franc. suha dnevna krema, napravi lice než-
no belo in je neobhodno potrebna za moderno damo.
Cena 50 Din. «Centifolia» kozmet. zavod, Zagreb —
Ilica br. 57 — Zahtevajte brezplačno cenike.

„VENECIN“

je izredno učinkujoča voda proti
revmatizmu in išiasu, želodčnim
in črevesnim boleznim
ter za nego ran

Dobite zopet v vsaki lekarni.

Skladišče za grosiste:

ISIS d. d. Ljubljana.

Potrebuem mesečno najmanj 2 vagona jamskega lesa

od 14 cm premera in daline 2,20 m
naprej. Sme biti smrekovo, borovo ali
pa hrastovo. Kdor tak les želi prdati,
naj takoj pošlje ponudbe na naslov:

Albin Gabrić, Zagreb
Hatzova ulica 12/II.

SMRT MUHAMA!

BACILI — 6.000.000
bacilov na jedni sami
muhi, trdi eden pozna-
ni higijeničar. Čuvaj tvojo
rodbino s FLIT-om.

FLIT očisti Vašo hišo v ne-
koliko minutah od muh in
moskitov ki nosijo bolezni.
FLIT je čist in se sigurno in
lako vptreblja.

Uničite
vse hišne insekte

FLIT uničuje stenice, ščurke
in mravlje. On podre v od-
prtine in raspeke kjer se mrčes
skriva in redi, in uničuje in-
sekte i njihova jajca.

Prodaje v Jugoslaviji jedino:
Standard Oil Company of Jugoslavia

FLIT

uničuje
muhe, komare, mole,
mravlje, stenice, ščurke

„Rumeni zavoj s črno rako“

ZA KOPALNO SEZIJU

A. ŠINKOVEC
MAR. K. SOFF

AŠKERČEVA KLET

podaljšan Cojzov graben nasproti tehnične srednje šole
TOČI

izborna naravna ljutomerska, haloska, ozelska in dolenska vina
V prijetnem, hladnem tokaju se Vam nudi hvaleč. užitek. Prvo-
vrstna mrzja kuhinja. — Za obisk se najpojeleje priporočam.

NESTLÉ

MLECNA COKOLADA
NAJBOLJŠA

TOVARNIŠKO ZALOGO

POHIŠTVA

priporoča za nakup
in vabi na ogled
ANDRE KREGA
ST. VID n. Ljubljano
nasproti kolodvoru
Vižmarje.
Zahtevajte cenik

2. — 11. julia 1927

pod pokroviteljstvom Nj. Velikanstva kralja
VII. Mednarodni vzorčni velesejem
v Ljubljani.

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava v naši državi
nudi:

1. največje izbiro vsakovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov,
2. ker velika konkurenca, zelo umerjene cene,
3. najboljši pregled za nakup pri prvotvornih in solidnih tvrdkah,
4. na podlagi sejmske legitimacije 50% vožnina na vseh osebnih in
brzovlakih in parobrodih.

Oglejte si prirodne krasote divne Slovenije! Legitimacije se dobe
po Din 30.— v vseh večjih denarnih zavodih, potniških uradih, kul-
turnih in prosvetnih društvih, trgovskih organizacijah itd. Stanovanja
preskrbljena! Informacije daje: Sejmski urad.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi naše nad vse ljubljene soproge, zlate mamice,
hčerke, sestre, sinuhe in vnukine, gospe

Smiljane Kuni Oražmeve roj. Jerman
soproge bančnega prokurista

izrekamo našo srčno zahvalo vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami.
Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in ven ev,
g. zdravnikom, ki so lajšali trpljenje pokojnice, posebno g. dr. Jamariju, ki si
je naravnost požrtvovalno prizadeval da bi ohranil po ojnko pri življenju, na-
dalje č.č. sestram usmiljenkam Vincencjevega reda za njih resnično nego,
č.č. očetom rančišanom, si nevske-nu društvu „Ljubljanski zvon“ za gniljivi
žalostinki pod vodstvom pevovodje g. Zora Prelovca in končno vsem ki so
izkazali blagopojnični s svojim številnim posetom svojo ljubav ter jo spremili
na njeni zadnji poti.

Vsem ponovno naša iskrena zahvala!

Ljubljana, 27. junija 1927.

Zalujoči ostali.

7293 a

Specijalna tovarna strojev za izdelovanje es.

Klein & Stiefel. Fulda

Na velesejmu v Ljubljani.

bomo razstavili najnovejše in najboljše stroje za ob-
delavo lesa v polnem obratu.

Novosti Pogon brez jermena.

Obiščite naš prostor
208 paviljon F.
Zastopnik za SHS.
Peter Angelo,
Ljubljana, Hotel SLON

